EPIcenter

Glasilo Posoškega razvojnega centra | letnik XII, št. 7–8, 2011 | BOVEC, KOBARID, TOLMIN | ISSN 1581-6087

- **Novi programi Usposabljanja za življenjsko uspešnost že jeseni**
- **Izteka se rok za prijavo na letošnji zadnji Sočin razpis**
- **Sv. Urh razkril slovanske najdbe**
- **»Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!«**
- **Med zgodovino in sodobnostjo**

EPIcenter

Številka vpisa v razvid medijev: 787
ISSN 1581-6087

Izdal in založil:
Posoški razvojni center
Trg svobode 2, 5222 Kobarid

Naslov:
Uredništvo EPIcentra
Padlih borcev 1b, 5220 Tolmin

Telefon:
05/38-41-510 (glavna urednica)
05/38-41-502 (pomočnica urednice)
05/38-41-500 (Posoški razvojni center)

Faks:
05/38-41-504

E-pošta:
epicenter@prc.si

Spletne strani:
www.prc.si/epicenter
(arhiv izdaj od leta 2003 dalje)

Glavna in odgovorna urednica:
Tatjana Šalej Faletič

Pomočnica urednice:
Mateja Skok

Stalni sodelavci:
Pavel Četrtič, Nataša Klobučar Štrancar

Oglasno trženje:
05/38-41-502 (Mateja Skok)
Cenik oglasov najdete na spletni strani.

Lektoriranje:
Polonca Kavčič, Špela Kranjc, Marta Medvešček

Fotografija na naslovnici:
Žiga Živulovič - BOBO, arhiv Ustanove Fundacija »Poti miru v Posočju«

Ilustracija:
Marko Podjavoršek

Oblikovanje, tehnična priprava in tisk:
Gaya Bratina-Jereb Cerkno

Naklada:
7.400 izvodov

Vire navajamo po ISO standardu.

Distribucija:
Glasilo se brezplačno distribuira po vseh gospodinjstvih Zgornjega Posočja.

Glasilo sofinancirajo:
Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko ter Občina Bovec, Občina Kobarid in Občina Tolmin

Letnik XII, št. 7–8, 2011

Dokler lahko pomagaš, je vsekakor bolje, kot če morajo drugi pomagati tebi

Po tem, ko so oči svetovne javnosti zadnje dni uprte na Norveško – ta si še vedno ni opomogla od šoka po bombnem napadu in strelskem pokolu njihovega rojaka, desničarskega skrajneža in krščanskega fundamentalista , v katerem je bilo ubitih nekaj manj kot sto članov podmladka laburistov aktualnega norveškega premierja –, pa svet še naprej ostaja neizprosno ravnodušen in apatičen ob genocidu, ki se izvaja nad 55 afriškimi plemeni v Nubskih gorah in nad nekaterimi drugimi afriški ljudstvi. Kako je torej mogoče, da se svetovna javnost bolj zanima in obsoja nedavni pokol na Norveškem kot pa načrtno iztrebljanje približno dveh milijonov prav tako nedolžnih ljudi? Po poročanju **Toma Križnarja** je po izbruhu vojne 6. junija samo v Nubskih gorah v napadih sudanske vojske v petih tednih umrlo več kot 6.000 ljudi. *»Nihče ne ve, koliko je razseljenih, komandant* **Abdel Aziz** *ocenjuje, da je zbežalo z domov vsaj pol milijona od dveh milijonov prebivalcev Južnega Kordofana. Našel sem jih v votlinah po gorah, brez vsake pomoči mednarodne skupnosti, izpostavljene vsakodnevnemu bombardiranju iz ruskih antonovov in kitajskih migov,«* še dodaja Križnar. Ob tem slovenski humanitarni aktivist opozarja tudi, da je zaspala celo Evropa. Če je to res, potem je čas, da Evropejci odpremo oči in se zbudimo ...

Evropsko leto prostovoljstva

Nenazadnje imamo prav prebivalci EU dodaten motiv, da priskočimo na pomoč po svojih najboljših močeh. ***Evropska komisija*** je namreč novembra 2009 **letošnje leto** z odločbo razglasila **za** *Evropsko leto prostovoljnih dejavnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva***. Čeprav je spl**ošni cilj naravnan k spodbujanju in podpiranju prizadevanja, da bi se v civilni družbi ustvarili ugodni pogoji za prostovoljstvo v EU in da bi se s tem povečala prepoznavnost prostovoljnih dejavnosti na tem območju, smo se v našem uredništvu odločili, **da bomo sledili smernicam prostovoljstva in podpirali vsakršno vrsto prostovoljstva. Pri tem** se ne bomo omejevali zgolj na evropske meje, temveč bomo skušali pomagati tudi drugim. Nenazadnje 8. člen odločbe narekuje, da lahko komisija *»za namene evropskega leta sodeluje z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, zlasti z Združenimi narodi (ZN) in Svetom Evrope (SE), ter si prizadeva za prepoznavnost sodelovanja EU«*. Bojim se, da je naš glas v primerjavi z večjimi in bolj »glasnimi« mediji sicer nekoliko premil, da bi ga na uho ujeli ZN in SE, kljub temu pa nam za motivacijo preostane zadnji del 8. člena.

Zahvala prostovoljcem EPIcentra

V želji, da bi našo pomoč lahko zabeležili kot prizadevanje za prepoznavnost sodelovanja EU, se moramo najprej zahvaliti vsem prostovoljcem, ki nam že 11 let s svojimi prispevki in fotografijami stojite ob strani in pomagate soustvarjati naš periodični tiskani medij. Brez številnih prostovoljnih ur tako tudi naš ***EPIcenter*** ne bi bil to, kar je. Da je to pri nas vrednota, ki ima svoje mesto in ki šteje, vam bomo skušali dokazati tudi z objavo prispevka o prostovoljstvu v ***Občini Tolmin***, ki ga najdete na straneh 25 in 26. Naredili bomo še korak naprej in tokrat v boju proti genocidu nad človeštvom podprli tesno sodelujoča slovenska humanitarna aktivista Toma Križnarja, ustanovitelja Ustanove Toma Križnarja, in **Klemna Miheliča**, ustanovitelja Humanitarne ustanove H.O.P.E. Oba sta namreč »glavna krivca«, da pokol nad nedolžnimi ljudmi vendarle ne teče tako, kot si ga je zamislil diktator **Omar Hassan al Bashir**. Za vse, ki v teh poletnih mesecih ob Križnarjevi in Miheličevi vrnitvi domov morda niste spremljali ponovnih prošenj in opozoril in ne veste natančno, o čem govorim, tokrat objavljamo povzetek sporočila za javnost, ki ga je Križnar objavil na svoji spletni strani. Takole pravi:

Sporočilo za javnost Toma Križnarja

»Odcepitev Južnega Sudana in razglasitev neodvisnosti nove, 193. članice OZN (op. uredništva: ***Organizacija Združenih narodov****) so zadnji teden pokrivali vsi mediji in podprle praktično vse svetovne politične elite. Hkrati pa so skoraj vsi ignorirali usodo afriških ljudstev, ki so ostala v severnem Sudanu. Torej severno od nezadostno definirane meje v mirovnem sporazumu iz leta 2006, kjer prevladujejo domačini, prepričani v svojo arabsko identiteto. 'Če se bo jug odcepil, do etičnih in verskih manjšin v Sudanu ne bo nobene milosti,' je že januarja pred referendumom izsiljeval sudanski predsednik Omar Hassan al Bashir. Diktator, ki je prevzel oblast pred 22 leti z vojaškim udarom in ki ga* ***Mednarodno sodišče***

za zločine proti človeštvu *z obtožnico, da je zaradi iztrebljanja afriških staroselcev v Darfurju kriv med drugim tudi genocida, značilno ne more spraviti v Haag, je jasno celemu svetu napovedal, kaj se bo zgodilo 55 afriškim plemenom v Nubskih gorah kot tudi afriškim ljudstvom v provincah Modri Nil, Abyei in Darfur.*

Tuji mirovni posredniki, ki so leta 2002 spravili legendarnega vodjo Nubov za pravico ostati Nuba, komandanta SPLA ('Sudan People Liberation Army' oziroma Sudanska ljudska osvobodilna vojska) Abdela Aziza in predstavnike sudanskega diktatorja za pogajalsko mizo v Švici, so dobro vedeli, da politično niso nič rešili. Premirje med borci za osnovne človekove pravice in potomci lovcev na sužnje v osrednjem Sudanu je koristilo predvsem kot vzorec za veliko pomembnejšo pacifikacijo 'divjakov SPLA na jugu Sudana', ki so se prvi uprli totalni marginalizaciji in iztrebljanju. Tuji plačanci in vojni dobičkarji so Nube in podobna staroselska ljudstva ponovno zamešetarili v sužnje in prodali severu – v zameno za nafto.

Večina tistih, ki so se šopirili na slavnostni tribuni in ploskali generalnemu sekretarju OZN **Banu Ki Munu**, *govornikom iz ZDA, EU, AU in Kitajske, pa tudi samemu sudanskemu diktatorju – ki je prišel spustit sudansko zastavo in gledat, kako se dviga enaka, a z rdečo zvezdo – je vsa ta leta od sklenjenega mirovnega sporazuma vedela, da bo vojna v Nubskih gorah in drugod ob meji ponovno izbruhnila. Ampak žrtve tokrat ne umirajo tiho. S pomočjo kamer in satelitskega interneta, s katerimi smo jih opremili, vsak dan razstavljajo na najbolj grozljive načine pobite raztreščene otroke, žene, mame, starce … Od 13. junija do 4. julija sem za projekt, ki smo mu v Nubskih gorah dali ime Oči in ušesa, vsak dan zbiral posnetke, ki so jih z vseh strani prinašali člani naših 11 timov, ki z več kot 80 kamerami dokumentirajo vojne zločine, in jih prek treh modemov pošiljal v svet. Odzvali so se vsi največji svetovni oblikovalci percepcij in poslali najbolj znana imena z bojišč v Afganistanu, Iraku, Libiji. Vsem smo v Nubskih gorah do 9. julija, ko smo vsi ušli na parado v Jubo, pomagali spoznati, da v ustaljeni podobi evforičnega novega Južnega Sudana nekaj ne štima. Sudanska vojska ubija civiliste, jih preganja z njihove zemlje – a to se zdaj dogaja na severni meji in njihovi soborci iz 21-letne državljanske vojne, ki je vzela dva milijona življenj, so to sprejeli – so drug za drugim poročali.*

Niso objavili naših posnetkov, ki smo jih poslali brezplačno, ampak so poslali svoje profesionalne novinarje, ki so preleteli pol sveta in zapravili še pa še denarja, da so posneli arhetipske imidže otrok z muhami v očeh, tokrat v votlinah, ranjence v bolnicah in zanikrne bajte. Namesto da bi nam namesto letalskih kart, hotelov in visokih zavarovanj raje kupili kamere, računalnike in prenosne satelitske internetne modeme ali vsaj pokrili stroške prenašanja slik. Opravičili so se, da so svoje poslali, ker mora biti pod vsako objavljeno sliko podpisan profesionalni fotograf, ne pa neki tim Oči in ušesa. Tako baje zaradi verodostojnosti, da ne bi slike prirejali v propagandne namene. Celo Sobotna priloga Dela je zavrnila objavo deklice, ki v dveh kosih objema svojo prav tako razkosano mamico.

*Medtem sudanski predsednik Omar Bashir vsak dan naroča nova bombardiranja. Najbolj nedolžni domačini ne morejo saditi. Čez mesec ali dva bo zmanjkalo zalog. Priča sem bil, da se ljudje skrivajo po vrhovih gora brez vsake zaščite (**Varnostni svet** je prejšnji dan enoglasno izglasoval umik svojih sil). Zadnje nevladne humanitarne organizacije so zato, ker so predvidevale vojno, umaknile svoje bele ljudi že pred mesecem. Sudanska oblast je prepovedala vsak dostop, vsako humanitarno pomoč in medije.*

Do danes Evropa in Amerika nista dvignili glasu v zaščito staroselcev. S tem sta vsemu pravičnemu svetu pokazali, da jima v resnici ni mar za spoštovanje osnovnih človekovih pravic, ampak da se za dvolično igro, tako kot že vso zgodovino, ponovno skrivajo dobičkarski interesi … Obkoljenim in obleganim domačinom, ki ne morejo nikamor pobegniti, so najboljši prijatelji skale in kače v votlinah. Posnetki so jim edino upanje, da se boste vi, ki ste še občutljivi, zganili. Tudi če svetovne elite, ki obvladujejo upravljanje percepcij množic prek etabčiranih 'main stream' medijev, še naprej v sramoto vsega človeštva žrtvujejo, se ljudje vsepovsod po planetu lahko ob posnetkih prepričamo o lažeh vlade v Khartumu in zanikanju sodelovanja vlad na vseh straneh sveta na tem velikem ljudožerskem pikniku. Prosim, prosim. Dva milijona jih je – nobena skupnost na planetu ni bolj ogrožena. Nobena družba nima bolj brezsrčnih sovražnikov. Maščevanje elit na severu, ki so izgubile to, kar so smatrale za svoje, je strašno. Še nikoli v svoji zgodovini se Nube niso soočale z večjo nevarnostjo. Še nikoli prej niso nad njih z neba vrgli pekla. Še nikoli prej niso bili lovci na sužnje opremljeni z migi. Ampak tudi nubski bojevniki nikoli prej niso bili tako dobro opremljeni z zaplenjenim orožjem.«

Kako lahko pomagamo prebivalci Zgornjega Posočja?

Morda tako, da vsako gospodinjstvo prispeva po en sam evro. S tem bi nabrali okoli 7.000 evrov. In če o akciji obvestimo še naše sorodnike iz drugih krajev Slovenije, potem lahko že v zelo kratkem času zberemo 7.260 evrov, kar zadostuje za nabavo kompleta za satelitski internet in predplačilo za letno uporabo. Prispevamo lahko tudi za nakup ene kamere (s poštnino in dajatvami to znaša okoli 20 evrov). Pomagajmo sudanskemu prebivalstvu, da bo lahko svetovno javnost in organizacije samo obveščalo o dogajanju, saj nikoli ne vemo, kdaj bomo pomoč rabili sami. Po besedah humanitarnega koordinatorja upornikov **Suleimana Jammousa** naredijo prav te majhne kamere iz Slovenije v Darfurju bistveno več kot 20.000 pripadnikov mirovne misije. Od sveta pozabljenemu ljudstvu lahko pomagamo tudi z donacijami pri nakupu vrtalne naprave, nameščene na tovornjak, s pomočjo katere bodo lahko odkrili nove vodne vire (stare so jim porušili z bombniki) in s tem zagotovili varno preskrbo civilistov. *»Nekaj denarja se je že zbralo, a ne dovolj. Potrebni so prispevki vseh, ki želijo pomagati trpečemu ljudstvu,«* so zapisali na spletni strani Humanitarne organizacije H.O.P.E., kjer lahko vsak posameznik spremlja svoj doniran denar.

Posnetke, ki jih žrtve ob pomoči nabavljenih kamer kar same pošiljajo v svet, si lahko ogledate na spletnih straneh ***www.TomoKriznar.com*** in ***www.hope.si***. Na teh straneh najdete tudi račune za donacije za kamere in satelitski internet.

Zbrala in pripravila: **Tatjana Šalej Faletič**, glavna in odgovorna urednica

Iz vsebine

4 **PRC-jeva oglasna deska**

6 **Dvig ravni pismenosti (3): Novi programi Usposabljanja za življenjsko uspešnosti že jeseni**

8 **Soča 2011: Izteka se rok za prijavo na letošnji zadnji Sočin razpis**

Iz občinskih uprav
10 **Občina Bovec**
16 **Občina Kobarid**
22 **Občina Tolmin**

27 **Nova arheološka odkritja: Sveti Urh razkril slovanske najdbe**

28 **Pustili so svoj pečat: »Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!«**

32 **Praktično za vsakogar: Kumare**

34 **Izzivi podeželja: Med zgodovino in sodobnostjo**

36 **PGD Tolmin se predstavi: Ob 130-letnici skušali približati gasilstvo občanom**

38 **Na krožniku: Rižota z jagnjetino in mlado zelenjavo v sirovi skodelici**

38 **Zemljepisna imena iz etimološkega slovarja: G: Gora, Grahovo in Grapa**

40 **EPIjeva knjižna polica**

41 **Opažanja: Bo država ukinila status Soče kot naravne vrednote in razveljavila varnostni režim te reke? »NE!« škodljivim energetskim nebulozam in »ZA!« ustanovitev krajinskega parka Soča**

42 **Javni razpisi in pozivi**

47 **Koledar prireditev**

Priloga: Bogastvo podeželja ob Smaragdni poti (3)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Posoški razvojni center

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Operacijo delno financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013; 3. razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve 3. 2: Izboljšanje usposobljenosti posameznika za delo in življenje v družbi temelječi na znanju.

PUM OBVEŠČA

Kot ste lahko prebrali v prejšnji številki ***EPIcentra***, smo v programu *Projektno učenje za mlajše odrasle* (PUM) junija zaključili z organiziranim projektnim delom. Večina naših letošnjih udeležencev je izpolnila zastavljene cilje (eni so se zaposlili, spet drugi opravili manjkajoče izpite, tretji se vpisali v redno šolanje itd.).

Večina je tako že odšla na zaslužen počitek, zato se bomo julija družili ob izbirnih interesnih dejavnostih in se posvetili osebnim učnim projektom, medtem ko bomo avgusta vrata PUM-a samo priprli, tako da se lahko, kdor bi nas potreboval, še vedno obrne na nas. Septembra pa se ponovno aktiviramo. Do takrat pa vam želimo čim bolj »odštekane« počitnice!

Za dodatne informacije smo vam v poletnih mesecih na voljo na:

Posoškem razvojnem centru – PUM Tolmin
Ulica padlih borcev 1 c, 5220 Tolmin
Telefon: 05/38-41-513
GSM: 051-626-446
Faks: 05/38-41-504
E-pošta: pum@prc.si

Mentorji PUM Tolmin

Utrinki

MEDNARODNO SREČANJE VOJAŠKIH ZGODOVINARJEV

Kobarid – V soboto, 18. junija 2011, se je v prostorih Ustanove Fundacija »Poti miru v Posočju« v Kobaridu odvijal mednarodni simpozij zgodovinarjev z naslovom Na vrhovih in v globelih Balkana: vojna v jugovzhodni Evropi od srednjega veka do tretjega rajha. Udeležilo se ga je 11 zgodovinarjev iz različnih evropskih inštitucij: univerze v Oxfordu, kraljeve vojaške akademije Sandhurst, Inštituta za kulturno zgodovino ZRC SAZU, univerze na Dunaju, Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU ter Študijskega centra za narodno spravo.

Mednarodno znanstveno srečanje uglednih strokovnjakov za vojaško zgodovino je postreglo z zanimivimi prispevki s področja strateškega in taktično-operacijskega vojskovanja na Balkanu od srednjega veka do padca tretjega rajha ter preučilo vozlišča svetovne zgodovine, ki so vrh dosegla v dveh totalitarnih vojnah 20. stoletja.

Simpozij, ki je potekal v angleškem jeziku, je bil dobro sprejet s strani lokalnega prebivalstva in inštitucij, ki delujejo na našem območju, in je bil dobro obiskan.

MEDNARODNO ZNANSTVENO SREČANJE UGLEDNIH STROKOVNJAKOV ZA VOJAŠKO ZGODOVINO *je postreglo z zanimivimi prispevki s področja strateškega in taktično-operacijskega vojskovanja na Balkanu od srednjega veka do padca tretjega rajha ter preučilo vozlišča svetovne zgodovine, ki so vrh dosegla v dveh totalitarnih vojnah 20. stoletja.*

Samo srečanje zgodovinarjev pa ni potekalo samo v okviru simpozija, saj so bili mednarodnim strokovnjakom razkazani tudi naši kraji. V petih dneh, kolikor so jih preživeli v Sloveniji, so si med drugim ogledali Ljubljano, Hrušico, Ajdovščino, Sveto Goro, nemško kostnico v Tolminu, spominsko cerkvico sv. Duha na Javorci, muzeja prve svetovne vojne na prostem – Zaprikraj in Kolovrat, Kobariški muzej, Bovec in Log pod Mangartom. Imenitni obiskovalci naših krajev so bili polni hvale na račun čudovite in neokrnjene narave, ki jo skriva naša domovina, ter presenečeni nad ohranjenostjo in urejenostjo ostalin prve svetovne vojne v Posočju. Vsi udeleženci simpozija so se strinjali, da je bil dogodek dobro organiziran in da bo treba v prihodnje pripraviti podobna srečanja. Celotna prireditev je dober uvod v priprave na dogodke, ki se bodo zvrstili v prihodnjih letih, ko bomo praznovali stoto obletnico začetka prve svetovne vojne in Soške fronte.

Besedilo in foto: **Mihael Uršič**, Ustanova Fundacija »Poti miru v Posočju«

LEPOTE POSOČJA KMALU SPET NA FILMSKIH PLATNIH

Slovenija/Italija – Konec junija je padla prva klapa slovenskega kratkega igranega filma Na pogled. Gre za mešanico psihološke drame, akcije, trilerja in nenazadnje tudi za prikaz mladostniške ljubezni. Prvi del snemanja je potekal na dveh lokacijah, in sicer na balvanih ob domačiji Pri Plajerju v Trenti ter ob Belope-

Ne spreglejte javnega razpisa razvojnega programa Soča 2011, vezanega na razvoj človeških virov!

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN SAMOZAPOSLOVANJA KADROV z najmanj srednješolsko izobrazbo na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2011:

Predmet razpisa: sofinanciranje upravičenih stroškov dela podjetjem in samostojnim podjetnikom za novozaposlene osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo oz. sofinanciranje prispevkov za socialno varnost za zasebnike

Rok za prijavo: 16. avgust 2011

Dodatne informacije:
mag. Almira Pirih
(tel.: 05/38-41-500, e-pošta: almira.pirih@prc.si)
in Tina Bregar
(tel.: 01/32-01-364, e-pošta: tina.bregar@gov.si)

Javni razpisi v celoti ter razpisna dokumentacija so dostopni na spletnih straneh:
Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (www.svlr.gov.si) *in*
Posoškega razvojnega centra (www.prc.si).

Utrinki

škem jezeru s pogledom na severno steno Mangarta v občini Trbiž v Italiji. *»Poleg glavnih ustvarjalcev:* **Aljaža Tepine***,* **Nine Ivanišin***,* **Ule Furlan***,* **Matija Vastla** *ter* **Ivana Šunjarja** *bo imela v filmu pomembno vlogo tudi impozantna slovenska narava in njen gorski svet, ki s svojo mogočnostjo resnično zbuja strahospoštovanje in kot opomnik bedi nad slehernikovo majhnostjo in nemočnostjo v boju proti naravnim zakonom,«* izpostavlja režiser **Miha Kalan**, ki je sicer skupaj z **Aljažem Tepino** in **Sandro Ržen** spisal tudi scenarij. Snemanje se bo nadaljevalo v septembru in oktobru na čudovitih lokacijah v Sloveniji, med drugim tudi zahtevnejši del v 300-metrski steni. Film bo predvidoma končan do konca leta in bo nato doživel premiero v začetku prihodnjega. Takrat bo začel svoj pohod po Sloveniji in tudi po svetovnih filmskih festivalih.

Zgodba pripoveduje o plezalcu Leonu, ki se novembra 2009 odpravlja na samostojni vzpon v Julijske Alpe, sočasno pa se na drugem koncu sveta v gorovju Himalaje med vzponom na goro Langtang Lirung ponesreči naš vrhunski ekstremni alpinist **Tomaž Humar**. V Leonu se vzbudi močan dvom in strah glede njegovega projekta. Njegove misli odtavajo v spomine, želje, sanje in ljubezen. Leonova osebna pripoved se prepleta s Humarjevimi zadnjimi dnevi v Himalaji, ko je ponesrečen ostal pet dni ujet v steni in kjer je nazadnje tudi umrl. Film opisuje ujetost dveh alpinistov, dveh plezalcev, dveh posebnih junakov. Leona, ki ni zmožen premagati strahu pred soočenjem s smrtjo, in povsem resnično umiranje uveljavljenega in svetovno znanega alpinista Humarja.

NARAVNE LEPOTE POSOČJA PONOVNO PRIVABILE FILMARJE *– Prvi del snemanja novega slovenskega kratkega igranega filma Na pogled je potekal na dveh lokacijah, in sicer na balvanih ob domačiji Pri Plajerju v Trenti ter ob Belopeškem jezeru s pogledom na severno steno Mangarta v občini Trbiž v Italiji (na fotografiji).* ***Foto: arhiv Karata film***

Prav slednji je bil navdih za snovanje novega filma, saj so zgodbe, ki jih pišejo življenja alpinistov in športnih plezalcev, v našem času verjetno ene najbolj ekstremnih in neverjetnih. Tako je tudi življenje in delo Tomaža Humarja vir neustavljive inspiracije za nadgradnjo v filmske zgodbe. Skozi branje njegovih literarnih del se je namreč porodila zamisel za nastanek scenarija za kratek igrani film. Obravnavana zgodba namreč temelji na raziskovanju njegovih zapiskov, knjig in obstoječih dokumentarnih posnetkov o njem. Njegovi podvigi so ustvarjalce vodili k odkrivanju in spoznavanju alpinističnega sveta. Pri nastajanju scenarija jih je najbolj zanimal psihološki profil posameznikov, ki se odločijo življenje posvetiti tovrstnim ekstremnim podvigom. V zgodbi se zato ukvarjajo z vprašanjem, kaj se zgodi v življenju mladega alpinista, ki se šele vzpenja po svoji plezalni poti, da ga ta zapelje do nam nerazumljivih meja, včasih tudi na sam rob smrti.

Katja Štucin, predstavnica za odnose z javnostmi, Karata film

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Posoški razvojni center

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Operacijo delno financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013; 3. razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve 3. 2: Izboljšanje usposobljenosti posameznika za delo in življenje v družbi temelječi na znanju.

Novi programi Usposabljanja za življenjsko uspešnost že jeseni

Po tem, ko smo vam pred časom predstavili nekaj programov, ki jih na *Posoškem razvojnem centru* (PRC) izvajamo v okviru projekta Dvig ravni pismenosti, se bomo tokrat osredotočili na tri, ki so se iztekli pred kratkim. Programe so izvajali zaposleni na PRC-ju, ki imajo licenco za izvajanje programov Usposabljanja za življenjsko uspešnost (UŽU), ter zunanji sodelavci. V pogovoru z vodjo operacije Marino Istenič smo strnili izkušnje ter pogledali načrte za prihodnje leto.

UŽU – BIPS: UČENJE ZA ŽIVLJENJSKO USPEŠNOST – BEREMO IN PIŠEMO SKUPAJ

Program UŽU – BIPS izvajate že več let in je širšemu krogu bralcev od vseh programov zato tudi najbolj poznan. Glede na to, da ga izvajate vsako leto na drugi lokaciji, kje je potekal letos ter kakšen je bil odziv?

Najprej smo program želeli izvesti na ***Osnovi šoli Franceta Bevka*** v Tolminu, vendar smo kasneje vzpostavili stik z učiteljico **Tatjano Leban** na ***Podružnični šoli*** (PŠ) ***Kamno***. Odziv staršev je bil pozitiven, kar se je poznalo tudi pri hitri zapolnitvi prostih mest v skupini. Ta je štela okoli 15 udeležencev, od tega šest do osem staršev in sedem otrok, z delom pa smo začeli v marcu.

Na spletni strani ste zapisali, da je program namenjen staršem otrok prve triade, ki se počutijo odgovorne za šolanje svojih otrok, so motivirani za pomoč pri učenju ter želijo osvežiti obvladovanje učnih tehnik in šolskih spretnosti. Kaj ste želeli doseči?

Preden odgovorim na vaše vprašanje, naj povem, da je program res namenjen staršem, vendar se ti srečanj udeležujejo skupaj s svojimi otroki. Sicer pa kot vsi drugi UŽU programi tudi ta spodbuja udeležence k zavedanju o pomembnosti vseživljenjskega učenja. Če povem to na bolj preprost način, smo s tem programom staršem želeli podati smernice, kako naj se z otrokom učijo bodisi ob vsakdanjih opravilih bodisi prek igre. Ne smemo pozabiti, da so starši otroku prvi in najpomembnejši zgled in da se tako kot seveda vse druge reči tudi njihov odnos do branja, pisanja in na splošno učenja prenaša na otroke.

MARINA ISTENIČ *skupaj še z drugimi za to posebej usposobljenimi učiteljicami in zunanjimi sodelavci skrbi za izvajanje programa Dvig ravni pismenosti.* ***Foto: Tatjana Šalej Faletič***

Nam lahko za lažjo predstavo navedete konkreten primer tovrstnega učenja?

Seveda. Recimo ... Lahko vam opišem naše učenje na primeru izdelovanja okvirčka za družinsko fotografijo. Čeprav se zdi na prvi pogled to nekaj povsem nezahtevnega, pa temu le ni tako. Naloga namreč zahteva kar nekaj znanja: načrtovanje, izbiro pravega materiala, urjenje ročnih spretnosti in uporabo matematičnega znanja, pri čemer smo spoznavali geometrijske like, merili, računali itd. Želeli smo, da bi končni izdelek z vstavljeno družinsko fotografijo naše udeležence spominjal na skupno učenje staršev in otrok. Prav preživljanje časa z otrokom je namreč eden od pozitivnih učinkov programa, ki so ga izpostavili starši. Dandanes je pač žal tako, da so tovrstna prijetna in koristna druženja zaradi mnogih obveznosti staršev in nenazadnje tudi otrok težko izvedljiva.

So se srečanja s svojimi otroki v glavnem udeleževale matere ali se je med njimi našel tudi kakšen očka?

Resnici na ljubo smo pričakovali v glavnem udeležbo mam, zato smo bili toliko bolj prijetno presenečeni, ko so se nam na srečanjih pridružili tudi trije oziroma štirje očetje.

Nam lahko zaupate kakšno zanimivo opažanje s srečanj?

Ja, nekaj zanimivega pa smo učiteljice res zaznale. Na enem izmed srečanj, ki smo ga namenili zdravi prehrani, so se udeleženci odločili, da pripravijo zelenjavne pice. In ko smo začeli deliti zadolžitve, so se dekleta kar izognila. Tako so morali za vsa gospodinjska opravila in nenazadnje tudi za naše polne želodčke poskrbeti fantje. Bravo fantje, takšne vas imamo punce rade! *(Smeh)*

Omenili ste, da so bili tako starši kot otroci s programom zadovoljni. Kaj pa vi?

Vesela sem, da smo skozi izvajanje programa uspeli otroke in njihove starše še bolj povezati, če pa so se ob tem naučili še kaj novega, je to dodaten plus. Na to, da so bili s programom zadovoljni tudi udeleženci, kaže dejstvo, da je večina redno obiskovala srečanja, razveselili pa so nas tudi rezultati ankete, ki smo jo opravili ob koncu programa.

UŽU – MDM: UČENJE ZA ŽIVLJENJSKO USPEŠNOST – MOJE DELOVNO MESTO

Program UŽU – MDM ste letos izvajali prvič ...

Res je. Sicer imamo, kot sem že prej omenila, z izvajanjem UŽU programov kar nekaj izkušenj, vendar pa smo se tokrat še posebej osredotočili na konkretne potrebe lokalnega okolja. Lahko rečem, da je bil za nas to dodaten izziv, za katerega pa mislim, da smo mu bili kos. Odločili smo se, da s tem programom udeležencem, ki so bili zaposleni v tekstilni industriji, ponudimo dodatna znanja in veščine, s katerimi se bodo lažje znašli na trgu dela.

Omenili ste dodatna znanja in veščine. Kaj ste se naučili, koliko časa ste za to porabili in kaj ste pravzaprav počeli?

Sam program je potekal daljše časovno obdobje, saj smo zanj porabili 300 ur. Začetna srečanja so bila posvečena povezovanju udeležencev v skupini. V nadaljevanju pa so ti svoje znanje izpopolnjevali na različnih področjih, pri čemer so nam pomagali različni strokovnjaki. Nekaj manj kot 15 udeležencev se je tako urilo v komunikaciji, veščinah pri iskanju zaposlitve, izpopolnjevanju računalniškega znanja in znanja tujih jezikov, osnovah računovodstva in poslovodenja in nenazadnje v skrbi za svoje zdravje. Seznanili so se tudi s pravnimi postopki in postopki pred upravnimi organi.

Ker pa smo jim želeli ponuditi tudi praktično znanje in veščine, smo velik del programa namenili prav šiviljstvu. Poleg tega smo udeležence popeljali tudi na dve strokovni ekskurziji, kjer so si lahko nabrali novih znanj in svežih zamisli ter si razširili obzorja. Tako smo se recimo podali v prestolnico mode – v Milano, kjer smo se udeležili sejma mode. Kasneje pa smo se v trgovini z metražnim blagom v Trstu seznanili še z različnimi materiali, ki smo jih rabili za izdelavo končnega izdelka – odločili smo se, da izdelamo eno svečano žensko obleko in en kostim.

Sliši se nadvse zanimivo. Se je nabor novih zamisli obrestoval?

Vsekakor. Na podlagi novo pridobljenega znanja in idej so udeleženci najprej skicirali kreacije, nato pripravili kroje in nenazadnje tudi zašili svečani oblačili. Pri tem jim je pomagala šivilja **Martina Lavrenčič** z Vipavskega, ki je slovenski estradi poznana tako po svojih kreacijah kot šiviljskih izdelkih.

Da pa izdelani oblačili ne bi obviseli v našem arhivu, smo se odločili in ju – seveda z odobritvijo ***Ministrstva za šolstvo in šport*** – podarili staršem, ki bi sicer svojim maturantom takšna oblačila težko kupili.

UŽU – MK: UČENJE ZA ŽIVLJENJSKO USPEŠNOST – MOJ KORAK

Tudi program UŽU – MK se je letos izvajal prvič. Komu je bil namenjen in kaj je ponujal udeležencem?

Ker je program namenjen osebam s posebnimi potrebami, smo ga seveda predstavili vodstvu ***Varstveno delovnega centra*** (VDC) ***Tolmin***, ki se je nanj pozitivno odzvalo. Pomagali so nam pri oblikovanju skupine in skrbeli, da so se udeleženci redno udeleževali srečanj. Ta so večinoma potekala v prostorih ***Posoškega razvojnega centra***, kar nekaj srečanj pa smo izvedli tudi na terenu. Že na samem začetku smo z udeleženci določili pravila in zadolžitve, ki smo jih potem upoštevali na naših nadaljnjih srečanjih. Tako je na primer ena udeleženka skrbela za foto dokumentacijo, spet drugi so bili izmenično zadolženi za nakup zdrave malice in še bi lahko naštevala.

Vsebina je bila zagotovo prilagojena ciljni skupini ...

BEREMO IN PIŠEMO SKUPAJ – *Ker so starši otroku prvi in najpomembnejši zgled in se zato tudi njihov odnos do branja, pisanja in na splošno učenja prenaša na otroke, je program UŽU – BIPS namenjen staršem, ki se srečanj udeležujejo skupaj s svojimi otroki.* ***Foto: Cvetka Kavčič***

MOJE DELOVNO MESTO *– Na podlagi novo pridobljenega znanja in idej so udeleženci programa UŽU – MDM najprej skicirali kreacije, nato pripravili kroje in nenazadnje tudi zašili svečani oblačili.* ***Foto: Mateja Skok***

Vsebino UŽU programov vedno prilagodimo posameznim ciljnim skupinam. V sklopu tega programa smo se osredotočili na obnavljanje in pridobivanje spretnosti, ki udeležencem omogočajo večjo samostojnost v vsakdanjem življenju in boljšo samopodobo.

To konkretno pomeni?

Hja ... To pomeni, da so se udeleženci vse to učili ob konkretnih situacijah, takih iz vsakdanjega življenja. Tako smo recimo skupaj organizirali ekskurzijo v Bohinjski vodni park, kamor smo se odpeljali z vlakom. Na poti do železniške postaje smo se držali pravil, ki veljajo v cestnem prometu, ter se pogovorili o povezavah v javnem prevozu, od katerih so mnogi med njimi precej odvisni. V programu smo se poskušali držati načel zdravega življenja in v skladu s tem obiskali ekološko kmetijo v Čadrgu. Tam so udeleženci spoznavali ekološko pridelavo in predelavo hrane ter nekatere izdelke tudi degustirali. Nepozabna je še izkušnja dvodnevne ekskurzije v Sočo. Udeleženci so bili zadolženi za opravljanje vsakdanjih gospodinjskih opravil v taborniški koči in zunaj nje, veliko časa smo posvetili gibanju, pripravi zdravih obrokov ter osebni higieni. Ker je letos mednarodno leto gozdov, kar so udeleženci dobro vedeli, smo vsebine srečanj prilagodili tudi temu. Ogledali smo si gozd, spoznavali njegove značilnosti in se ob tem pogovarjali o naši vlogi pri njegovem ohranjanju. Vmes pa smo nabrali smrekove vršičke ter iz njih pripravili sirup za zimo, ko bo hladneje in bomo z veseljem obujali spomine na naša topla srečanja. Primerov je še veliko, vendar se bojim, da če bi

MOJ KORAK *– Glede na letošnje prijetno sodelovanje z udeleženci iz* ***Varstveno delovnega centra Tolmin****, bomo s podobnim programom UŽU – MK nadaljevali tudi v prihodnjem šolskem letu.* ***Foto: Aleksandra Božič***

naštela vse, bi vam zmanjkalo papirja *(smeh)*.

Z julijem ste zaključili izvedbe vseh osmih za letošnje šolsko leto odobrenih programov. Kakšni so vaši načrti za naprej?

V tem trenutku že tečejo dogovori za izvedbe programov, ki jih bomo v okviru operacije Dvig ravni pismenosti izvajali v novem šolskem letu. Teh bo deset, skupno število izvedb pa bo bistveno višje – kar 24 jih bo –, saj imata programa, ki se vežeta na pridobivanje računalniških veščin, vsak po osem izvedb.

Sicer pa, če se za hip vrnem nazaj na predstavljene tri programe, lahko povem, da si želimo program UŽU – BIPS, katerega smo doslej že izvajali na relaciji Bovec–Tolmin, tokrat približati še prebivalcem Šentviške planote ali Trebuše. Kar se tiče programa UŽU – MDM, lahko namignem, da je njegov začetek predviden že jeseni in da ga bomo izvajali za zaposlene v podjetju ***ITW Metalflex***. Glede na letošnje prijetno sodelovanje z VDC Tolmin pa bomo s podobnim programom UŽU – MK nadaljevali tudi v prihodnjem šolskem letu.

Pogovor pripravila **Mateja Skok**

Izteka se rok za prijavo na letošnji zadnji Sočin razpis

Letos je bil v okviru *Programa spodbujanja razvoja v Posočju 2007–2013 (Soča 2011)* v februarju še zadnjič objavljen *Javni razpis za spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja kadrov z najmanj srednješolsko izobrazbo na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2011* (krajše JR za spodbujanje zaposlovanja). Našim bralcem smo zato pripravili odgovore na najpogosteje zastavljena vprašanja v zvezi z omenjenim javnim razpisom.

Spodbujanju delodajalcev za zaposlitev kadrov z najmanj srednješolsko izobrazbo iz Posočja ter pridobitvi perspektivnih mladih kadrov iz drugih delov Slovenije in tujine je v letošnjem letu namenjen še zadnji razpis izvedbenega programa Soča 2011. Sredstva, ki jih ta razpis prinaša, se bodo dodelila delodajalcem, ki bodo v Posočju za nedoločen čas zaposlili kader z najmanj srednješolsko izobrazbo, ter osebam z najmanj srednješolsko izobrazbo, ki se bodo samozaposlile – za dodelitev sredstev pa bodo morali upravičenci izpolnjevati še druge v razpisni dokumentaciji[1] predpisane pogoje. Ker se rok za prijavo na omenjeni javni razpis izteče 16. avgusta, smo od direktorice Posoškega razvojnega centra mag. **Almire Pirih** skušali dobiti odgovore na najpogosteje zastavljena vprašanja, povezana z omenjenim razpisom.

MAG.* ALMIRA PIRIH**, *direktorica* ***Posoškega razvojnega centra. Foto: Tatjana Šalej Faletič

Komu je razpis namenjen?

Na razpis se lahko prijavijo delodajalci, ki v Posočju za nedoločen čas zaposlijo kader z najmanj srednješolsko izobrazbo. Zaposlitev morajo izvesti v času, določenem v javnem razpisu; letos je to od 4. februarja, ko je bil razpis objavljen, do 16. avgusta. Prav tako med upravičence sodijo osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo, ki se v navedenem času samozaposlijo.

Pri tem imajo prednost tisti, ki zaposlijo kadre s tehnično, gostinsko ali turistično izobrazbo oziroma osebe s tehnično gostinsko ali turistično izobrazbo, ki se samozaposlijo. V obeh primerih mora biti zaposlitev povezana z naložbo v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva, ki je bila izvedena največ pred tremi leti od zaposlitve oziroma samozaposlitve.

Moram biti pri prijavi pozoren še na kakšne druge razpisne pogoje?

Da, tako kot pri vseh javnih razpisih je pogojev še kar nekaj. Na splošno velja, da prijavitelj ne sme biti v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije, prav tako ne sme pridobivati državne pomoči za podjetja v težavah, ne sme biti

Utrinki

ITW METALFLEX ZNOVA VODI DOMAČIN

Tolmin – Tolminsko podjetje ITW Metalflex, ki je od leta 1999 v 100-odstotni lasti ameriške korporacije ITW, ima od sredine junija novega direktorja. Potem ko je bil v zadnjih treh letih in pol prokurist podjetja Italijan **Luca De Maria**, so sedaj Američani vodenje enega največjih svetovnih proizvajalcev komponent za belo tehniko zaupali mlademu, še ne 30-letnemu domačemu menedžerju iz Kobarida **Andreju Ivančiču**.

Po diplomi iz ekonomije na ljubljanski ekonomski fakulteti leta 2005 – od tega je eno leto študija opravil na univerzi v Italiji – se je Ivančič zaposlil v ITW Metalflexu. Vmes je osem mesecev pridobival mednarodne izkušnje v povezanem podjetju ITW Fastex v Torinu, kmalu po vrnitvi iz Italije pa je decembra 2006 prevzel vodenje finančnega sektorja v ITW Metalflexu. Obenem je uspešno zaključil še izobraževanje na Poslovni šoli IEDC Bled in si pridobil naziv MBA (*»masters in business administration«*).

Njegov najbolj obsežen projekt v skupini podjetij ITW Global Appliance v zadnjih dveh letih je bilo vzpostavljanje nove poslovne enote na Kitajskem, ob čemer je Ivančič pridobil dodatne izkušnje v mednarodnem poslovanju. V omenjenem projektu je bdel nad zagonom proizvodnje, opravljanjem raziskav trga in konkurence, obiskoval kupce in nazadnje zagotovil uspešno uvajanje sestavnih delov za belo tehniko na tamkajšnji lokalni trg.

Že od začetka letošnjega leta je Ivančič v ITW Metalflexu odgovoren za vodenje proizvodnje, vzdrževanja, človeških virov in sektorja za informatiko, kot novi direktor pa je prevzel še vodenje ostalih sektorjev.

NOVI DIREKTOR PODJETJA ITW METALFLEX *je* **Andrej Ivančič**, *skoraj 30-letni menedžer iz Kobarida.* ***Foto: Špela Kranjc***

insolventen in ne sme imeti neporavnanih zapadlih obveznosti do Republike Slovenije. Prijavitelj mora imeti registriran sedež ali podružnico na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin, njegova dejavnost ne sme biti izločena iz shem državnih pomoči v Evropski uniji. Za primer navajam, da subjekti, ki delujejo na področju ribištva, pridelave kmetijskih proizvodov in igralništva (če so za svojo dejavnost pridobili igralniško koncesijo), ne morejo dobiti nepovratnih sredstev na tem javnem razpisu. To velja tudi za nekatere druge dejavnosti, ki pa niso prisotne na območju Zgornjega Posočja – to je podrobno opredeljeno v samem javnem razpisu.

Naj pa izpostavim še en pogoj, in sicer ta, da podjetje ne more pridobiti nepovratnih sredstev za zaposlene, ki so bili kadar koli doslej pri njem ali njegovem povezanem podjetju že zaposleni za nedoločen čas.

Kateri so upravičeni oziroma neupravičeni stroški?

Upravičeni stroški so za podjetja bruto plače za novo zaposlene v podjetju in pri samostojnih podjetnikih, za samozaposlene pa obvezni prispevki za socialno varnost za zasebnike.

Od kdaj se šteje, da so stroški upravičeni?

Upravičeni stroški so vezani na obdobje od objave javnega razpisa, to je bilo letos 4. februarja, pa do 16. avgusta. V tem času je treba oddati vlogo na javni razpis, ta pa mora biti oddana pred realizirano zaposlitvijo.

Koliko nepovratnih sredstev sploh lahko dobim?

Nepovratna sredstva pridobijo prijavitelji za obdobje dveh let, in sicer kot povračilo za vsako leto posebej za nazaj. Pri tem je treba vedeti, da je delež nepovratnih sredstev odvisen od velikosti podjetja – mala podjetja dobijo večji delež povrnjenih stroškov plač kot srednja in velika; izjeme pa so podjetja v sektorju transporta – in da samozaposleni lahko pridobijo največ polovico mesečno odvedenih prispevkov za socialno varnost.

Kakšne so prednosti tega javnega razpisa?

Iz do sedaj povedanega so prednosti za prijavitelje zelo jasne – pridobijo povrnjen del stroškov za plače za novo zaposlene kadre za obdobje dveh let. Prednosti v širšem smislu za območje, ki ga javni razpis pokriva, pa so v novih delovnih mestih in seveda v tem, da kadri ostajajo na tem območju.

Kdaj se šteje, da je vloga popolna?

Vloga je popolna takrat, ko vsebuje vse tisto, kar je navedeno oziroma zahtevano v razpisni dokumentaciji. V pomoč je tudi kontrolni obrazec, ki je sestavni del razpisne dokumentacije, tako lahko vsak sam prekontrolira, ali je vloga popolna. V bistvu gre za šest razpisnih obrazcev, med njimi so:

- *izjava* o strinjanju s pogoji,
- *izjava* o povezanosti nove zaposlitve oziroma samozaposlitve z naložbo v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva,
- *prijavni obrazec*,
- *obrazec* s podatki o vlagatelju,
- *obrazec* s predstavitvijo projekta nove zaposlitve,
- *originalno potrdilo pristojnega Davčnega urada* ***Republike Slovenije*** o poravnanih zapadlih davčnih obveznostih do Republike Slovenije, ki ne sme biti starejše od 30 dni od dneva oddaje vloge na razpis.

Poleg tega morajo vlagatelji priložiti še vzorec *pogodbe* in *bilance*. Pri tem je treba biti pazljiv in posamezne dele prijave ne le izpolniti, temveč tudi ustrezno podpisati in žigosati.

Kaj pa, če se zgodi, da nehote pozabim kaj priložiti?

V primeru, da komisija ugotovi, da vloga ni popolna, vlagatelja pozove k dopolnitvi vloge, ta pa jo lahko v zahtevanem roku nato ustrezno dopolni.

Lahko vlogo pripravim sam ali rabim pomoč?

Ker gre za dokaj enostavno prijavo, jo lahko podjetja oziroma posamezniki izpolnijo sami. Seveda mora biti prijava ustrezno vsebinsko izpolnjena, pa tudi obseg mora biti skladen z zahtevami. Na primer: če je zahtevano najmanj toliko in toliko znakov, se je te zahteve treba držati.

Koliko možnosti imam za izbor na razpisu?

Možnosti so vedno odvisne od kakovosti pripravljene vloge in od števila prijav. Glede na razpoložljiva letošnja sredstva ocenjujemo, da bodo prijavitelji na razpisu pridobili subvencioniranje za okrog 20 do 25 novo zaposlenih kadrov.

Kdaj je zadnji rok za oddajo vloge na javni razpis?

Zadnji rok je 16. avgust, vendar se je treba držati tudi določila javnega razpisa, da mora biti vloga oddana pred realizirano zaposlitvijo. Zato tistim, ki bodo čakali zadnji dan, svetujemo, da vlogo oddajo vsaj 15. avgusta in zaposlitev izvedejo na zadnji dan, to je 16. avgusta.

Na kaj bi moral biti še posebej pozoren pri pripravi vloge?

Vlogo je treba ustrezno pripraviti, saj bo letos – kot je razvidno iz dosedanjega odziva – konkurenca kar velika. Posebno pozornost je treba nameniti tistim delom prijave, ki jih strokovna komisija ocenjuje. Še enkrat pa poudarjam, da je vlogo treba oddati pred realizacijo novih zaposlitev, saj v nasprotnem primeru vloga ne more biti odobrena.

Kakšen odziv pričakujete letos?

Pričakujemo velik odziv, saj je ta javni razpis letos objavljen zadnjič. Prijavitelji, ki bodo na razpisu uspešni, bodo sredstva črpali vse do leta 2013, ko se razvojni program Soča izteče.

Kdaj bodo objavljeni rezultati javnega razpisa?

Po določilih javnega razpisa, ki je v pristojnosti ***Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko*** (SVLR), bodo rezultati znani v roku 45 dni od odpiranja vlog, ki pa je predvideno 19. avgusta. Prijavitelji naj bi sklepe tako prejeli v začetku oktobra.

Zbrala in pripravila: **Mateja Skok**

Opombe:

[1] Razpisna dokumentacija javnega razpisa je dosegljiva na spletni strani PRC-ja in SVLR. V času uradnih ur jo lahko prevzamete tudi v poslovnih prostorih PRC-ja, Ulica padlih borcev 1b, Tolmin.

Utrinki

»Zavedam se, da vodenje podjetja prevzemam v zahtevnem obdobju, ko se soočamo z visokimi cenami surovin na svetovnem trgu in na drugi strani z močno konkurenco, vendar verjamem, da bomo skupaj s sodelavci uspešno vodili podjetje še naprej,« je povedal ob imenovanju na mesto novega direktorja.

Š. K., ITW Metalflex

ALPSKI VAL PO NOVEM DOMUJE V SREDIŠČU TOLMINA

Tolmin – Družba Radio Kobarid d. o.o. je izdajatelj dveh radijskih programov: lokalnega radijskega programa Alpski val ter regionalne radijske mreže Primorski val. Celodnevni, vsebinsko bogat, jezikovno korekten in lokalno zaveden program v okviru edinega tovrstnega medija poslušalcem na območju Posočja vse do Deskel, Benečije in Vršiča ponuja ažurno informiranje o lokalnem in širšem dogajanju.

Program s statusom posebnega pomena je dobro poslušan, šteje okoli 17.000 dnevnih poslušalcev. Kljub manjšim možnostim komercialnega ▶

V NOVEM STUDIJU ALPSKEGA VALA *– Lokalni radijski program se je iz prostorov v poslovni coni Poljubinj preselil v središče Tolmina. Prvič je program z nove lokacije stekel v nedeljo, 17. julija.* ***Foto: arhiv radia***

Občina Bovec

»Pred nami so novi izzivi. Sam sem pripravljen nanje ...«

Občina Bovec je v začetku julija praznovala svoj občinski praznik, ki ga je obeležila s številnimi prireditvami in podelitvijo občinskih nagrad. Kot je ob občinskih praznikih v navadi, smo se tudi tokrat z županom **Danijelom Krivcem** v pogovoru spomnili preteklega leta ter pregledali načrte za v prihodnje. Pri pripravi vprašanj so nam tokrat pomagali občani sami, zato ni nobeno presenečenje, da se večina vprašanj nanaša oziroma vsaj navezuje na področje turizma.

Kakšen je vaš pogled na preteklo leto? Kje menite, da vam je spodletelo, kje ste prejeli največ pohval?

Preteklo leto lahko ocenimo kot zelo uspešno. Zaključili smo kar nekaj velikih investicij, za katere smo pridobili veliko evropskih in državnih sredstev. Zaključili smo gradnjo odra pri kulturnem domu, dokončali gradnjo Strgulčeve hiše s postavitvijo muzeja, uredili trg v Bovcu, uredili cesto Čezsoča–Log Čezsoški, obnovili cesto do izvira Soče, zaključili komunalno infrastrukturo na Srpenici, uspešno kandidirali za evropska sredstva in pridobili 4,5 mio evrov za izboljšanje objektov in infrastrukture na letališču. Ob tem smo uspešno pripeljali do sprejema OPPN za letališče, pridobili smo dokumentacijo za gradnjo športne dvorane, uspešno kandidirali za EU sredstva in državna sredstva za gradnjo komunalne infrastrukture in čistilne naprave v Čezsoči, pa še bi lahko naštevali. Uspešno se nadaljuje tudi obnova državnih cest v Kobariških klancih, proti Predelu in proti Vršiču.

BOVŠKI ŽUPAN DANIJEL KRIVEC *preteklo leto ocenjuje kot zelo uspešno.* ***Foto: Milan Štulc***

Spodletelo nam je pri kandidaturi za sredstva EU za gradnjo širokopasovnih optičnih povezav, kjer smo skupaj z ostalimi občinami v Severno Primorski regiji vložili veliko energije za pripravo projekta.

Vedno znova ugotavljamo, da je gospodarska kriza prizadela tudi Posočje. Kakšno je torej gospodarsko stanje v občini Bovec? Kako se posamezni gospodarstveniki soočajo s krizo ter na kakšen način jim občina pri tem pomaga?

Gospodarska kriza našega gospodarstva ni hudo prizadela. Tekstilna in lesna branža sta bili v krizi in nekonkurenčni že pred nastopom te krize. Sanacija v lesni se je odvila v smeri nove proizvodnje. Zelo pomembno je, da glavna zaposlovalca ***Iskra Bovec*** in ***TKK Srpenica*** dobro poslujeta in v času krize celo pridobivata nove projekte in dolgoročne pogodbe (predvsem Iskra). Občina poskuša z vsemi dopustnimi zakonskimi prijemi pomagati podjetjem in obrtnikom. Tudi turizem je občutil krizo, ki pa v letošnjem letu že kaže boljše rezultate.

Zadnje čase se veliko govori o evropskih projektih. Ste na občini zadovoljni s črpanjem evropskega denarja?

Po primerljivih podatkih smo občina, ki v okviru možnosti zelo dobro koristi evropska sredstva, in smo zato med prvimi v Sloveniji.

Kakšno pa je sicer trenutno finančno stanje občine?

Trenutno stanje občine je stabilno. Zaradi velikih projektov v zadnjem obdobju, ko je poleg EU in državnih sredstev treba zagotavljati tudi lastno udeležbo in pokrivati DDV, se bom morali v manjšem delu tudi zadolžiti.

Če pogledamo nazaj za obdobje enega leta, katere občinske razvojne projekte bi izpostavili?

Težko izpostavim posamezen projekt. Vsak projekt prinaša dodano vrednost in razvojno priložnost v ta prostor, naša naloga pa je, da to izkoristimo. Obdobje enega leta je prekratko za opredelitev razvojnega projekta, večina pomembnih zahteva večletno angažiranje.

V lanskem intervjuju smo se pogovarjali o projektu Letališče, ki je bil takrat šele v pripravi. Projekt je danes v fazi izvajanja. Občane pa zanima, kdaj je predviden začetek gradbenih del?

Začetek del je predviden v jeseni, verjetno septembra. Postopki so vezani na evropsko pravno regulativo, zato so nekoliko dolgotrajnejši, kot smo pričakovali. Vse pa poteka v skladu s predvidenimi aktivnostmi.

Več vprašanj smo prejeli tudi na temo bovškega »hostla«. Stavba, ki je predvidena za to dejavnost, namreč sedaj sameva. Kakšni so vaši načrti s tem?

Treba je zaključiti z vsemi deli, ki zahtevajo mokre postopke (tlaki, ometi, inštalacije ...). Po zaključku te faze pa bomo pripravili predloge za naprej glede dokončanja, upravljanja, možnosti najema itd.

Občina Tolmin je začela s pripravo svojega razvojnega programa do leta 2020. O tem razmišljajo tudi na Občini Kobarid. Kaj pa Občina Bovec?

V Občini Bovec imamo sprejet OPN in strategijo razvoja turizma. Pri pripravi teh dokumentov so bile izdelane tudi strokovne podlage za posamezna področja. Ti dokumenti so dolgoročno naravnani in se v veliki meri tudi izvajajo, zato ne vidimo potrebe po dodatni papirologiji. Vse nove strategije in razvojni programi pa so vezani na razvojne dokumente regije in države, ki pa jih še NI.

Pred poletno turistično sezono se je zamenjalo vodstvo *Lokalne turistične organizacije (LTO) Bovec*. Kaj pričakujete od novega vodstva ter kakšen je vaš pogled na nadaljnji turistični razvoj v Občini Bovec?

Vodstvo LTO se je zamenjalo, ker je potekel mandat dosedanjemu vodstvu. Od novega vodstva pričakujem ureditev dosedanjega stanja in dobro delo v sodelovanju z vsemi turističnimi ponudniki na Bovškem. Razvoj turizma na Bovškem se lahko

Utrinki

▶ kritja stroškov produkcije pa radijsko moštvo prizadevno stopa naprej. Poleg tega, da ni prišlo do zmanjšanja obsega programa, so od pomladi izvajali selitev v nove prostore, ki so jih pridobili v nekdanji stavbi Jugoslovanske ljudske armade (JLA), na Prešernovi 4 v Tolminu. Obnova je bila zaradi dotrajanosti studia v Poljubinju nujna, nova lokacija pa prinaša tudi večjo vpetost v aktualno dogajanje v Posočju.

Prvič je program z nove lokacije stekel v nedeljo, 17. julija, izmenično s studiem v Cerknem pa od tedaj vsakodnevno poteka del programa Primorskega in Alpskega vala. Svečano odprtje novih prostorov, ko bodo vrata odprli in povabili na obisk predvsem svoje poslušalce, napovedujejo za zadnji petek v avgustu. Selitev bodo obeležili s krajšim koncertom, udeležbo pa je že potrdila zmagovalka Talentov **Julija Kramar**, ki jo je radio podprl v bitki za izbor, ter nekateri drugi posoški glasbeniki.

Špela Mrak, odgovorna urednica, Alpski val

še izboljša in pospeši, vendar si morajo vsi akterji za to tudi prizadevati. Samo LTO ali pa občina ne moreta zagotoviti razvoja. Slogan *Turizem smo ljudje* vedno bolj velja.

Pred dobrim mesecem ste na Mangartu organizirali prvo spominsko smučarsko tekmo. Kaj tak dogodek po vašem mnenju pomeni za prepoznavnost Bovca? Se morda v prihodnje lahko pričakuje še kakšna podobna odmevna prireditev?

Spominska tekma na Mangartu je zelo odmevala tako doma kot tudi v Ameriki. Zato je dogodek s promocijskega vidika zelo veliko pripomogel k dodatni prepoznavnosti. Po pogovorih s ***Slovensko vojsko*** in ***Ameriško ambasado*** pa vse kaže, da bo to tradicionalni dogodek s še večjo mednarodno udeležbo. Sicer pa bo v avgustu v Bovcu evropsko prvenstvo modelov jadralnih letal, Mednarodni glasbeni forum Trenta, v juliju pa sta potekala Festival Kluže in Mednarodni folklorni festival. Septembra nas čaka še Mednarodna konferenca CIPR-e.

Pred začetkom poletne turistične sezone je občinski svet potrdil tako imenovani Odlok o Soči. Isti odlok je občinski svet Občine Tolmin zavrnil. Kako (bo) to po vašem mnenju vplivalo na njegovo izvajanje?

Ta zavrnitev v Tolminu sicer ni koristna, vendar na izvajanje ne vpliva, saj v tolminski občini ni urejenega nobenega vstopno-izstopnega mesta.

Vsako poletje znova je veliko govora o koncesijah za plovbo po reki Soči. V tej smeri razmišljajo tudi na reki Kolpi. Vidite vi v tem realno možnost ali imate morda drugačno rešitev?

Koncesija je v tem trenutku nerealna možnost.

V času turistične sezone je slišati tudi kar nekaj pritožb zaradi slabih cestnih povezav. Se bo v prihodnje na tem področju kaj spremenilo?

Cestne povezave se izboljšujejo, je pa seveda zaradi izboljšav in posledično gradbišč nekaj slabe volje. V zadnjih letih se je v ceste veliko vlagalo, če primerjamo to z leti prej (od Musolinija naprej).

Središče Bovca je sedaj urejeno. Občani pa še vedno pogrešajo urejeno cestišče s pločniki skozi Bovec ...

Tudi ta del se projektira in bo prišel v izvajanje po fazah ali pa v celoti, vse pa je odvisno od primernih razpisov in sredstev.

RAZVOJ TURIZMA NA BOVŠKEM *se po županovem mnenju lahko še izboljša in pospeši, vendar si morajo za to prizadevati vsi akterji.* ***Foto: Milan Štulc***

Glede na to, da ste že več let zaporedni župan in da se nenehno vrtite v krogu vprašanj na temo mladih – njihova zaposlitev, stanovanja zanje itd. Ali sploh vidite rešitev za tovrstno problematiko?

Te problematike se zavedamo in jo po naših zmožnostih tudi rešujemo. Je pa dodaten problem, da se mladi izobražujejo za poklice, ki težko dobijo zaposlitev v tem prostoru. Več bo treba narediti na povezavi gospodarstva in izobraževanja – tako na nivoju osnovne šole kot tudi usmeritve v srednjo šolo. Določena povpraševanja po delavcih ostanejo brez prijav z našega prostora (Iskra, TKK ...).

Pred leti je bilo stanje z zasvojenostjo z drogami med mladimi v Bovcu precej klavrno. Kako je s tem danes?

Po dostopnih podatkih je to stanje bistveno boljše. Težko pa ugotavljamo, kaj se dogaja za hišnimi stenami.

Občina Tolmin je nedavno sprejela *Pravilnik o brezplačnem odlaganju odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov z objektov na območju Občine Tolmin na odlagališču komunalnih odpadkov Volče*. To pomeni, da bodo občani Občine Tolmin v naslednjih dveh letih brezplačno odlagali azbestne gradbene izdelke, kar so ti sprejeli z zadovoljstvom. Se tudi občanom občine Bovec obeta kaj podobnega?

Na Bovškem je bilo veliko zamenjave kritine izvedeno v postopkih gradnje v popotresni obnovi, zato ta problem ni tako pereč, je pa ideja

PREDSTAVLJAMO OBČINSKA SVETNIKA

Ime in priimek: **Marija Kravanja**
Kraj bivanja: Trenta
Stranka: SDS – Slovenska demokratska stranka
Je to vaš prvi mandat v občinskem svetu? To je moj drugi mandat.
Za kandidaturo sem se odločila, ker ... verjamem, da lahko občina oziroma občinski svet z dobrim sodelovanjem z županom, občinsko upravo in krajevnimi skupnostmi pride na pot uravnoteženega razvoja celotne občine.
Glavni cilj, ki ga želite doseči v tem mandatu? Cilj je pot ... zato si želim, da bi bilo v občinskem svetu dovolj posluha tudi za »manjše cilje,« saj ni nujno, da so veliki cilji tisti, v katere je vloženo veliko denarja. Občina Bovec je geografsko zelo raznolika in prav njena

MARIJA KRAVANJA. ***Foto: iz domačega albuma***

atraktivna lega ji daje razvojno prednost. Zato se mi zdi pomembno, da se v občini skrbi za enakomeren razvoj – tudi vasi na Bovškem. Menim, da lahko več manjših, kvalitetnih ciljev oziroma projektov pripelje do enega skupnega cilja – in ta je kakovostno življenje za vse prebivalce Bovca. Moj cilj je še, da bi »znanje« ostalo na Bovškem, da bi se mladi zaposlovali v naših krajih ter da bi znali izkoristiti potencial za uspešno podjetništvo. Tu čaka občino še veliko dela.
Kaj vas v življenju veseli? Najbolj me veseli družina, nato poklic, ki ga opravljam, iskreni in prijazni ljudje, planinarjenje ter vsako dobro opravljeno delo.

*****

Ime in priimek: **Valter Mlekuž** – podžupan
Kraj bivanja: Čezsoča
Stranka: Socialni demokrati (SD)
Je to vaš prvi mandat v občinskem svetu? To je moj tretji mandat.
Za kandidaturo sem se odločil, ker ... smatram, da s svojimi izkušnjami in poznanstvi lahko veliko pripomorem v dobrobit te občine.
Glavni cilj, ki ga želite doseči v tem mandatu? V tem mandatu smo si skupaj z našim županom zadali kar

VALTER MLEKUŽ. ***Foto: Milan Štulc***

nekaj zanimivih projektov in ne dvomim, da jih ne bi uspešno izpeljali.
Kaj vas v življenju veseli? V življenju me najbolj veseli to, da lahko pomagam ljudem, ki pomoč potrebujejo in znajo to ceniti. Sicer pa je šport moje veselje.

Pripravili: **M. S.** in **T. Š. F.**

zanimiva.

Morda še vprašanje, kakšni so dolgoročni načrti Občine Bovec?

Kaj je dolgoročno, je zelo vprašljivo. Glavni projekti so bili že večkrat predstavljeni: priprava dokumentacije za gradnjo doma starejših in gradnja, športna dvorana, ureditev infrastrukture, razvoj turizma, ohranitev smučišča Kanin ... seveda pa je treba prilagajati cilje in projekte realnemu stanju in predvsem virom, ki so odvisni tako od države kot EU.

Čisto za konec pa še misel župana občanom ob prazniku občine ...

Opravljeno je veliko dela. Zahvaljujem se vsem, ki ste pri tem sodelovali. Zahvaljujem se tudi vsem, ki ste nam zaupali in nam dali možnost, da uresničimo tisto, za kar smo se javno obvezali. In tudi vsem tistim, ki ste nam s konstruktivno kritiko omogočili, da smo vsi skupaj delali bolje, kot bi delali sicer. Pred nami so novi izzivi. Sam sem pripravljen nanje in se zavedam, da jih lahko uresničimo samo z zaupanjem in skupaj.

Pripravila: **Mateja Skok**

Podelili občinske nagrade in priznanja

V sklopu praznovanja občinskega praznika Občine Bovec, ki je potekalo 2. julija, je ***Občina Bovec*** na slavnostni seji razglasila tudi letošnje dobitnike občinskih nagrad in priznanj.

• ČASTNI OBČAN OBČINE BOVEC – Naziv častnega občana je letos prejel slikar in učitelj **Spasoje Papić** *»za njegovo polstoletno slikarsko upodabljanje Bovške, s katerim je ohranil podobe nekdanje krajine, za promocijo Trente in celotne doline Soče v Srbiji ter za prizadevanje za kulturno sodelovanje med Slovenijo in Srbijo,«* kot so zapisali predlagatelji. Slikar je naše kraje prvič obiskal leta 1953, od takrat je nastalo veliko akvarelov, risb in miniatur doline Trente. Spasoje je bil v Beogradu velik promotor doline Trente in Slovenije, v Srbiji pa je tudi razstavljal akvarele doline Soče. Razstave svojih del je imel tudi na Bovškem, v Kobaridu, Tolminu, Kanalu in Novi Gorici. Danes slikar sicer živi v Beogradu, v poletnem času pa se z veseljem vrača v dolino Trente.

• PLAKETA OBČINE BOVEC – Plaketa Občine Bovec je šla v roke **Marjanu Bevku**, ki je letos obeležil svoj 60. jubilej, in sicer *»za njegovo dolgoletno delo na področju kulturne dejavnosti in umeščanje Občine Bovec na kulturni zemljevid Slovenije«*. Bevk je svoje dosedanje ustvarjanje posvetil gledališki umetnosti. Njegovo delo v Občini Bovec ter prepoznavnost občine v slovenskem kulturnem prostoru je neločljivo povezano s soustanovitvijo *Festivala Kluže*, katerega umetniški vodja je že deset let. S svojo predstavo *Pisma s fronte*, ki je prepotovala vso nekdanjo državo ter Evropo, je zaznamoval vse kasnejše obdobje festivala. Marjan je bil tudi med pobudniki ustanovitve ***gledališke skupine Bc***, v kateri je v začetni fazi deloval tudi kot mentor. Je tudi ustanovitelj ***Kulturnega društva Čedermac***, ki dejavno deluje predvsem na področju dela z mladimi. Za svoje dolgoletno delo v Benečiji je letos prejel tudi Gujonovo priznanje. S scenarijem je sodeloval tudi pri filmu Črni bratje.

• PRIZNANJE OBČINE BOVEC – Eno od letošnjih občinskih priznanj je prejela ***Poletna šola v Bovcu***, kot je poletne univerzitetne tečaje poimenoval njen organizator, zgodovinar univ. prof. dr. **Andreas Moritsch**. Ta deluje v Bovcu že od leta 1994. Ustanovitelj je lokacijo Bovca izbral, *»ker je njegova lega blizu ideji povezovanja na stičišču in prepletu štirih jezikovnih kultur in narodov ob tromeji. Ta združuje akademsko mladino regije Alpe-Jadran s poznavanjem in učenjem jezikov območja.«* Od leta 1994

LETOŠNJI DOBITNIKI OBČINSKIH NAGRAD IN PRIZNANJ *(z leve proti desni):* **Spasoje Papić**, *ki je postal častni občan,* **Marjan Bevk, Peter Cuder, Andreas Moritsch,** *predstavnik Iskre Bovec* ***Robert Bizjak***, *ki je v imenu odsotnega dobitnika* **Gerharda Wagnerja** *prevzel priznanje, ter predsednik TD Čezsoča* **Aleksander Grkovič.** ***Foto: Milan Štulc***

Utrinki

OB ODPRTJU NOVEGA SKLADIŠČA

Tolmin – V ITW Metalflexu smo 21. junija uradno odprli novo skladišče s 1.600 m^2 površin in s kapaciteto dobrih 1.000 paletnih mest. Prva gradbena dela na tretji stavbi sedeža podjetja v Tolminu so se začela februarja, objekt pa sedaj služi kot skladišče izdelkov in priprava za odpremo. Odločitvi zanj so botrovali izdelki z večjo prostornino in povečan obseg proizvodnje. Z novim skladiščem bo poenostavljena tudi logistika, v ta namen smo izvedli reorganizacijo tega področja in vanj vpeljali nov računalniški sistem. Ob tej priložnosti je podjetje obiskal tudi tolminski podžupan **Darjo Velušček**, ki je poudaril pozitiven pomen tesnega sodelovanja med gospodarstvom in lokalno skupnostjo.

NOVE SKLADIŠČNE PROSTORE ITW METALFLEXA *so odprli s kratkim internim dogodkom, ob tej priložnosti pa so zapele v podjetju zaposlene pevke.* ***Foto: Tadej Manfreda***

se je Poletne šole v Bovcu udeležilo že približno 1.000 študentov, ki so se učili nemščine, furlanščine, italijanščine, hrvaščine in slovenščine, pomemben poudarek pa je tudi na tematskih delavnicah, katerih namen je proučevanje in razumevanje pestre zgodovine naših krajev, razbijanje predsodkov ter odkrivanje skupnih vrednot. Tema letošnje poletne šole, ki se bo odvijala v Bovcu v juliju in o kateri bomo podrobneje pisali v naslednji številki ***EPIcentra,*** je padec berlinskega zidu in učinki v alpsko-jadranskem prostoru.

• PRIZNANJE OBČINE BOVEC – Drugo priznanje je šlo v roke **Gerhardu Wagnerju** iz družbe Bosch, s katero ***Iskra Bovec*** poslovno sodeluje že 20 let. V vseh teh letih sodelovanja je Wagner postal več kot le sodelavec, ki je zadolžen za sodelovanje z bovško družbo. Njegov pristop in posluh za sodelavce kaže na to, da ima vedno znova v mislih tudi uspeh in razvoj bovške tovarne ter prevzem novih načinov razmišljanja in uvajanje novih prijemov, ki posledično peljejo naprej. Kot so izpostavili predlagatelji, »*gre tudi njemu zasluga, da se je bovško podjetje izkopalo iz krize ter se mu napoveduje lepa prihodnost.*«

• PRIZNANJE OBČINE BOVEC – Dobitnik tretjega priznanja je **Peter Cuder**, in sicer zaradi »*svojega vložka na področju kulturnega dogajanja na Bovškem.*« Peter je bil gonilna sila pri ustanavljanju ***Gledališke skupine Bc*** v letu 2000. Poleg tega je samozavestno in prepričljivo odigral svoje like v številnih igrah in predstavah. Peter je sodeloval tudi pri ustanovitvi gledališke skupine ***Starši bovških otrok***, ki se je kasneje preimenovala v ***Vrtinec***. Odigral je vse glavne vloge, za igro pa je navdušil tudi svojo soprogo **Armando**. Za dve svoji vlogi – zdravnika Janeza v predstavi *Poročil se bom s svojo ženo* (Gledališka skupina Bc, 2006) in vlogo volka v predstavi *Volk in sedem kozličkov* (gledališka skupina Vrtinec, 2011) je po izboru selektorja v okviru Linhartovega srečanja gledaliških skupin prejel priznanje za glavno moško vlogo.

• DENARNA NAGRADA OBČINE BOVEC – Denarno nagrado občine Bovec je letos prejelo ***Turistično društvo Čezsoča*** »*za dolgoletno delo na področju urejanja kraja, organizacijo Kmečkih iger ter humanitarno dejavnost.*« TD Čezsoča je med dejavnejšimi turističnimi društvi na Bovškem in je marsikomu poznamo po organizaciji tradicionalne prireditve Kmečke igre, s katero je nedvomno pripomoglo k popestritvi turistične ponudbe na Bovškem ter prepoznavnosti Bovške širom in prek meja Slovenije. Ob ohranjanju zgodovinske in kulturne dediščine pa delujejo tudi v dobrodelne namene.

Povzela: **Mateja Skok**

Pestra prva julijska sobota

V sklopu praznovanja občinskega praznika ***Občine Bovec***, ki ga ta praznuje 4. julija, na dan Svetega Urha, so se par dni pred uradnim praznikom odvijale številne športne prireditve. Med njimi je bil tudi 2. uličnim tekom za veliko nagrado Bovca, ki je potekal po ulicah Bovca in okoliških vasi. Na tekmovanju je sodelovalo 150 tekmovalcev, ki so se pomerili na 840 metrih dolgi progi. Tekmovalci so se razvrstili v 5 kategorij, glede na starost. Najmlajši so tekli 1 krog, najstarejši pa 3 krogi. Tekmovanje je bilo odprtega tipa, tako da so se ga lahko udeležili tekači iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Madžarske, Slovenije, Srbije in celo Kenije. Prvi so se na cilj zapeljali v kategoriji najmlajših, ki so jim sledili mladinske kategorije deklic in dečkov. Tekmovanje je bilo zelo napeto in prav slednji so med članicami in člani pometli z vso preostalo konkurenco.

2. ULIČNI TEK ZA VELIKO NAGRADO BOVCA *se je začel s 150 m dolgim »ovčkinim tekom« najmlajših, kateremu so sledile mladinske kategorije deklic in dečkov na 840 m ter nato še tek članic in članov. Teka so se udeležili tekači iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Madžarske, Slovenije, Srbije in celo Kenije. In prav slednji so med članicami in člani pometli z vso preostalo konkurenco.*

NAJBOLJŠE MED ČLANICAMI *– Zmagovalci so letos namesto klasičnih pokalov prejeli nagrade v obliki ovčk ter denarne nagrade.*

Utrinki

Takratni prokurist podjetja **Luca De Maria** je zaposlene seznanil o trenutni poslovni situaciji v podjetju in korporaciji ITW, na katero pomembno vplivajo razmere na svetovnem trgu. Ameriška korporacija ITW, ki je 100-odstotni lastnik ITW Metalflexa, namerava do leta 2015 podvojiti prihodke; polovica naj bi šla na račun povečanega obsega prodaje obstoječih izdelkov, polovica pa na račun prevzemov novih podjetij. Z namenom podpiranja te rasti daje korporacija pomemben poudarek razvoju kadrov.

»Povpraševanje na trgu gospodinjskih aparatov ostaja v primerjavi z lanskim letom nespremenjeno, medtem ko je prihodnost nepredvidljiva. Prihodki ITW Metalflexa so zato v prvi polovici leta enaki lanskim, takšen trend pa gre pričakovati tudi v drugi polovici leta. Največji vpliv na dvig stroškov ima zagotovo ogromno povečanje cen surovin, kot so srebro, baker, medenina in plastika. Na drugi strani je zaradi hude konkurence med proizvajalci komponent in prenasičenosti s temi izdelki na svetovnem trgu kupcem praktično nemogoče dvigniti cene naših izdelkov. To nas sili k nadaljnjemu povečevanju učinkovitosti podjetja, kar pa lahko dosežemo z avtomatizacijo in s poenostavljanjem proizvodnih procesov,« je pojasnil De Maria. Na sedežu podjetja v Tolminu gremo v smeri popolne avtomatizacije proizvodnje, medtem ko Pečine ostajajo podporni obrat s polavtomatskimi stroji.

Kljub povečanim stroškom z nabavo surovin ITW Metalflex nadaljuje vlaganja v potrebne naložbe, med katerimi je poleg novega skladišča tudi nova linija za senzor tlaka (eden od najpomembnejših izdelkov podjetja), ki je stekla sredi maja. Tako kot do sedaj intenzivno razvijamo nove izdelke, v zadnjem času pa smo med drugim zaposlili tudi nove inženirje. Kot predvideva strategija korporacije ITW, tudi mi vedno več vlagamo v razvoj kadrov. Tako bo skupina 16 zaposlenih, ki delajo na linijah, septembra začela z njim prilagojenim izobraževalnim programom Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Moje delovno mesto prek Posoškega razvojnega centra. Začeli smo še s programom *Znanju dodajamo izkušnje*, v katerem bomo iskali in razvijali perspektivne mlade kadre iz Posočja, pred kratkim pa je zaživela tudi nova spletna stran podjetja.

Š. K., ITW Metalflex

ŠTAJERCEM JE POSOČJE POZNANO

Velenje – Na povabilo Turistične zveze Velenje je Turistična zveza Gornjega Posočja (TZGP) med 17. in 25. junijem sodelovala na 4. velenjskem turističnem tednu. Organizator je v sodelovanju z gostinskimi ponudniki na različnih lokacijah v Velenju in okolici pripravil številne turistične dejavnosti, med drugim zanimive oglede, razstave, degustacije, dan slaščic, dan pivniških dobrot, dan enolončnic, družinsko rekreativno kolesarjenje, okroglo mizo na temo turizma na podeželju, kmečko tržnico in kramarski sejem, folklorne nastope ter predstavitev starih običajev z ljudsko glasbo.

V sklopu srečanja regijskih in občinskih turističnih zvez ter turističnih društev je v soboto potekala tudi ▶

kom, in sicer v soboto, 2. julija, v Bovcu odvile številne prireditve. Poleg slavnostne seje občinskega sveta Občine Bovec in podelitve nagrad in priznanj najzaslužnejšim v preteklem letu se je v soboto odvil že 7. Bovški dan v organizaciji ***Turističnega društva*** (TD) ***Bovec*** ter 2. ulični tek za Veliko nagrado Bovca, ki ga organizira Občina Bovec v sodelovanju s ***Tekaškim društvom Bovec*** in ***Lokalno turistično organizacijo*** (LTO) ***Bovec***.

Bovški dan se je že navsezgodaj začel z raznoliko ponudbo domačih pridelkov in izdelkov, ki so bili na voljo obiskovalcem. Tisti bolj dejavni so se lahko v dopoldanskih urah udeležili pohoda na Lemovje iz vasi Soča, odvijale pa so se tudi številne delavnice za otroke. V sklopu Festivala Kluže so si ti dopoldne lahko ogledali še predstavo Peter strah.

Župan občine Bovec **Danijel Krivec** je dopoldne v Stergulčevi hiši odprl slikarsko razstavo srbskega slikarja **Spasoje Papića**, ki je prejel naziv častnega občana občine Bovec.

Kot vrhunec prireditev ob Bovškem dnevu pa se je odvil tudi 2. ulični tek za Veliko nagrado Bovca, ki se je začel s 150 m dolgim »ovčkinim tekom« najmlajših, kateremu so sledile mladinske kategorije deklic in dečkov na 840 m ter nato še tek članic in članov. Članice so se pomerile na 3.360 m dolgi progi, člani pa na 5.040 m dolgi progi. Teka so se udeležili tekači iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Madžarske, Slovenije, Srbije in celo Kenije. Slednji so med članicami in člani pometli z vso preostalo konkurenco, zmagala je namreč Kenijka **Lucija Kimani**, med člani pa Kenijec **Danijel Kinyua Wanjiru**. Zmagovalci so letos namesto klasičnih pokalov prejeli nagrade v obliki ovčk ter denarne nagrade.

Mateja Skok

Foto: Metka Belingar

Festival Kluže v desetih letih ponudil več kot 100 kulturnih dogodkov

V Bovcu se je v začetku julija odvijal že deseti mednarodni *Festival Kluže*, ki se je razvil iz pobude tukajšnje občine in dolgoletnega glavnega organizatorja ***Kulturnega društva B-51***. Festivalni program je že od samega začetka sestavljen iz domačih in mednarodnih gledaliških predstav ter cilja na občinstvo različnih generacij tako z gledališkim kot tudi z glasbenim, likovnim ter literarnim programom. V tem desetletnem razvojnem procesu je, kot so zapisali organizatorji, festivalska ideja pripomogla k razvoju kulturnega turizma in kulturnega ozaveščanja, saj se je domačemu in tujemu občinstvu v Posočju predstavilo več kot 100 kulturnih dogodkov z izvajalci iz Slovenije ter približno 15-ih drugih evropskih držav. Sicer pa so tudi letos glavnemu organizatorju pri izvedbi ob boku tesno stali ***Občina Bovec***, ***Kulturni dom Bovec*** in ***Lokalna turistična organizacija Bovec***.

FESTIVAL KLUŽE 2011 *in načrte za prihodnje so na konferenci za novinarje konec junija predstavili direktor Festivala Kluže* **Damir Domitrović** *(levo), predstavnik Lokalne turistične organizacije Bovec* **David Štulc** *(v sredini) ter podžupan Občine Bovec* **Davor Gašperčič**. ***Foto: Mateja Skok***

Na letošnjem festivalu, ki je potekal od 1. do 10. julija, so si lahko obiskovalci ogledali ljudsko igro *Lovske scene s spodnje Bavarske*, lutkovni igrani muzikal za otroke *Peter Strah*, otroško igrano predstavo *Rdeča kapica*, priredbo romana *Doktor Frankenstein*, komedijo *Grenki sadeži pravice*, melanholično dramo *Lunine mene*, dramo RAZstava, glasbeno-gledališki projekt *Krizantema na klavirju*, plesno predstavo *Rojena zunaj svoje vasi*, lutkovno predstavo za otroke *Sneguljčica* ter koncert skupine *Šukar*. Direktor Festivala Kluže **Damir Domitrović** je na novinarski konferenci pred začetkom festivala poudaril, da so vse predstave zaenkrat še brezplačne: »*Letos smo že pred deseto organizacijo festivala. Sicer je samega sebe težko ocenjevati, vendar pa sem prepričan, da smo naredili dobro potezo in uspeli združiti kulturo in turizem. Lahko tudi rečem, da je izven Ljubljane Festival Kluže najpomembnejši gledališki festival. In prav to nam je motiv in smernica za naprej.*«

Utrinki

promocijska predstavitev posameznih območij. Turistična zveza Gornjega Posočja je svojo destinacijo predstavila z raznovrstnimi promocijskimi materiali, zemljevidi in DVD-ji. Obiskovalce so zanimale informacije o seriji zgibank Skrivnosti žive vode, o različnih tematskih poteh, možnostih za turistične sprehode in oglede. Povpraševali so po pohodniških ciljih in lažjih planinskih turah. Mnogi so se pohvalili, da so že bili na Krnu, Mangartu, Matajurju ali planini Razor, nekateri so se pohvalili celo s tem, da »so že vse prehodili.« Skupina udeležencev ekskurzije v organizaciji tamkajšnje LAS je ravno teden dni prej obiskala Čadrg. Manj je bilo mlajše publike, tako da so se za adrenalinske športe zanimali le redki, so se pa nekateri »pravkar odpravljali na Bovško.« Starejši obiskovalci so želeli vedeti podrobnosti o Soški fronti, o muzejih na prostem, poti miru in posameznih obeležjih 1. svetovne vojne. Več jih je povedalo, da so se na Soški fronti bojevali njihovi predniki in da so v Posočju tudi pokopani. Nekateri so poznali podrobnosti posameznih soških bitk in preboja pri Kobaridu. Zanimali so se tudi za namestitve v apartmajih na podeželju, predvsem v Trenti, na turističnih kmetijah in hotelih. Na splošno pa so hvalili lepoto reke Soče in neokrnjenost narave v Posočju, lepo urejeno krajino in prijaznost gostiteljev.

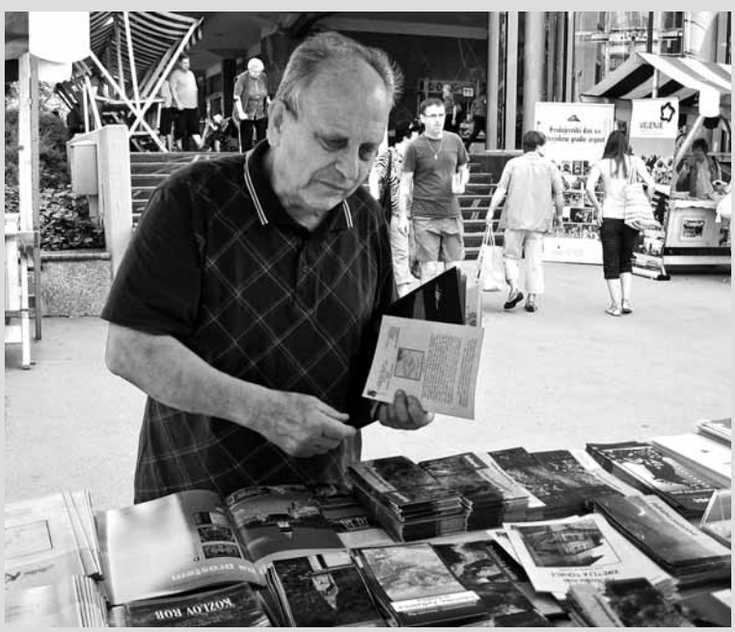

ZGORNJE POSOČJE SE JE PREDSTAVILO NA 4. VELENJSKEM TURISTIČNEM TEDNU *– Animatorka in povezovalka programa je predstavnike turističnih zvez in društev »v živo« intervjuvala ob njihovih stojnicah, tako da so lahko ti svojo ponudbo izčrpno predstavili javnosti.*

Vseskozi je potekala tudi animacija z glasbenimi in pevskimi nastopi. Animatorka in povezovalka programa je predstavnike turističnih zvez in društev »v živo« intervjuvala ob njihovih stojnicah, tako da smo lahko svojo ponudbo izčrpno predstavili javnosti. Za predstavitev Posočja so promocijska gradiva prispevali TZGP, obe Lokalni turistični organizaciji – LTO Bovec in LTO Sotočje, Triglavski narodni park, Tolminski muzej, Ustanova Fundacija »Poti miru v Posočju« in posamezni turistični ponudniki.

Besedilo in foto: **Mojca Rutar**, TZGP

Perspektiva Festivala Kluže torej še naprej ostaja združevanje zgodovine, kulture in turizma. K temu pa gre dodati še povečanje prepoznavnosti in potrditev festivala kot pomembnega mednarodnega projekta v Sloveniji ter tujini. Kot je pojasnil Domitrović, obstaja možnost širitve festivala, kar pa bi bilo izvedljivo le ob podpori vseh občin, ***Ministrstva RS za kulturo*** ter tudi ob uspešnosti na evropskih razpisih. »*Naslednji korak festivala je po mojem mnenju tudi možnost, da ta začne svojo lastno produkcijo in koprodukcijo in tako vključi tudi kakšne druge kulturne organizacije z območja Posočja ter se na tak način razširja. To je po mojem mnenju realna pot, saj je glede na finančno situacijo v državi težko pričakovati, da bo ta v prihodnjih letih do festivala bolj radodarna. Nadaljnji razvoj festivala bo tako predvsem odvisen od nas, samih organizatorjev, od Občine Bovec in tukaj bi izpostavil še LTO Bovec ter Kulturni dom Bovec, vsi skupaj bi morali oblikovati enotno mnenje, kako festival razširjati,*« je še dodal Domitrović.

Mateja Skok

V Bovcu 8. mednarodno folklorno srečanje

V Bovcu je v organizaciji ***Folklornega društva Bovec*** in ob podpori ***Občine Bovec***, kateri se je letos pridružila tudi ***Občina Kobarid***, med 7. in 9. julijem potekalo 8. mednarodno folklorno srečanje. V sklopu tridnevnega srečanja se je predstavilo osem folklornih skupin iz večih držav, katerih nastopi so se zvrstili na bovškem trgu in tako ponovno popestrili bovško poletno turistično ponudbo.

NASTOP DOMAČE FOLKLORNE SKUPINE B'C *– Letošnja novost 8. mednarodnega folklornega srečanja v Bovcu je bil petkov nastop, ki se je v okviru Kulturnega poletja preselil v Kobarid. Kobariško občinstvo sta navdušili skupini* ***KUD Kozara*** *iz Prijedorja (Bosna in Hercegovina) ter* ***Folklorna skupina Zespoł Regionalny*** *iz poljske Pščine, ki sta se dan poprej že predstavili Bovčanom in njihovim gostom.* ***Foto: Zoran Rutar***

Prvi dan je bil posvečen tujemu plesnemu izročilu, s celovečernim nastopom sta se predstavili ***Folklorna skupina Zespoł Regionalny*** iz Pščine (Poljska) in ***Kulturno umetniško društvo*** (KUD) ***Kozara*** iz Prijedorja (Bosna in Hercegovina). Drugi večer so nastopile folklorne skupine iz treh dežel, in sicer pevska skupina ***Ragle*** iz Trebnjega, ***Folklorna skupina Krems*** iz Avstrije in ***Folklorna skupina Chino Ermacora*** iz italijanskega Tarčenta. Po Bovcu je tako odmevala slovenska ljudska pesem v izvedbi Ragel, Avstrijci so navdušili s »plattlerjem«, Italijani pa so večer zaključili z zanimivim plesom v maskah. Zaključni sobotni večer festivala se je začel s slavnostno salvo v izvedbi strelskega društva iz Pščine, sledili pa so ji nastopi domače ***Folklorne skupine B'c z Buškimi čečami***, ***Folklorne skupine Ponikva*** pri Žalcu, ***Folklorne skupine Santa Gorizia*** iz Italije ter nastopi že omenjenih skupin iz Pščine in Prijedorja. Plesalci in pevci folklornih skupin so obiskovalce s plesom in pesmijo popeljali po pokrajinah Slovenije in tujine ter tako pričarali nepozaben večer.

Letošnja novost je bil petkov nastop v okviru Kulturnega poletja v Kobaridu. Kobariško občinstvo sta navdušili skupini KUD Kozara ter omenjena poljska folklorna skupina, ki sta se dan poprej že predstavili Bovčanom in njihovim gostom. Sicer pa so bili organizatorji z izvedenim festivalom zadovoljni. »*Poleg druženja ob plesu je festival prispeval tudi k tkanju vezi med občinami, saj sta se ga udeležili občinski delegaciji iz Pščine ter Tarčenta. Veseli pa smo bili tudi sodelovanja z Občino Kobarid, ki je obema tujima skupinama omogočila dodaten nastop. S takšnim tempom gremo naprej ter že razmišljamo o organizaciji 9. mednarodnega folklornega srečanja, ki bo v Bovcu predvidoma potekalo naslednje leto v začetku julija,*« so zapisali v izjavi za javnost.

Sicer pa je ob tem treba omeniti še dobrodošlo pomoč pri sami izvedbi festivala, ki so jo bili organizatorji deležni s strani članov ***Prostovoljnega gasilskega društva Bovec*** ter hotelov ***Alp*** in ***Kanin***.

Ana Mlekuž, Folklorna skupina Bovec, in **Mateja Skok**

Utrinki

V SKRBI ZA ZDRAVJE

Tolmin – Skrb za zdravje je danes pomembna za slehernega posameznika. Tudi v Varstveno delovnem centru (VDC) Tolmin veliko pozornosti posvečamo zdravju odraslih oseb s posebnimi potrebami (v nadaljevanju: uporabniki). Ker je pri tem zelo pomembno, da posameznik sam pri tem dejavno sodeluje, smo v tem letu za naše uporabnike pripravili kar nekaj delavnic in dogodkov, ki so bili posvečeni skrbi za zdravje.

Zdravstvena služba tolminskega VDC-ja je letos že četrto leto zapored pripravila celotedenski program Dnevi zdravja, ki smo jih navadno organizirali tako, da smo se s skupino desetih uporabnikov odpravili v okoliške kraje, v naravo in tam skupaj preživeli nekaj dni. Letos pa smo te dneve izvajali v prostorih našega VDC-ja, saj smo želeli k sodelovanju pritegniti čim večje število uporabnikov. Odzvalo se je kar 30 uporabnikov, ki so ves teden sodelovali na delavnicah z različnimi tematskimi vsebinami. Z uporabo različnih metod dela smo skupaj spoznavali, kaj zdravje pomeni, kaj je zdrav življenjski slog, kako lahko sami krepimo svoje zdravje, pomen prehrane za zdravje, pomen telesne dejavnosti, pomen počitka za naš organizem, spoznavali smo različne športe, pripravili smo zdrav obrok, spoznali smo nordijsko hojo, izdelali smo plakate … V sodelovanju z Zdravstvenim domom Tolmin smo opravili tudi test hoje.

DNEVI ZDRAVJA NA VDC TOLMIN *– Poleg štirih terapevtskih parov Slovenskega društva za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke sta nas obiskali tudi dve članici Rdečih noskov, tako imenovana dr. Sfrčkljana (***Eva Škofič Maurer** *– na fotografiji skupaj z varovanko VDC Tolmin) in Dr. Anastazija (***Maja Dekleva Lapajne***).* ***Foto: arhiv VDC Tolmin***

Prav poseben dogodek je bil obisk Slovenskega društva za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke. Obiskali so nas štirje terapevtski pari. Predstavili so nam različne vragolije svojih štirinožnih prijateljev, lahko smo jih pobožali, se z njimi poigrali, jim skrtačili zobke. Zagotovo so dvignili raven psihofizičnega počutja naših uporabnikov.

Pravijo, da je smeh pol zdravja, zato smo medse povabili tudi Rdeče noske – klovne zdravnike, ki so se na- ▶

Občina Kobarid

Dejavnosti bodo podrejene varovanju naravnega okolja

Zaradi spremembe zakonodaje na podlagi *sklepa o začetku priprave Občinskega prostorskega načrta Kobarid* iz sredine leta 2008 so se na ***Občini Kobarid*** z vnemo lotili priprave novega *Občinskega prostorskega načrta* (OPN) *Občine Kobarid*, ki predstavlja temeljni strateški in izvedbeni prostorski dokument občine. »*Po številnih postopkih (javni razgrnitvi, zbiranju pripomb, potrditvi dopolnjenega osnutka z upoštevanjem stališč do pripomb na občinskem svetu in potrditvi predloga Odloka o občinskem prostorskem načrtu) je trenutno v teku pridobivanje mnenj nosilcev urejanja prostora, med katere sodijo službe, uradi in agencije različnih ministrstev,*« je pojasnil direktor občinske uprave **Pavel Tonkli**.

Pri pripravi so bili na občini pozorni predvsem na usklajevanje namenske rabe z dejanskim stanjem in varnostnimi režimi, izpostavili pa so

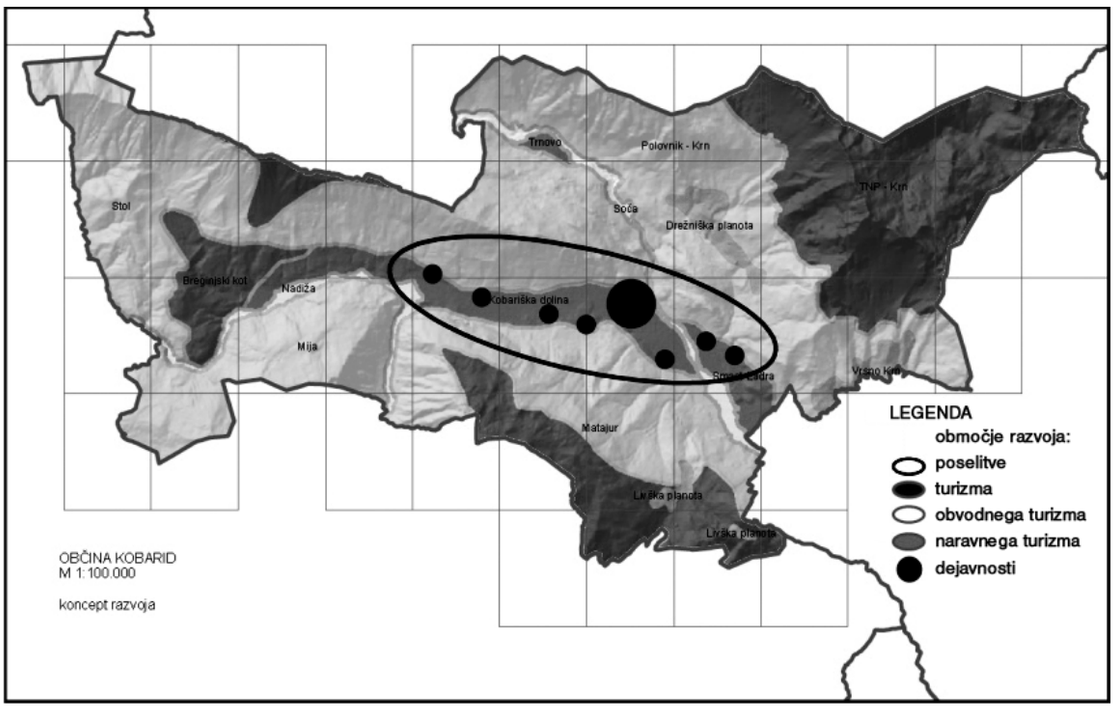

PRIKAZ OBMOČJA RAZVOJA PO POSAMEZNIH PODROČJIH**, določenih v novem Občinskem prostorskem načrtu (OPN) Občine Kobarid. **Slika: povzeto iz podlag za sprejetje novega OPN

Utrinki

šemu povabilu prijazno odzvali. Obiskali sta nas Dr. Sfrčkljana (Eva Škofič Maurer) in Dr. Anastazija (Maja Dekleva Lapajne). Med naše uporabnike sta delili dobro voljo, v prostor pa naselili smeh, ples in veselje. Takšni zdravniki so res nekaj posebnega. Ne le, da znajo prisluhniti posamezniku, obvladajo tudi žongliranje, balet ter igro z milnimi mehurčki. Ker pa je srečo lepo deliti, smo na srečanje s klovni zdravniki povabili tudi učence tolminske podružnične šole za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami.

Sonja Leban Kavčič, delovna terapevtka, VDC Tolmin

KOBARID NA SVETOVNIH MORJIH

Kobarid *(nekoliko drugače)* – Leto dni mineva, odkar se je floti lastniških in najemnih ladij Splošne plovbe iz Pirana pridružila 117 m dolga, 40 m visoka in 20 m široka motorna ladja z 8.718 bruto registrsko tono (BRT) za prevoz razsutega tovora, ki

LADJA ZA RAZSUTI TOVOR KOBARID** pluje s hitrostjo 12.7 vozlov pod panamsko zastavo, kjer je tudi registrirana in se vodi v knjigah Splošne plovbe Piran kot najeta ladja. Njena posebnost je del opreme ladijskega salona in poveljniške kabine. **Foto: arhiv Splošne plovbe Piran

pluje pod imenom Kobarid. Ta je bila izdelana v ladjedelnici na Japonskem, splavili ter predali namenu pa so jo v letu 2010. Kobarid pluje s hitrostjo 12.7 vozlov pod panamsko zastavo, kjer je ladja tudi registrirana in se vodi v knjigah Splošne plovbe Piran kot najeta ladja. Posebna zanimivost te ladje, ki po svetovnih morjih oznanja ime malega turističnega mesteca ob Soči, je del opreme ladijskega salona in poveljniške kabine. Vodilni pri Splošni plovbi so pred splavitvijo pri takratnemu županu občine Kobarid **Robertu Kavčiču** naročili oljno sliko Kobarida ali Soče. Izdelavo umetnine je župan zaupal **Silvu Fratini**, domačinu iz Kobarida. Naročnik je prevzel in opremil ladijske prostore s slikami, ki ju je avtor izdelal z motivi Soče, Kobarida in Krna v ozadju.

Sicer pa poleg najemne ladje Kobarid, ki nosi ime kraja Zgornjega Posočja, plovejo še ladja Tolmin, o kateri ste lahko v ***EPIcentru*** že brali, in motorna ladja Trenta, last Splošne plovbe Piran, ki nosi slovensko zastavo. Trenta je 190 m dolga ladja za razsuti tovor z 32.945 BRT, zgrajena na Kitajskem in istega leta kot ladja Kobarid predana svojemu namenu. Kot zanimivost pa povemo še, da gre za ladjo z največjo nosilnostjo v lasti slovenskega ladjarja. Svoje poslanstvo na morjih sveta pa so že opravile tudi tovorne ladje, ki so plule pod zastavo slovenskega ladjarja: Bovec 1 (med letoma 1959 in 1970), Bovec 2 (od 1984 do leta 2000) in Kanin (od 1989 do leta 2003).

PaČ

tudi pomembnost ohranjanja naravnega okolja in naravnih danosti. »*Občina Kobarid podpira razvojne pobude občanov v smislu novih turističnih produktov pod pogojem, da s tem ne škodujejo okolju in naravnim kvalitetam. Pazili bomo na to, da bodo dejavnosti v naravnem okolju podrejene varovanju tega,*« razlaga Tonkli. Poleg turističnega razvoja so z vsebino tega pravnega akta poskušali podpreti tudi razvojne pobude v smislu izkoriščanja planin in planšarstva ter s tem povezane dopolnilne dejavnosti na kmetiji (sobe, apartmaji, kampi), izkoriščanja mlinov za hidroenergetsko rabo, ribogojnice, predelavo lesa v biomaso itd., ki pa naj bi se nanašale predvsem na že obstoječa stavbna zemljišča. Poseben poudarek je namenjen tudi mladim družinam, katerim želijo dopustiti novogradnje v okviru obstoječih domačij. Strnjeno povedano, so na občini pri pripravi akta sledili smernicam, ki narekujejo notranji razvoj naselij, prednost obnove pred novogradnjo, prepoved razpršene gradnje, ohranjanje zelenih in naravnih površin ter razumevanje, da ima varstvo narave razvojno in ne omejevalno komponento. »*Kobarid si predstavljamo kot poslovno, upravno in zaposlitveno središče občine. Stanovanjska območja se bodo v prihodnosti širila na naselja Svino, Sužid, Staro selo, Kred, Ladra, Smast, Mlinsko in Idrsko. Gradnje počitniških objektov bomo usmerjali v poselitvena območja z namenom zapolnjevanja naselij, adaptacije in rekonstrukcije opuščenih objektov. Kot nastanitvena turistična destinacija se opredeli tudi Breginjski kot ter Stanovišče kot novo turistično naselje višjega ranga. Povodji reke Soče in Nadiže se bo predvsem varovalo, rekreacijsko območje pa je določeno na Livški planoti z Matajurjem in na Kobariškemu stolu. Kot posebno rekreacijsko območje je določeno še področje Drežnice in Vrsnega kot vstopne točke v Triglavski narodni park. S tem gradimo na izboljšanju ponudbe v kakovostnem in ne kvantitativnem smislu,*« je direktor občinske uprave v nekaj točkah povzel koncept razvoja Občine Kobarid.

Javna razgrnitev dopolnjenega OPN je potekala v aprilu in maju. V tem času so občani lahko podali mnenja in pripombe na dopolnjen dokument in okoljsko poročilo (OP). Po končani razgrnitvi se je tako nabralo 48 predlogov, pripomb in mnenj javnosti, med katerimi Tonkli izpostavlja predvsem predloge za spremembo osnovne in podrobne namenske rabe iz kmetijskega v stavbno zemljišče in obratno. Ob tem pojasnjuje, da je po analizi stanja prostora nezazidanih stavbnih zemljišč za 50 odstotkov preveč. Zato so se odločili, »*da se ta zemljišča preverijo in izločijo vsa tista, ki dejansko niso zazidljiva zaradi terenskih pogojev, nemogoče priključitve na gospodarsko javno infrastrukturo, parceliranja itd. in tista, za katere so lastniki izrazili željo, da postanejo kmetijska. Pri predlogih glede novih zazidljivih zemljišč pa smo naredili selekcijo in izločili vse predloge, ki so po Zakonu o prostorskem načrtovanju razpršena gradnja, vse širitve naselij, kjer ni pogojev za širitev, vse ki so na varstvenih ali zavarovanih režimih in na kmetijskih zemljiščih 1. kategorije.*« Ob tem je treba vedeti, da so dane pobude javnega in zasebnega sektorja sicer legalne in legitimne ter

PREDSTAVLJAMO OBČINSKEGA SVETNIKA

Ime in priimek: **Ivan Ručna**
Kraj bivanja: Svino
Stranka: Lista Roberta Kavčiča
Je to vaš prvi mandat v občinskem svetu? Da.
Za kandidaturo sem se odločil, ker … mislim, da je prišel moj čas, ko bi lahko veliko naredil tudi za občino Kobarid.
Glavni cilj, ki ga želite doseči v tem mandatu? Prizadeval si bom, da bodo o pomembnih občinskih vprašanjih čim več odločali občani in da pri tem politika ne bo imela večjega vpliva. Moj cilj je, da bi bila občina Kobarid aktivna na vseh področjih in po urejenosti ena najlepših v Sloveniji.

IVAN RUČNA. ***Foto: iz domačega albuma***

Kaj vas v življenju veseli? Rad sodelujem z občani in pomagam ljudem v stiski. Veselijo me novi izzivi, potovanja in šport.

Pripravila: **Mateja Skok**

Utrinki

EKO KROŽEK NA ČOLNARJENJE PO SOČI

Kobarid in **Tolmin** – Na Eko šoli Simona Gregorčiča Kobarid smo na humanitaren in zabaven način izpeljali zaključek eko krožka. Tokrat so svoje misli na papir prelile učenke, ki so se skozi vse leto vključevale v eko krožek. (*mentorica*)

»Prvi petek v juniju smo se učenke eko krožka in še osem drugih učencev OŠ Kobarid odpravili na raftanje. Naj vam najprej predstavimo, kako je sploh prišlo do tega: Od začetka šolskega leta smo učenke eko krožka sodelovale v projektu V Krogotoku izvajal Posoški razvojni center. Poleg mentorice **Irene Stergar** *sta nam pri tem pomagali tudi vodja projekta* **Patricija Rejec** *in fotografinja* **Romina Hočevar**. *Ko smo do aprila zbrale dovolj fotografij, smo začele pripravljati barvno prilogo v* ***EPIcentru*** *in multivizijo, na koncu pa smo pripravile še dražbo. S prostovoljnimi prispevki za nastale fotografije in multivizijo se je nabralo kar nekaj denarja, tako da smo na raft*

EKO *na OŠ Simona Gregorčiča in spust z raftom.* ***Foto: Irena Stergar***

šle lahko tudi me in ne samo osnovnošolci iz socialno ogroženih družin, kot smo sprva načrtovale. No, v petek, 3. junija, smo se zbrali pred športno agencijo X-POINT Kobarid. Tam so nam dali opremo, nato pa smo se v dveh kombijih odpeljali do Kamnega, kjer smo se oblekli in se vkrcali v dva čolna. Dva vodiča, vsak v enem raftu, sta nam pokazala, kako naj veslamo in kdaj naj se ustavimo ali gremo naprej. Nato smo odpluli. Nekaj časa smo drveli, nekaj časa pa smo le umirjeno veslali. Vodiča sta se po poti šalila z nami in nas potiskala v vodo, kar je bilo vsem všeč. Ko smo prišli do konca, bi vsi šli še enkrat, ker nam je bilo zelo všeč.«

Nejka Volarič, 6. razred, OŠ Kobarid

»Všeč mi je bilo to, da nas je naš vodič ves čas škropil in potiskal iz rafta v vodo, zato smo se zabavale. Zanimivo je bilo, da je bila voda na nekaterih delih tako nizka, da ti je prišla samo do kolen, drugje pa globoka, da nisi mogel niti stati. Všeč mi je bilo, da smo lahko plavali v vodi.«

Tinkara Uršič Fratina, 6. razred, OŠ Kobarid

»Od spuščanja, plavanja, metanja v vodo in škropljenja v ledeno mrzli Soči je minilo že nekaj časa. Učenke iz eko krožka in še nekaj učencev iz OŠ Simona Gregorčiča Kobarid smo se odpravili na nepozaben dogodek ob in v reki Soči. Najprej smo odšli do športne agencije v Kobaridu, kjer so nam razdelili vso opremo, ki jo potrebu- ▶

da jih bo občina skušala upoštevati kot informacijo o težnjah prostorskega razvoja, nikakor pa niso obvezujoče.

»*V velikem interesu nam je, da še v letošnjem letu pripeljemo postopek sprejemanja do konca in tako prvič v Občini Kobarid dobimo svoj – samostojen OPN, ki bo usklajen z novo zakonodajo in novimi pogledi na prostor. Zavedamo pa se, da bomo morali kmalu po sprejemu novega OPN-ja začeti s postopki dopolnjevanja z namenom, da v občini pospešimo razvoj,*« še dodaja direktor občinske uprave.

Mateja Skok

Kmalu še ena Moto točka

V Kobaridu je 26. junija potekala letošnja prva preventivna prireditev v času letne turistične sezone, namenjena voznikom enoslednih motornih vozil pod skupnim imenom Moto točka. Organizatorji Policijska uprava Nova Gorica (PU NG) so v sodelovanju s člani motoristične skupine OK Riders cestne odseke pred in za krajem preventivne prireditve označili z rumenimi zastavami z opozorilnimi napisi ter s tablami Moto točka.

Policisti so tako na posebej pripravljenem in označenem mestu več kot 300 voznikov motornih koles iz Avstrije, Finske, Italije, Nemčije, Slovenije in Švedske ter druge obiskovalce seznanjali s postopki policije v cestnem prometu, različnim preventivnim materialom, izvedli so tudi prikaz nadzorne opreme v cestnem prometu. Kdor je želel, je lahko preizkusil laserski merilnik hitrosti in napravo za merjenje količine alkohola v izdihanem zraku. Na voljo pa je bil tudi simulator varne vožnje z motornim kolesom. Sicer pa so organizatorjem tudi letos pomagali predstavniki AMZS in občinski redarji. Tu pa so bili še predstavniki zavarovalnice, ki so zainteresiranim podali informacije v zvezi z varno vožnjo in jih seznanili z zavarovalnimi pogoji za motorna kolesa. Poleg tega je bila na ogled tudi motoristična oprema različnih proizvajalcev, obiskovalci pa so lahko izpolnjevali tudi anketne vprašalnike na temo večje varnosti motoristov v cestnem prometu. Motoristi, ki so se ustavili, so brezplačno prejeli tudi rumeno motoristično ruto za večjo vidnost in varnost v prometu.

MOTO TOČKA V KOBARIDU – *Nad preventivno akcijo in sodelovanjem policije ter drugih subjektov so bili pozitivno presenečeni tudi tuji vozniki motornih koles. Kdor je želel, je lahko preizkusil laserski merilnik hitrosti in napravo za merjenje količine alkohola v izdihanem zraku.*

Predvsem tuji vozniki motornih koles so bili nad takšnimi oblikami preventivnih akcij pozitivno presenečeni, saj, kot pravijo, takšnih preventivnih oblik dela policije in drugih subjektov v večini tujih držav ne poznajo. »*Moto točke so tako kot lani s strani organizatorjev in sodelujočih organizirane na cestnih relacijah, kjer je v času motoristične sezone v cestnem prometu udeleženih največ motoristov in se zato posledično na njih zgodi tudi največ prometnih nesreč. Tovrstne preventivne aktivnosti policije s pristopom do voznikov motornih koles pomenijo nadgradnjo preventivnih aktivnosti iz preteklih let, ki jih je novogoriška policijska uprava že organizirala in izvedla v želji po zmanjšanju števila prometnih nesreč in njihovih posledic. Predvideni datumi junijske in prihodnjih tovrstnih aktivnosti s preventivno vsebino v času letne turistične sezone niso naključni, saj je v tem obdobju na t. i. Soški cesti in Keltiki veliko število domačih in tujih motoristov, med katerimi v zadnjem času opažamo tudi veliko število avstrijskih in nemških motoristov. Pri prekoračitvah hitrosti izstopajo predvsem domači motoristi, ki dobro poznajo odseke cest in si zato pogosto privoščijo tudi hitrejšo vožnjo od dovoljene. Tuje motoriste pa pogosto pesti utrujenost in s tem povezana nezbranost pri vožnji, nepoznavanje cest v Zgornjem Posočju in drugih okoliščin, ki vplivajo na varno vožnjo*«, je med drugim povedal policijski inšpektor **Janko Mencinger** iz Sektorja uniformirane policije PU NG in pri tem poudaril, da je skupni cilj teh preventivnih dejavnosti predvsem osveščanje voznikov, drugih udeležencev cestnega prometa ter medijev glede problematike vožnje z enoslednimi vozili in seznanjanje voznikov s posledicami prometnih nesreč.

Na naših cestah je namreč iz leta v leto čedalje več voznikov motornih koles, koles z motorjem in nenazadnje tudi kolesarjev. Ti so dejansko manj vidni in zato še posebej ogroženi, saj jih vozniki osebnih in tovornih vozil nemalokrat spregledajo, kar ima lahko tudi hude oziroma tragične posledice. Zato policisti vse ude-

Utrinki

▶ *jemo. Odpeljali smo se proti Kamnem, kjer naj bi bila naša začetna točka. Po vožnji s kombijem smo dočakali našo mogočno Soči. Na začetku smo lahko malo zaplavali, a smo se kaj hitro vrnili nazaj na obalo, saj je ledeno mrzla. Dobili smo navodila in se odpravili. Na začetku smo samo veslali in malo počivali, ampak prave dogodivščine pač ni brez smeha. Zato smo drugo skupino, ki je bila v sosednjem čolnu poškropili. Kaj kmalu smo se začeli vsi škropiti in vodič nas je začel metati v vodo. Zelo, zelo smo se smejali. Vodič je bil zelo zabaven. Vsa ta voda, ki škropi vate, te za trenutek strese od hladu, a kaj kmalu te spet pogreje s smehom. Meni je bilo najbolj všeč, ko smo se spuščali po brzicah in se nalašč zaletavali v skale. A vse lepo prehitro mine. Tako je minila tudi ta vožnja z raftom po Soči. In ker mora biti zaključek seveda zmeraj sladek, smo se odpravili h kampu Lazar na čokoladne ali marmeladne palačinke. Kot veste so Kobaridci zelo velikodušni ljudje in so nam vso to pojedino postregli brezplačno. Ta dan je bil res nepozaben!*«

Meta Stergar, 6. razred, OŠ Kobarid

V HUDAJUŽNI RASTE NOVOPOSAJENA LIPA

Hudajužna – Druženje s prijatelji je vedno prijetno, še posebej, če se ti zberejo ob tako lepem dogodku kot je prvi dan počitnic. Tako so se šolarji in njihovi starši iz Hudajužne kot že nekaj let zaporedoma zbrali pri bajerju, da bi tako veselo vstopili v počitniške dni. Letos je ta dan sovpadal z 20. obletnico samostojnosti Slovenije, zato so sklenili, da jubilej počastijo z zasaditvijo lipe. Letos so med šolarji v vasi trije, ki bodo jeseni sedli že v srednješolske klopi. Čez toliko let bodo lahko, tako kot tudi drugi, v senci tega zasajenega drevesa obujali spomine na današnji čas.

OB JUBILEJU ZASADILI LIPO – *Šolarji iz Hudajužne so skupaj s svojimi starši na prvi dan poletnih šolskih počitnic, ki je letos sovpadal z 20. obletnico samostojnosti Slovenije, sklenili, da jubilej počastijo z zasaditvijo lipe*

ležence cestnega prometa še posebej opozarjajo na dosledno spoštovanje cestnoprometnih predpisov. Sicer pa je preventivni prireditvi v Kobaridu julija sledila še ena tovrstna dejavnost v Spodnji Idriji, 7. avgusta pa organizatorji načrtujemo še eno takšno Moto točko, in sicer v kraju Boka pri Bovcu.

Besedilo in foto: **Dean Božnik**, tiskovni predstavnik, PU NG

Kobariški sejem letos postregel z novostmi

V juniju je ob prazniku sv. Antona v organizaciji ***Krajevne skupnosti*** (KS) ***Kobarid*** potekala že tradicionalna prireditev *Kobariški sejem*. Letošnja prireditev, ki se je začela v petek, je v treh zaporednih dneh občinstvu ponudila zanimivo dogajanje – od kulture, športa, zabave do različnih drugih poučnih vsebin.

Prvi dan so se v teku po ulicah Kobarida pomerili najmlajši. Podelitvi medalj je sledila cirkuško-klovnska predstava ***Teatra Cizamo***, otroci pa so se ob koncu nastopa lahko tudi sami preizkusili v izvajanju cirkuških spretnosti. Glede na pozitiven odziv s strani obiskovalcev so nam organizatorji zaupali, da bo tek postal tradicionalen del vseh prihodnjih Kobariških sejmov. Večerni program pa je bil namenjen malce starejšim obiskovalcem, ki so lahko uživali ob nastopu jazz skupine iz Krmina ***»Gone with the sing« Big Band***.

Soboto so tako kot dan poprej zapolnile športne dejavnosti. V sklopu

MEDALJE NAJBOLJŠIM MLADIM TEKAČEM**, ki so se tokrat pomerili na teku po kobariških ulicah, je ob koncu podelila kobariška županja.* ***Foto: Dominik Ivančič

FINALISTKE IZBORA ZA MISS POSOČJA** so se gledalcem predstavile tudi v oblačilih mlade in perspektivne modne oblikovalke iz Drežnice* ***Karmen Koren. Foto: Primož Benko

vseslovenske akcije *Voda za vedno* se je letos v organizaciji **Dejana Luzarja** po reki Soči spustilo nekaj manj kot 90 ljubiteljev vode, narave in vodnih športov. Športno dogajanje sta dopolnila še košarkarski turnir trojk na kobariškem trgu ter odbojka na mivki. Med športnimi premori so lahko obiskovalci svoje želodčke potešili s kobariškimi štruklji. *Štruklja-da* je namreč nepogrešljiva točka programa, dogajanje pa sta popestrila še ***Kulturno društvo Priden možic*** s predstavo Leta 2012 in ***Mladinsko kulturno umetniško društvo Kobarid*** z Impro predstavo.

Ko se je dan prevesil v noč, je sledila glavna zabava, gostje so se lahko zavrteli ob zvokih ansambla ***Kalamari*** ter si ob tem ogledali še izbor za *Miss Posočja*, ki je letos prvič potekal v organizaciji domačinov **Megi Kravanja** in **Simona Tapaja**. V sobotnem finalu je nastopilo deset finalistk, ki so se gledalcem predstavile v treh izhodih. Oblačila za drugi izhod je oblikovala absolventka ljubljanske Visoke šole za dizajn – tekstilije in oblačila **Karmen Koren** iz Drežnice. Tričlanska komisija v sestavi Megi Kravanja, **Minke Uršič** in **Gorana Kavsa** je za Miss Posočja 2011 izbrala **Vesno Fon** iz Tolmina, prva spremljevalka je postala domačinka **Ivana Simić**, druga spremljevalka pa **Kim Marksl** iz Bovca. Z nazivom Miss simpatičnosti pa se je okitila **Kristina Drole** iz Tolmina. Z udeležbo vidno zadovoljna organizatorja sta povedala, da se je tik pred začetkom

Utrinki

V prijetnem vzdušju tega večera so si zbrani zaželeli čim lepše proste dni. Sicer pa se bodo to poletje ob bajerju zagotovo še srečevali, saj se bodo lahko ob morebitni poletni pripeki hodili hladit v reko Bačo.

Besedilo in foto: **U. M.**

SNEŽETARJI V PRIPRAVAH NA 10-LETNICO

Tolminska – Deset svečk ne upihneš kar tako, mimogrede. Klepanje in brušenje kos, posedanje po hladnih kleteh, porezovanje *šalamčev* in napajanje s trpkim dalmatinskim vinom se nam je članom vokalne skupine Snežet malodane že dodobra zasadilo v srce. Vino utegne zamegliti um, mesnine utegnejo obtežiti želodec, srce se pa ne pusti tako hitro zavesti, še posebej, če skozenj vsake toliko spustiš malo lepe do-

UTRINEK S SNEMANJA NOVE CD-PLOŠČE** v prostorih Tolminskega muzeja.* ***Foto: arhiv vokalne skupine Snežet

mače pesmi. Ni kaj, lepa domača pesem bo tudi letos zvenela iz naših ust in raznesli jo bomo širom po Tolminskem. Kako tudi ne, ko pa ravno v teh dneh praznujemo svoj prvi okrogli jubilej.

Koncert konec avgusta zagotovo bo, na vse skupaj pa bomo ob tej priložnosti dodali še malo soli. Tokrat bomo zares zapregli vrance, kot smo nemalokrat pripovedovali v naših zgodbah in se izpred Siberja v Poljubinju na kočiji odpeljali proti Tolminu. Spotoma bomo zavili še v kakšno okoliško vas, denimo Zatolmin ali Dolje … pa še kam, če nas po pomoti zanese pot. Skušali bomo peketati tekoče, a pripeketati glasno, da bo odmevalo do Migovca in še čez. Naš odmev se bo, kot imamo v načrtu, vrnil v soboto, 27. avgusta, k tolminski fontani v obliki žive izvedbe in tudi posnete različice za domači predvajalnik – naše nove zgoščenke. Kdor pa se bo v drugi polovici avgusta pred koncertom ustavil v kaki vaški gostilni v okolici Tolmina, kjer nas je že kdaj v preteklosti srečal ali nam celo častil rundo, pa bo lahko v sliki in besedi uzrl tudi del naše desetletne zgodbe.

Peter Pavletič, vokalna skupina Snežet

izbora Miss Posočja zbrala velika množica gledalcev, ki je z zanimanjem spremljala dogajanje. Ob tem pa sta pohvalila tudi člane KS Kobarid, ki so jima pomagali pri organizaciji dogodka.

Zadnji dan je v primerjavi z zelo pestro soboto potekal bolj umirjeno. Obiskovalci so si lahko ogledali sejemsko ponudbo, izkoristili možnost brezplačne vožnje z avtomobilčki Jumnicar ter pokomentirali iztekajočo se prireditev.

Sicer pa so organizatorjem pri pripravi dogodka tokrat na pomoč priskočili ***OŠ Simona Gregorčiča Kobarid***, ***Lovska družina Kobarid***, ***Lokalna turistična organizacija Sotočje***, ***Prostovoljno gasilsko društvo Kobarid*** ter številni drugi, medtem ko je prireditev denarno podprla ***Občina Kobarid***. Z letošnjo izvedbo prireditve in obiskom je bila vidno zadovoljna tudi kobariška županja **Darja Hauptman**, ki je pohvalila delo organizatorjev in dodala, da ji je bil od vseh letošnjih novosti najbolj všeč tek kobariških otrok.

Mateja Skok

Kulturno poletje 2011

Občina Kobarid letos prvič organizira *Kulturno poletje,* v sklopu katerega se domačim in tujim obiskovalcem predstavljajo kulturna društva občine Kobarid. Na prvem večeru, ki ga je uradno odprla občinska svetnica **Božica Špolad Žuber**, sta se z glasbenim nastopom Od Posočja do Benečije predstavila ***Mešani pevski zbor*** (MePZ) ***Sveti Anton*** iz Kobarida z gosti ter ***MePZ Justin Kogoj*** iz Dolenje Trebuše.

V četrtek, 23. junija, se je ob praznovanju 20. obletnice samostojne Slovenije in 100. rojstnega dne na Pot prijateljstva iz najzahodnejše v najvzhodnejšo slovensko vas odpravilo gasilsko vozilo Fiat 15-TER, bolj znano pod imenom kadorna. Kobariški gasilci so ga z Robidišč pospremili do Kobarida, kjer so delegacijo že nestrpno pričakovali. Zaradi nič kaj obetavnega vremena se je dogajanje namesto na kobariškem trgu odvijalo pod streho kulturnega doma, kjer so po nagovoru županje člani ***Okteta Simon Gregorčič*** »stoletniku« podali nekoliko bolj pevsko obarvano popotnico.

Predstavitev Drežniških kulturnoumetniških društev je v sklopu kulturnega poletja potekala pod imenom *Drežnica se predstavi*. ***MePZ Drežnica***, ***Vokalna skupina Drežnica*** in ***Igralska skupina Drežnica*** so obiskovalcem s pesmijo, besedo in sliko predstavili Kobariško in Drežniško. Harmonikaš **Jakob Kurinčič** pa je z živahnimi ritmi razživel obiskovalce v polni dvorani kobariškega kulturnega doma.

Po treh deževnih kulturnih poletnih večerih je vreme le postalo bolj prijazno in kobariški trg je zaživel. S strelom ***strelskega društva*** s Poljske je županja **Darja Hauptman** pospremila nastope folklornih skupin ***Kulturnega umetniškega društva Kozara*** iz Prijedorja in ***Zespol Regionalny »Pszczyna«*** s Poljske.

Nataša Hvala Ivančič, odgovorna za odnose z javnostmi, Občina Kobarid

KULTURNO POLETJE V KOBARIDU *– S strelom poljskega strelskega društva je županja* **Darja Hauptman** *pospremila nastope folklornih skupin.* ***Foto: Nataša Hvala Ivančič***

Pot prijateljstva dosegla svoj namen

Zamisel o organizaciji tako imenovane Poti prijateljstva se je sprva porodila članom ***Prostovoljnega gasilskega društva*** (PGD) ***Kobarid***, ki so ob dvajsetletnici samostojne Slovenije ter stoletnici gasilskega vozila, ki ga mnogi poznajo pod imenom kadorna, želeli prevoziti Slovenijo s svojim starostnikom. Pot je speljana od najzahodnejše slovenske vasi Robidišče mimo Kobarida, Idrije, Logatca, Vrhnike, Ljubljane, Slovenske Bistrice, Destrnika, Ptuja, Ormoža in Lendave vse tja do najvzhodnejše slovenske vasi Pince Marof.

Vozilo Fiat 15-TER je bilo izdelano leta 1911 za potrebe italijanske vojske v Libiji, kasneje pa je služilo kot transportno vozilo. Po letu 1945 je bilo dodeljeno PGD Kobarid, kjer je do

KADORNA JE KLJUB POKVARJENEMU LEŽAJU PRISPELA NA CILJ *– Med potjo iz Robidišča do Pinc so »stoletnico«, potem ko je »zakrhala« in obstala na mestu, naložili na prikolico ter tako nadaljevali Pot prijateljstva. Vozilo Fiat 15-TER je bilo izdelano leta 1911 za potrebe italijanske vojske v Libiji, kasneje pa je služilo kot transportno vozilo. Po letu 1945 je bilo dodeljeno PGD Kobarid, kjer je do leta 1960 služilo svojemu namenu.* ***Foto: arhiv Občine Kobarid in PGD Kobarid***

leta 1960 služilo svojemu namenu. Letos kadrona, kot jo je poimenoval gasilec in njen voznik **Ludvik Perinčič**, praznuje svoj stoti rojstni dan.

Pot prijateljstva se je ob podpori ***Občine Kobarid*** začela 23. junija s slovesnim nagovorom župnanje **Darje Hauptman** v najzahodnejši slovenski vasi Robidišče. Uvodne slovesnosti sta se udeležila tudi poveljnik PGD Kobarid **Marijan Stres** in župnik **Silvo Leban**, ki je vozilo pred odhodom tudi blagoslovil. Prva postaja je bil Kobarid, kjer so kadorno med drugim pričakali tudi člani ***Okteta Simon Gregorčič***. Drugo jutro je vozilo iz Kobarida krenilo proti Vrhniki, kjer je stoletnik »zakrhal« – pokvaril se je namreč ležaj, ki ga ni bilo moč hitro zamenjati. Sprva so člani PGD Kobarid predlagali, da se pot prekine, vse dokler se vozila ne popravi. Ker pa so kobariško delegacijo na Štajerskem že težko pričakovali, so raje po starostnika poslali kar prikolico, s pomočjo katere so pot nato nadaljevali. Zvečer po sprejemu je celoten sprevod prenočil v Destrniku. Naslednje jutro je delegacija z zahoda pot nadaljevala proti Ptuju, končna postaja pa je bila, kot že rečeno, vas Pince Marof, kjer so domačini prijateljem iz zahodne Slovenije pripravili lep sprejem.

Kot nam je pojasnila kobariška županja, ki je kadorno osebno pospremila na vzhod, so se z gostitelji dogovorili, da bodo skušali srečanja najbolj zahodnega, najbolj vzhodnega, najbolj severnega in najbolj južnega kraja v Sloveniji obujati tudi v prihodnje. Pred leti so sicer tovrstna srečanja že potekala, vendar pa je velikonočni potres tradicijo nato prekinil.

Ena izmed posebnosti te poti je bil tudi podpis listine prijateljstva, ki jo je podpisalo 11 županov in dve županji. *»Vsi župani so podpis listine prijateljstva sprejeli z velikim zadovoljstvom. Zelo sem vesela, da so se prav v vseh občinah zelo potrudili in nam pripravili čudovite sprejeme. Prav posebno vez pa sva spletli tudi z županjo Ljutomera mag.* **Olgo Karba**, *ki je predlagala, da bi naslednje srečanje slovenskih županij organizirali v Kobaridu,«* je dogajanje povzela Hauptmanova in dodala, da omenjeno srečanje že načrtuje za letošnjo jesen.

Mateja Skok

Tisoč gibov na kobariškem trgu

V soboto, 9. julija, je v organizaciji društva Šola zdravja in Občine Kobarid na kobariškem trgu pod strokovnim vodstvom dr. **Nikolaya Grishina** potekala telovadba »1.000 gibov.« Društvo Šola zdravja v Sloveniji združuje okoli 700 članov, ki se vsako jutro v svojem kraju ne glede na vreme in letni čas ob 7.30 zberejo in telovadijo. Vsak trenutek je lahko nov začetek, je njihovo geslo, kar potrjujejo tudi pozitivne izkušnje telovadk in telovadcev. Skupini telo-

VSAK TRENUTEK JE LAHKO NOV ZAČETEK, *je moto Društva Šola zdravja, ki je v soboto, 9. julija, skupaj z Občino Kobarid na kobariškem trgu pod strokovnim vodstvom dr.* **Nikolaya Grishina** *organiziralo telovadbo »1.000 gibov«.* ***Foto: Silvo Sabotič***

LETOŠNJA VALETA KOBARIŠKIH DEVETOŠOLCEV JE BILA NEKAJ POSEBNEGA *– Županja je sedmim učencem, ki se lahko pohvalijo z odličnim učnim uspehom skozi vseh devet let osnovne šole, podelila kipce Simona Gregorčiča.* ***Foto: Lučka Uršič***

vadk in telovadcev se je ta dan pridružila tudi županja **Darja Hauptman**, ki je v svojem nagovoru poudarila, da skrb za zdravo življenje v današnjem hitrem tempu življenja vsi pogosto zapostavljamo in pozabljamo na čas, katerega bi morali nameniti zdravemu načinu življenja, zdravim navadam in našim hobijem.

Jutranja telovadba je pod vodstvom domačinke **Debore Von Kastelmur** zaživela tudi v Kobaridu in jo danes redno obiskuje devet članic. V prihodnje si članice želijo povečati skupino in k telovadbi pritegniti tudi turiste, ki si želijo tovrstne vadbe. Občina Kobarid je v ta namen natisnila zgibanke v štirih jezikih, ki so turistom dostopne pri turističnih ponudnikih in v Turistično informativnem centru Kobarid.

Po telovadbi so si vsi obiskovalci lahko ogledali še program Folklorne skupine Razor, stojnice pa so s svojimi izdelki zapolnili lokalni ponudniki.

Nataša Hvala Ivančič, odgovorna za odnose z javnostmi, Občina Kobarid

Občina devetošolcem podarila slovensko zastavo, najuspešnejšim pa kipce

Sredi junija so učenci devetega razreda ***OŠ Simona Gregorčiča Kobarid*** v Kulturnem domu pripravili valeto ob zaključku šolskega leta. Srečanja so se udeležili učenci osnovne šole, njihove razredničarke, ravnateljica, starši ter županja Občine Kobarid. Program se je začel z uvodnima govoroma ravnateljice **Lenke Razpet** ter županje **Darje Hauptman**. V nadaljevanju so devetošolci sami pripravili zanimiv program, v sklopu katerega so jim najprej tri razredničarke **Vesna Uršič**, **Marica Benko** in **Adelina Kofol** podelile spričevala, pohvale in diplome. Za popestritev so osmošolcem predali tudi ključ, ki pa so si ga morali ti zaslužiti z uspešno opravljenim testom na odru.

Poleg tega so se na ***Občini Kobarid*** odločili, da se bodo letos od generacije 1996 poslovili na malce drugačen način kot prejšnja leta. Vsi devetošolci, razredničarke in ravnateljica so prejeli slovensko zastavo. Kot je izpostavila županja v pozdravnem nagovoru, moramo biti vsi ponosni na svoj kraj in domovino. *»Da pa bi našo Slovenijo nosili v srcu, sem se odločila, da vam ob tem dogodku podarim slovensko zastavo,«* je še povedala. Posebno priznanje je županja podelila sedmim devetošolcem, ki so bili vseh devet let šolanja na OŠ Kobarid odlični. Izdelavo kipcev Simona Gregorčiča, ki je bil velik domoljub, je županja naročila posebej zanje. Za konec jim je zaželela še srečo vsepovsod, kjer jih bo vodila pot, ter jih nanjo pospremila z verzi **Toneta Pavčka:** *»Ko hodiš, pojdi vedno do konca. Spomladi do rožne cvetlice, v knjigi do zadnje vrstice, v življenju do prave resnice … in če ne prideš ne prvič, ne drugič, pojdi vnovič in zopet in znova.«*

Mateja Skok

živimo zdravo

PREBIVALCI LIVKA IN DRUGI OBČANI KOBARIDA

izkoristite enkratno priložnost za izboljšanje zdravja!

Vzemite zdravje v svoje roke in se vključite v **BREZPLAČNI PROJEKT ŽIVIMO ZDRAVO**, ki ga bodo v septembru začeli izvajati domači strokovnjaki iz zdravstva, šolstva, kmetijstva ...

Zakaj?

Zato, da se naučite, kako ohranjati in izboljšati zdravje z zdravim življenjskim slogom: brez kajenja tobaka, škodljivega uživanja alkohola, z zdravo prehrano, telesno dejavnostjo, vzdrževanjem primerne telesne teže, prepoznavanjem in obvladovanjem stresa ... Pomembno je, da z načinom življenja čim bolj zgodaj vplivate na svoje zdravje in zdravje vaših najdražjih. Seveda nikoli niste toliko stari, da se ne bi splačalo krepiti vašega zdravja. Torej, tokrat je priložnost, da se prebivalci in obiskovalci Livka ter tudi drugi občani vseh generacij vključite v projekt Živimo zdravo in si pridobite znanja in veščine, prepotrebne za zdravo, boljše, srečno, uspešno in dolgo življenje.

Kdo?

Zdravniki, profesorji zdravstvene vzgoje, diplomirane in srednje medicinske sestre, univerzitetni diplomirani inženir agronomije, diplomirani fizioterapevt, strokovni učitelji kuharstva, kuharji ... s Severne Primorske.

Kaj vam projekt ponuja?

Program bo sestavljen iz poučnih predavanj, učnih delavnic, demonstracij, priprave jedi, merjenja dejavnikov tveganja in določanja telesne zmogljivosti. Udeleženci boste prejeli knjižico kuharskih receptov za zdrave jedi in drugo zdravstveno vzgojno gradivo. Pričakujte zanimiva srečanja.

Kdaj?

V sredo, 21. septembra 2011, ob 18. uri. Srečevali se bomo enkrat tedensko v večernih urah dva meseca ali dlje.

Kje?

V prostorih podružnične šole na Livku. V začetku septembra boste na dom prejeli letak z datumi, vsebinami in izvajalci sedmih srečanj. Predhodne prijave niso potrebne.

Razmislite in se še danes odločite za obisk dejavnosti, namenjene izboljšanju zdravja, druženju, zabavi ... Ko boste zaključili večja opravila v sadovnjakih, na pašnikih in njivah, je priložnost, da si vzamete čas zase in za svoje zdravje ter se nam pridružite.

Projekt Živimo zdravo v letu 2011 sofinancira ***Ministrstvo za zdravje RS***, podpirata pa ga tudi ***Občina Kobarid*** in ***Krajevna skupnost Livek***.

Kristina Brovč Jelušič, vodja projekta Živimo zdravo

Občina Tolmin

Obisk predsednika Državnega sveta v občini Tolmin

Predsednik Državnega sveta RS mag. **Blaž Kavčič** se je v torek, 5. julija, na povabilo ***Goriške lokalne energetske agencije*** (GOLEA) in župana **Uroša Brežana** mudil na obisku v občini Tolmin. Po tem, ko mu je župan predstavil občino in tukajšnjo relativno ugodno gospodarsko situacijo, si je visoki državni gost ogledal tudi eno večjih solarnih elektrarn v Sloveniji, ki je zanimiva predvsem zato, ker izkorišča neporaščene brežine v obrtni coni. Kot so zapisali na spletni strani Državnega sveta (DS), sta oba sogovornika *»izpostavila potrebo po 4. razvojni osi, ki je nujna za ta del Slovenije in večjo povezanost s centralnim delom države, dala pa bi še dodatno spodbudo za razvoj podjetij iz Tolmina, Cerknega in Idrije.«* Spregovorila sta tudi o drugih za občino pomembnih temah. Pogovor se je vrtel tako okoli Gimnazije Tolmin in njenega pomena za te kraje kot tudi tolminske obvoznice. Dotaknila pa sta se tudi projektov s področja turizma.

Sočasno je v prostorih Občine Tolmin potekala mednarodna delavnica, ki jo je GOLEA namenila *»aktiviranju zasebnih lastnikov gozdov za povečanje oskrbe z gorivom iz gozda. Za območja kot je Tolmin, kjer gozd pokriva 75 odstotkov površine občine, sta les in lesna biomasa pomemben energetski vir, saj gre za obnovljiv vir energije, ki prispeva k čiščenju gozdov, zmanjšuje emisije CO_2 in SO_2, zmanjšuje uvozno odvisnost, zagotavlja razvoj podeželja in odpira nova delovna mesta,«* poročajo na spletni strani DS.

V nadaljevanju si je predsednik Kavčič skupaj z županom Brežanom v obrtni coni Na Logu ogledal enega od treh delujočih sistemov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso (DOLB) v občini. Delovanje DOLB-a in njihove preostale projekte je zbranim gostom predstavil direktor podjetja Eko les Energetika **Edi Manfreda**. Obisk predsednika DS se je zaključil s konferenco za novinarje, kjer so med drugim poudarili *»pomen obnovljivih virov energije, predvsem z vidika lokalne samooskrbe in samozadostnosti ter z vidika ustvarjanja lokalnih delovnih mest, ki jih takšni projekti lahko prinesejo,«* so še zapisali.

OGLED SISTEMA DALJINSKEGA OGREVANJA NA LESNO BIOMASO *– Predsednik Državnega sveta RS mag.* **Blaž Kavčič** *(na fotografiji v sredini) si je skupaj z županom* **Urošem Brežanom** *v obrtni coni Na Logu ogledal enega od treh delujočih sistemov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso (DOLB) v občini. Delovanje DOLB-a in njihove preostale projekte je gostom predstavil direktor podjetja Eko les Energetika* ***Edi Manfreda*** *(desno).* ***Foto: Borut Jeram***

Povzela T. Š. F.

Vir: **POLJANŠEK, Mateja.** (2011). Obisk predsednika Državnega sveta v občini Tolmin. [Online]. Državni zbor RS. Ljubljana: Državni svet RS. [Citirano: 13. 7. 2011; 17:12]. Dostopno na spletnem naslovu: *http://www.ds-rs.si/?q=node/2661*

Zatolminci dobili odgovore na konkretna vprašanja

V začetku julija so Zatolminci na svoje domove prejeli vabilo, v katerem jih je župan **Uroš Brežan** povabil na sestanek krajanov. Le nekaj manj kot 50 udeležencev je prisluhnilo predstavnikom odgovornih za izvedbo investicije, ki so spregovorili o načrtih za nadaljnje izvajanje projekta *Komunalna infrastruktura Zatolmin*. Poleg krajanov in župana so se sestanka udeležili še predstavnika občinskega oddelka za okolje in prostor mag. **Miran Drole** in mag. **Darko Hrast**, predstavnika izvajalca del CPG d.d. Nova Gorica **Roman Leiler** in **Bojan Peršolja**, direktor Komunale Tolmin **Berti Rutar**, odgovorni nadzornik **Milorad Labus** in predsednica Krajevne skupnosti (KS) Zatolmin **Vlasta Velikonja**.

V slabih dveh urah so krajani poleg splošnih informacij o predvidenih delih in načrtovanem časovnem poteku njihove izvedbe dobili tudi odgovore na nekaj konkretnih vprašanj glede priklopa posameznih stanovanjskih hiš na glavne cevi kanalizacije in vodovoda. Rešili pa so tudi nekaj dilem, povezanih z investicijo. Pri tem so odgovorni izpostavili željo, da bi se krajani s predlogi in pobudami glede zaporedja priklapljanja posameznih hiš dejavno vključili v terminski načrt izvedbenih del, saj bolje poznajo utrip kraja. Čeprav se, kot je poudaril župan Brežan, kljub vsemu od krajanov pričakuje določeno mero potrpežljivosti in strpnosti – tako obsežno investicijo je namreč nemogoče izvajati, ne da bi bile motene vsakodnevne obveznosti krajanov – bosta izvajalec del in investitor z upoštevanjem korekcij izvedbe del in terminskega načrta investicije, ki jih bodo predlagali krajani, lahko zagotovila, da bo izvedba del manj moteča za življenje krajanov in da bo kar najmanj ovirala delo na kmetijskih gospodarstvih.

V zelo konstruktivni razpravi so sklepe strnili v tri glavne točke:

- Občina Tolmin bo predvideni terminski načrt poteka del v naselju, ki je bil predstavljen na sestanku, objavila na svoji spletni strani in s tem zagotovila, da se bodo z njim lahko seznanili tudi krajani, ki se sestanka niso udeležili. Na spletni strani bo sproti objavljala morebitne spremembe časovnega poteka investicije, če bo ta na predlog krajanov ali zaradi drugih razlogov revidiran.
- Občina se bo dogovorila tudi za sestanek z izdelovalcem projektne dokumentacije, ki se ga bo udeležil gradbeni odbor KS. Na sestanku bo posebej izpostavljen problem zalednih voda v času obilnejših padavin, preverili bodo, ali je projektant v načrtu izvedbe predvidel rešitev za to težavo.
- Da bi bilo priključevanje posameznih hiš v vasi čim manj moteče ter čim bolj tekoče in bi bila prekinitev dobave vode za posamezno gospodinjstvo kratkotrajnejša, se pobude glede poteka del ne podajajo individualno gradbenemu odboru KS oziroma odgovornemu vodji del na

Simbolični grafični prikaz razdelitve vaških ulic na območja ter informacije o časovnem zaporedju in predvidenem začetku priklapljanja posameznih območij so na spletni strani Občine Tolmin *(www.tolmin.si/sl/262)* na voljo v sklopu predstavitve projekta Komunalna infrastruktura Zatolmin.

[Predstavitev > Projekti > Komunalna infrastruktura Zatolmin > Okvirni časovni načrt].

S te strani bo mogoče dostopati tudi do obvestil za krajane Zatolmina, s katerimi bodo ti tekoče obveščeni o morebitnih časovnih spremembah oziroma prilagoditvah poteka del in drugih informacijah o poteku izvajanja investicije.

[Predstavitev > Projekti > Komunalna infrastruktura Zatolmin > Obvestila za krajane].

Na pomembnejše objave bodo krajani Zatolmina in ostala javnost opozorjeni tudi z obvestilom v rubriki Aktualno.

[Aktualno > Novice in obvestila > Aktualno].

PROJEKT KOMUNALNA INFRASTRUKTURA ZATOLMIN *je bil glavni razlog, da so se predstavniki odgovornih za izvedbo investicije sestali s krajani Zatolmina. Slednjim so predstavili nadaljnji potek izvajanja del, s poudarkom na izvedbi hišnih priključkov.* **Foto: Špela Kranjc**

gradbišču, kot je bilo sprva dogovorjeno, ampak izvajalec del skupaj z gradbenim odborom pred začetkom izvajanja del na določenem odseku skliče sestanek predstavnikov gospodinjstev, ki se priključujejo na cevovode tega odseka. Na sestanku se prisotni z vodjo na terenu dogovorijo glede načina priklopa posamezne hiše, hkrati pa se tudi medsebojno uskladijo glede vrstnega reda priklopov.

Nataša Humar, Občina Tolmin

Kako lahko občina pomaga gimnaziji in obratno

Povezovanje šol in institucij lokalnih skupnosti se največkrat odvija na nivoju osnovnih šol, kar je razumljivo, saj so šole od njih tudi materialno odvisne. Srednje šole, zlasti velike, redkeje najdejo tovrstno pot sodelovanja. Gimnazije v manjših mestih so pri tem v rahli prednosti, saj se pogosto znajdejo v podobni vlogi, kot jo imajo na primer podružnične OŠ, ki zelo tesno živijo s krajem, kjer stoji šola.

Možnosti sodelovanja z okoljem, kjer ji program to seveda omogoča, pa trudoma išče tudi Gimnazija Tolmin. Da takšnega sodelovanja ni več, je morda krivo to, da je vsa dejavnost

PREDSTAVLJAMO OBČINSKE SVETNIKE

Ime in priimek: **Jože Režonja**
Kraj bivanja: Tolmin
Stranka: Socialni demokrati (SD)
Je to vaš prvi mandat v občinskem svetu? Ne, gre za moj drugi mandat.
Za kandidaturo sem se odločil, ker… želim z neposrednim angažiranjem, s svojim znanjem, izkušnjami in z resnim delom prispevati k razvoju občine na različnih področjih. Vedno bolj me namreč skrbi odločanje v občinskem svetu, kjer je že vnaprej zagotovljena podpora deklarirane večine županovim predlogom, kjer obvelja načelo argumenta moči in ne moč argumentov. Kljub temu bom še naprej opozarjal na odločitve, ki so v nasprotju z interesi širše javnosti, in zahteval transparentno delo lokalne oblasti ter zagovarjal pravico javnosti do objektivne obveščenosti. Odločanje ozkih krogov in zamegljevanje stvari pred javnostjo se odraža v vedno večjem razvojnem zaostanku za sosednjimi kot tudi za drugimi primerljivimi občinami v Sloveniji. Žal to občutimo vsi občani, kar me močno žalosti.
Glavni cilj, ki ga želite doseči v tem mandatu? Teh imam več, mednje sodijo: • celovit razvoj občine; • ustvarjanje pogojev za nova delovna mesta; • priprava strategije razvoja občine, ki mora zajeti obdobje naslednjih 20 let, ne le dva mandata, katere pripravljavci morajo biti ljudje širokih pogledov, z razvojno vizijo, izkušnjami in znanjem, ljudje, ki se vidijo v

JOŽE REŽONJA. ***Foto: iz domačega albuma***

njej in so za to tudi pripravljeni kaj storiti; • bolj spreten in odločen pristop pri iskanju potencialnih investitorjev; • načrtno in strokovno pristopanje k urejanju prometa, posebej mirujočega, v urbanih središčih, ki bo v petih do desetih letih predstavljal težko rešljiv problem v občinskih centrih; • zagotovitev širokopasovnih povezav; • načrtovano delovanje na področju gradnje komunalne in prometne infrastrukture itd. Rad bi k ustvarjanju boljše prihodnosti pritegnil tudi izkušene in sposobne domače kadre, gospodarstvenike in druge ljudi vseh generacij, ki delujejo na različnih področjih tako v občini kot tudi izven, ki jim ne manjka idej in jim ni vseeno za razvoj domačega okolja. Moja prizadevanja gredo tudi v smeri razvoja turizma – predvsem kot gospodarske panoge, s pomočjo katere bi podaljšali sezono na vse leto, pri čemer pa brez zagotovljenih pogojev s strani občine žal ne gre. Želim spremeniti tudi dejstvo, da so pri nas v današnjem času še vedno nekatere vasi, ki nimajo ustrezne vodooskrbe, medtem ko je po drugi strani samo v zadnjih dveh letih ostalo neporabljenih prek 1,8 milijona evrov proračunskega denarja.
Kaj vas v življenju veseli? Zanima me vse, kar je novo, to mi daje energijo. Šport je tisti, ki me sprošča, delo z ljudmi pa mi predstavlja izziv. Aktivno sem vključen v društvenocivilnih organizacijah, kot so: ***Avto moto zveza Slovenije***, ***Avto moto društvo Tolmin***, Prometna vzgoja in preventiva v prometu, Tehnična kultura in še bi se našlo. Posebej uživam v krogu svoje družine, ki mi je v močno oporo.

*****

Ime in priimek: **Drago Rijavec**
Kraj bivanja: Ta hip na Volarjih, drugače pa v Ročah.
Stranka/lista: Stranka mladih – zeleni Evrope (SMS – ZELENI)
Je to vaš prvi mandat v občinskem svetu? Ne, to je moj drugi (zaporedni) mandat.
Za kandidaturo sem se odločil, ker … sem zadnjih 15 let tako ali drugače vpet v delovanje domače krajevne skupnosti, kasneje pa posredno tudi z občino. Poznavanje delovanja lokalne skupnosti mora potem občinski svetnik videti tudi v širšem konceptu delovanja celotne občine ter tako sprejemati takšne odločitve, ki omogočajo enakomerni razvoj. Res pa je, da je včasih treba kakšen projekt za leto ali dve odložiti, da se lahko neka druga investicija uspešno zaključi. Take odločitve niso trivialne, so pa sestavni del pri odločanju občinskega sveta.
Glavni cilj, ki ga želite doseči v tem

DRAGO RIJAVEC. ***Foto: Tatjana Šalej Faletič***

mandatu? V podjetju, v katerem sem zaposlen, na lastni koži občutim, kaj pomeni beg možganov. Težko bomo zagotavljali nova delovna mesta, če bodo dijaki in študenti videli lažjo pot pri iskanju zaposlitve drugje. Zato sem si za svoj cilj zadal, da omogočim opravljanje diplomske naloge v domačem kraju vsaj petim diplomantom tehnične smeri in prav toliko delovnih mest za študente z višjo oziroma visokošolsko izobrazbo. Cilj je ob pomoči drugih že več kot polovično realiziran.
Kaj vas v življenju veseli? Rad opravljam svoj poklic, vedno znova pa se veselim srečnega povratka domov s (pre)številnih službenih potovanj po vsem svetu. Nekoč bolj aktualen motor je pred časom zamenjalo kolo z otroškim sedežem zadaj. Ker pa prihajam s podeželja, mi ni težko poprijeti tudi za kmečka opravila, predvsem zato, da me ne zapusti zdrava kmečka pamet ☺.

Pripravila: Tatjana Šalej Faletič

splošnega gimnazijskega programa usmerjena v pripravo dijakov na maturo in s tem na njihov nadaljnji študij. Kljub temu v lokalni skupnosti stalno sodelujemo na kulturnem in športnem področju, ena izmed možnosti za sodelovanje pa se je v zadnjem času pokazala tudi pri pouku geografije. Terenske vaje, ekskurzije in vsakoletno izvajanje maturitetnih vaj pri geografiji ponujajo vrsto možnosti, s katerimi dijaki, ki v četrtem letniku ta predmet izberejo za maturo, odkrivajo svojo bližnjo pa tudi nekoliko bolj oddaljeno okolico. Ob spoznavanju naravnogeografskih značilnosti je v ospredju tudi spoznavanje družbenih procesov v domačem kraju. S pomočjo vaj ugotavljajo funkcije posameznih delov mesta in geografsko proučujejo podeželska naselja, rekreacijske ter turistične možnosti. Vsa leta pa je med bolj priljubljenimi tudi vaja, s katero gimnazijci ugotavljajo značilnosti prometnih tokov v Tolminu. V zadnjih letih tako na določen dan in določeno uro ugotavljajo količino prometa na magistralni cesti skozi mesto Tolmin. Razporejeni ob tej prometnici (predvsem na križiščih) štejejo vozila, podatke analizirajo in jih na koncu predstavijo v poročilu.

Ker ta naloga sovpada z načrtovanimi spremembami prometnega režima v okolici Tolmina, zlasti pa v mestu samem, sem se za pomoč obrnil na vodstvo oddelka za okolje in prostor na tolminski občini. Tu so sprejeli našo pobudo, da bi lahko dijaki zbrali nekatere temeljne podatke tudi o značilnostih mirujočega prometa na območju mesta Tolmin. Ker je bila generacija maturantov, ki so izbrali promet kot eno izmed izbir za maturi, precej številna in je po kraju bivanja pokrivala celotno območje Upravne enote Tolmin, smo prvotno raziskavo razširili še na ostala večja naselja (Bovec, Kobarid, Most na Soči in Podbrdo). Z zastavljenim projektom smo želeli ugotoviti dejansko stanje parkiranja vozil na urejenih in neurejenih parkiriščih v omenjenih naseljih. Kot čas opazovanja je bil določen en delovni dan med počitnicami od 5.30 do 19. ure. Dijaki so spremljali zasedenost parkirišč in prostorov ob njih na vsake pol ure. Na prej pripravljene tlorisne karte so parkirišča oziroma parkirna mesta vrisali, podlage razmnožili in nato s polurnim zamikom opazovali, vrisovali in zapisovali zasedenost posameznih prostorov. Podatke so zbrali v preglednicah in jih analizirali. Čeprav je to potekalo samo en dan, lahko zbrani podatki služijo kot solidna osnova vsem načrtovalcem urejanja mestnega prostora, zlasti pa prometa v njem. Tem se namreč tako kot nam zastavljajo bolj ali manj ista vprašanja. Ali parkirišča zadovoljujejo potrebe krajanov? Jih je preveč ali premalo? Potrebuje naselje več modrih, rumenih ali belih con? Koliko je dnevnih parkiranj zaradi združevanja prevoza za odhod na delo izven kraja? Itd.

V zadnjem letu je sodelovanje Gimnazije Tolmin z občinskimi službami dobilo nove razsežnosti. Ker se je pokazala potreba po ugotavljanju prometnih tokov v prostoru okoli Gregorčičevega parka v Tolminu, je občinski oddelek za okolje in prostor pripravil ustrezno dokumentacijo za štetje vozil v križiščih, ki jih namerava občina v prihodnje prenavljati. Po pomoč so se zato obrnili na našo gimnazijo. Ker so dijaki četrtih letnikov svoje naloge že opravili in se ravno takrat intenzivno pripravljali na maturo, smo zato k sodelovanju povabili dijake tretjih letnikov – zlasti tiste, ki nameravajo v naslednjem šolskem letu izbrati geografijo na maturi. Povabilu se je odzvalo več kot 50 dijakov, od katerih je na koncu nalogo opravljalo 17 dijakov. Štetje se je začelo na dan četrtka ob 5.30 in se končalo ob 21. uri. Zbrane podatke smo nato ustrezno obdelali in posredovali oddelku, ki jih je predal načrtovalcem, zadolženim za ureditev križišča med Brunovim drevoredom ter Gregorčičevo, Prešernovo in Šavlijevo ulico. Ti bodo o rezultatih širšo javnost seznanili ob javni razgrnitvi projektov in njihovi javni obravnavi.

Ob koncu lahko rezultate takšnega sodelovanja dijakov in lokalne skupnosti strnemo v naslednje ugotovitve. Dijaki so s tem, ko so pristopili k projektu:

- ugotavljali in spoznavali problematiko prostora, v katerem živijo;
- spoznavali analitične in sintetične metode raziskovalnega dela;
- spoznavali način priprave na raziskovalno delo;
- spoznavali uporabnost šolskega znanja v praksi;
- bili oziroma bodo nagrajeni s točkami pri opravljanju mature iz geografije;
- z neobremenjenimi in svežimi ter inovativnimi mislimi obogatili možnosti reševanja težav v mestu.

S takšnim večplastnim sodelovanjem pa je pridobila tudi lokalna skupnost. Ta je:

Utrinki

PA DA ODKRIJEŠ METALCA V SEBI ...

Tolmin – Tako kot predhodne je tudi osma izvedba Metalcampa ponudila vsakemu ljubitelju težkih zvokov nekaj, saj so na dveh odrih nastopili predstavniki zelo različnih zvrsti metala. Metalcamp je v zadnjih letih prerastel v največji festival na prostem v Sloveniji, ki na prizorišče na južnem obrobju Tolmina privabi 10.000 in več obiskovalcev iz domala vse Evrope in tudi drugih delov sveta. V času prvih metalskih počitnic, kot so celotedensko dogajanje ob Soči in Tolminki poimenovali organizatorji, pod Bučenico zraste pravo šotorsko naselje z dvakrat več prebivalci, kot jih ima sicer Tolmin.

Kljub nesoglasjem v organizatorki ekipi, o katerih se je med pripravami na letošnji festival precej govorilo, je Metalcamp znova upravičil svoje ime in svoj sloves. Ne glede na to, da se je na glavni oder letos povzpela kakšno svetovno znano ime metalske scene manj, pa to ni vplivalo na vzdušje na festivalu. Od 12. do 16. julija je z dveh odrov skupaj rohnelo 90 zasedb, od tega jih je kar 38 zavzelo glavni oder Metalcampa. Med največjimi prav gotovo velja omeniti koncerte skupin Arch Enemy, Airbourne, Katatonia, Legion of the Damned, Wintersun, Accept, In Extremo, Kreator, Blind Guardian in Slayer. Gre za sama velika imena trenutne metalske scene, večina pa je na Metalcampu nastopila tudi že v prej-

UTRINKI Z LETOŠNJEGA METALCAMPA *–»Ta črni« so nasmeh na obrazu ohranjali cel teden; razlogov so vsekakor imeli dovolj. Ena največjih atrakcij je bila skupina Slayer, ki je pod glavni oder zvabila nesporno največ duš – metalskih in zgolj radovednih. Gneča v kampu je velika, a prostor za igro in ustvarjanje se med šotori vedno najde.* ***Foto: Iztok Krivec***

3

Neokrnjeno naravno okolje in raznolika dediščina zagotovo sodita med največje potenciale območja lokalne akcijske skupine LAS za razvoj, sploh ko govorimo o področju turističnega razvoja. Zato si s pomočjo zastavljenih prednostnih nalog, ki izboljšujejo pogoje za bivanje in delo na podeželju, prizadevamo k aktiviranju podjetniških potencialov, krepitvi ekonomske moči prebivalstva, oblikovanju tržno zanimivih produktov ter preprečevanju izseljevanja mladih in izobraženih prebivalcev.

BOGASTVO PODEŽELJA OB SMARAGDNI POTI

PROGRAM 3:

IZBOLJŠANJE POGOJEV ZA BIVANJE IN DELO NA PODEŽELJU

Po tem, ko smo vam v prejšnji številki ***EPIcentra*** predstavili Program 2, se bomo tokrat osredotočili na tako imenovani Program 3, ki je prav tako opredeljen v *Lokalni razvojni strategiji* (LRS) *za hribovski del Severne Primorske*. Kot je razvidno že iz imena, program pripomore k izboljšanju pogojev za bivanje in delo na podeželju, saj podpira in zagotavlja ustrezno infrastrukturno opremljenost, ki je nujna za nadaljnji razvoj tega hribovskega dela Severne Primorske.

LAS za razvoj si namreč prizadeva, da bi se ljudje na podeželju medsebojno povezovali, družili in sodelovali v sklopu različnih društev oziroma vaških skupnosti. Zato želi zagotoviti prostore za druženja, prireditvene dejavnosti, izvajanja društvenih in različnih socialnih ter drugih aktivnosti na vasi. S tem se namreč oblikujeta in krepita pripadnost lokalni skupnosti ter identiteta na posameznih območjih. Program podpira tudi dejavnosti lokalnih akterjev, ki načrtujejo, urejajo in skrbijo za osnovo turistično infrastrukturo na podeželju (urejajo različne poti, parkirišča, kopališča, razgledne točke ipd.).

Primera dobrih praks: **OPREMLJENI KABINET RISANJA VZORCEV ZA KLEKLJANJE** (zgoraj) uporabnikom omogoča delo v skladu z razmerami v hitro učeči se družbi s pomočjo tako imenovane informacijsko-komunikacijske tehnologije. V sklopu projekta LEADER *Revitalizacija prostorov čipkarske šole v Idriji* smo pomagali urediti tudi **RAZSTAVNI PROSTOR ZA PRIKAZ IDRIJSKE ČIPKE** (spodaj). Pričakujemo, da bomo z rezultati projekta dvignili zanimanje pri mladih za izobraževanje na področju klekljanja in s tem posledično prispevali k povečanemu povpraševanju in nenazadnje večji potrebi po novih delovnih mestih.

PREDNOSTNA NALOGA 3.1:
INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST PODEŽELJA

Cilj:

Zagotoviti primerno fizično infrastrukturo tako za razvoj gospodarskih dejavnosti kot za kakovostno bivanje domačinov in obiskovalcev predvsem v naseljih na območju stacionarnega turizma in turističnih točk.

Aktivnosti:

- ***Prostorsko in arhitekturno urejanje naselij*** – Prizadevamo si, da bi ohranili arhitekturne posebnosti oziroma stavbno dediščino območja LAS.
- ***Urejanje infrastrukture za podjetniške dejavnosti*** – Z urejanjem naselij in izboljšano infrastrukturo želimo povečati privlačnost podeželskega prostora za bivanje in delo. S tem namenom smo v Idriji opremili kabinet risanja vzorcev za klekljanje in uredili razstavni prostor za prikaz idrijske čipke. Opremili smo tudi tržnici v Idriji in Bovcu, zamenjali obstoječo mobilno tržnico na tolminski tržnici in uredili lokacijo za trženje lokalnih produktov podeželja v Kobaridu.

PREDNOSTNA NALOGA 3.2
INFRASTRUKTURA ZA POVEZOVANJE DEJAVNOSTI NA VASI

Cilj:

Zgraditi in urediti ustrezne prostore in infrastrukturo za opravljanje kulturnih, športnih, socialnih, družabnih in drugih društvenih dejavnosti na vasi, da bi se tako zagotavljali pogoji za aktivno delovanje vaških skupnosti in sodelovanje ljudi v razvojnih dejavnostih.

Aktivnosti:

- ***Obnova, urejanje, gradnja večnamenskih objektov na podeželju*** – *Z* novozgrajeno ali obnovljeno infrastrukturo (z LEADER sredstvi smo pripomogli k ureditvi in obnovi večnamenskega objekta v Levpi; na novo opremili turistično informacijski center TIC Kobarid in informacijsko postajo Triglavskega narodnega parka ...) želimo vzpodbuditi druženje in izvajanje različnih društvenih ter socialnih dejavnosti tako za prebivalce kot domače in tuje goste. Delujoča kulturna, športna, turistična in številna druga društva namreč predstavljajo dodatno in pestrejšo ponudbo območja, ohranjajo tradicijo in lokalne običaje ter povečujejo privlačnost podeželskega prostora.

Primer dobre prakse: ***OBNOVLJEN VEČNAMENSKI OBJEKT V LEVPI*** – V okviru projekta *Večnamenski objekt za KS in ŠKTD Levpa* smo pomagali urediti skupne prostore v tem objektu, z namenom zbiranja, druženja, izobraževanja, izpopolnjevanja, rekreiranja ... tukajšnjih prebivalcev. S kakovostnim preživljanjem prostega časa bi posledično dvignili kvaliteto svojega življenja.

PREDNOSTNA NALOGA 3.3:
RAZVOJ TURISTIČNE INFRASTRUKTURE NA PODEŽELJU

Cilj:

Zagotoviti primerno infrastrukturo za razvoj turizma ter tako okrepiti turistično ponudbo, dohodek iz turizma ter prepoznavnost ponudbe na podeželju.

Aktivnosti:

- **Načrtovanje, urejanje in vzdrževanje tematskih poti in druge turistične infrastrukture** – Dejavnosti v sklopu tega je bilo kar nekaj. Med drugim se je na primer z LEADER sredstvi naposled le uredila dolgoletna težava z vzdrževanjem cestnega *odseka na relaciji Sedlo–Božca*, ki jo poleg kmetov uporablja tudi čedalje več obiskovalcev planine. S pridobljeno dokumentacijo za enostavno gradbeno dovoljenje za pot na planino Božca na Stolu in urejeno služnostno pravico lahko tako ***Občina Kobarid*** odslej s sredstvi iz občinskega proračuna na osnovi zakonske podlage nemoteno skrbi za vzdrževanje te javne in za vasi pod Stolom življenjsko pomembne poti.

Sicer pa je bilo največ narejenega prav pri urejanju tematskih poti. Nastalo je kar nekaj novih (Po stezah bovške ovce, Poti po mlečnih planinah, Po poteh baške dediščine, Tematske poti na Idrijskem, Etnološko tematska pot Bovec, Geološke poti – predstavitev naravne dediščine ...). S primerno označitvijo, promocijskim materialom (zloženke, zemljevidi in karte, brošure itd.) in usposobljenimi vodniki želimo na ta način popestriti in dvigniti kakovost turistične ponudbe na območju LAS.

Primer dobre prakse: **OPREMLJENI PROSTORI INFORMACIJSKE POSTAJE TNP IN TIC KOBARID** (desno) – S pomočjo sredstev LEADER je zaživela večnamenska Zelena hiša v Kobaridu. V sklopu projekta *Informacijski center kot dejavnik povezovanja kmetijstva in turizma* so danes v njej urejeni in opremljeni prostori, z namenom osveščanja domačih ter tujih obiskovalcev o naravnih znamenitostih in zanimivostih podeželja, zavarovanih območjih ter varovanju narave.

Primer dobre prakse: **ETNOLOŠKO-TEMATSKA POT BOVEC** – Ponudba letošnje turistične sezone v Bovcu je bogatejša za novo tematsko pot, ki je s pomočjo LEADER sredstev nastala v okviru istoimenskega projekta. Okoli tri kilometre dolga pot je opremljena z 11 panoji, na novo pa je označenih tudi 11 vodnjakov, ki jim domačini pravijo »kašte«. Nova pot poleg usposobljenih lokalnih vodnikov obiskovalcem ponuja tudi spremljajoči promocijski material.

Viri: *Lokalna razvojna strategija za hribovski del Severne Primorske.*

Bogastvo podeželja ob Smaragdni poti – priloga EPIcentra. Besedilo: Greta Pavšič in Tatjana Šalej Faletič. Izbor vsebine: Greta Pavšič in Meta Medved. Uredila: Tatjana Šalej Faletič. Jezikovni pregled: Marta Medvešček. Foto: Robert Zabukovec (arhiv LAS za razvoj). Izdal in založil: Posoški razvojni center. Oblikovanje in tisk: Gaya Cerkno. Naklada: 7.400 izvodov. Kraj in datum izida: Tolmin, julij 2011.

- dobila sorazmerno verodostojne podatke o prometnih tokovih v mestu;
- spoznala možnosti srednješolskih institucij pri takih in podobnih projektih;
- omogočila dijakom pridobivanje izkušenj za tovrstno delo.

S takšnim načinom sodelovanja gimnazije z lokalno skupnostjo velja nadaljevati, saj se s tem tudi omogoča vpogled mladih v delovanje javne uprave in te v možnosti mladih v izobraževalnem procesu.

Radovan Lipušček, prof. geografije, Gimnazija Tolmin

Ob neuradnem praznovanju jubileja pobratenja upihnili svečke na torti

Aprila letos je minilo 30 let pobratenja ***Občine Tolmin*** z italijansko ***Občino Vicchio***. Tretji okrogli jubilej bodo po besedah **Verene Tuta**, strokovne sodelavke z Občine Tolmin, uradno obeležili letošnjo jesen. Še pred tem pa so se, tako kot že nekajkrat v zadnjih letih, planinci iz pobratene občine tudi tokrat odločili, da obiščejo naše kraje – predvsem hribe. V pestrem enotedenskem programu, katerega jim že vrsto let pomaga pripraviti **Mojca Rutar**, imajo predviden ogled ***Kobariškega muzeja***, ***cerkvice sv. Duha*** v Javorci in ***Bolnice Franje***, obisk Blejskega jezera, čolnarjenje po reki Soči, vmes pa se bodo, če jim bo vreme naklonjeno, povzpeli na Kolovrat, planino Razor, Mrzli vrh in Krn.

OB OBISKU SKUPINE ITALIJANSKIH PLANINCEV IN NEFORMALNEM PRAZNOVANJU 30. OBLETNICE POBRATENJA *sta tolminski župan* **Uroš Brežan** *(levo) in podžupan Občine Viccio* **Massimo Pasi** *upihnila svečke na torti.*

Skupino okoli 20-ih ljubiteljev gora, katerim se je letos pridružil tudi podžupan občine Vicchio **Massimo Pasi**, je v soboto, 23. julija, v ***Penzionu Rutar*** sprejel tolminski župan **Uroš Brežan**, vsi skupaj so ob neformalnem praznovanju upihnili svečke na torti. Več o samem pobratenju pa bomo v ***EPIcentru*** pisali jeseni.

Besedilo in foto: **Tatjana Šalej Faletič**

Bodi prostovoljec – spreminjaj svet

Ob letošnjem Evropskem letu prostovoljstva Občina Tolmin in ***Turistična zveza Gornjega Posočja*** prostovoljstvu in prostovoljcem namenjata še dodatno pozornost. V ta namen bo organiziran *Dan prostovoljstva v občini Tolmin* z naslovom *Bodi prostovoljec – spreminjaj svet*, ki se bo na prvi oktobrski dan odvijal na Mestnem trgu v Tolminu. Ker želijo organizatorji k udeležbi na dogodku pritegniti čim več prostovoljcev, naprošajo vse organizacije (društva, zveze društev, zavode, vzgojno-izobraževalne, socialne, kulturne, varstvene institucije ...), ki delujejo po načelu prostovovoljstva oziroma vse, ki v svoje programe vključujejo prostovoljce ali te šele iščejo, da izpolnijo prijavnico na naslednji strani.

Program prireditve poleg predstavitve vseh sodelujočih organizacij na stojnicah predvideva tudi predavanje na temo prostovoljstva in razpravo o prostovoljstvu v občini Tolmin. Po pogostitvi za sodelujoče pa organizatorji načrtujejo še nastop komika. Sicer pa je namen prireditve, ki bo potekla skozi ves dan, predstavitev različnih oblik prostovoljnega dela in pomen teh, hkrati pa tudi spodbujanje medsebojnega sodelovanja. Organizatorji želijo ob tej priložnosti povabiti občane, da se vključijo v različne prostovoljne akcije oziroma jih vsaj podprejo.

T. Š. F.

Utrinki

šnjih letih. Prav tako Slayerji, ki so jih oglaševali kot glavno zvezdo letošnjega festivala – in nepregledna množica metalskih duš pod odrom med njihovim nastopom je to dejstvo več kot potrdila. Nepozabni so bili tudi številni drugi nastopi, k čemur največ prispeva čista pozitivna energija, ki se v čudovitem okolju ob Soči vsakič znova splete med obiskovalci in njihovimi najljubšimi skupinami. Nič čudnega, da se tako eni kot drugi vedno radi vračajo.

Pričakovanja obiskovalcev so bila več kot izpolnjena, če gre prisluhniti komentarjem »ta črnih«, kot so jih gostitelji Tolminci poimenovali že prva leta. Čeprav črna resda prevladuje, se metalci vsakič znova izkažejo kot izjemno duhoviti in ustvarjalni priložnostni modni kreatorji. Letos poleg številnih tradicionalnih vikingov, gotskih princes in njihovih spremljevalcev na primer skoraj ni bilo mogoče spregledati mladega fanta v znamenitih Boratovih kopalkah pa drugega, ki ga je navdahnil križani Kristus, črnino marsikaterega udeleženca festivala pa je tokrat prijazno poživila rožnata Hello Kitty. Na trenutke bi zunanji opazovalec morda celo pomislil, da je na nekakšnem pustnem karnevalu z mnogo gole kože. Svoje je seveda prispevalo vreme, ki je tokrat šlo čisto vsem na roke: obiskovalcem, ekipi organizatorjev in tistim, ki so pod odroma skrbeli za dodatno ponudbo, nenazadnje pa tudi lastnikom okoliških zemljišč, ki bodo letos občutno prej okrevala. Že takoj po koncu Metalcampa so namreč nanj spominjali le še obrisi neštetih šotorov in avtomobilov ter polni zabojniki zbranih odpadkov, medtem ko je podobo travnikov na Cvetju po bolj namočenih festivalih navadno kazilo razrito blato, v njem pa množica predmetov, ki jih niti nezahtevni metalci niso želeli odnesti domov.

Turistične zmogljivosti tako na Tolminskem kot na Kobariškem so že več let zapored v času Metalcampa popolnoma zasedene, tisti najbolj zagreti rezervacije opravijo že v zimskih mesecih. Tudi letos ni bilo nič drugače, je povedal **Haris Bohorč** z LTO Sotočje, le nekaj večjih apartmajev je bilo še prostih. Metalce poleg glasbe zanimajo tudi znamenitosti okolja, v katerem preživljajo svoje počitnice, zato jih je bilo videti vsepovsod, so pa po Bohorčevih besedah informacije v njihovi turistični pisarni iskali tudi drugi gostje, ki v Tolmin niso prišli zaradi festivala. Tolminci so veseli vseh, metalcev pa iz leta v leto bolj. Tokrat so organizatorji vsem prebivalcem občine Tolmin ponudili cenejše vstopnice in mnogo jih je priložnost izkoristilo, da so tudi sami začutili utrip Metalcampa na prizorišču samem. *»S tem želimo festival približati domačinom, na drugi strani pa jim tudi izraziti hvaležnost, da ga gostijo v svojem okolju,«* je odločitev pojasnil predstavnik festivala za odnose z javnostmi **Bojan Rojko**. Znova je bilo slišati nekaj ugibanj o tem, da Metalcampa v prihodnje ne bo več gostil Tolmin, temveč se bo karavana preselila drugam. Organizatorji te govorice označujejo za neresnične, tako da ob letu osorej lahko spet pričakujemo črno invazijo pod Bučenico.

Za varnost na prireditvenem prostoru je tudi letos 24 ur dnevno skrbela ekipa nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Tolmin. Vodja službe **Erik Hrast** je poročal, da je pomoč pri njih v času festivala iskalo približno 350 obiskovalcev: *»Večinoma zaradi manjših poškodb, odrgnin, žuljev, sončnih opeklin, splošnega slabega počutja ipd., zabeležili pa smo tudi nekaj bolj nujnih posredovanj. Pri Sotočju se je poškodoval kopalec, ki so ga s helikopterjem prepeljali v ljubljanski klinični center, imeli smo še dve hujši anafilaktični reakciji (alergija na pike žuželk, zaužito hrano ali zdravila, op. a.), od katerih smo eno osebo prepeljali na opazovanje v šempetrsko bolnišnico. V nekaj primerih pa smo pomoč nudili tudi takim, ki so pregloboko pogledali v kozarec.«* Dogajanje so spremljali tudi policisti in ko mož v uniformi navdušeno izjavi, da je našel metalca v sebi in da bi prihodnje leto čisto brez težav lahko kampiral z ostalo množico, se ti zazdi, da si na Metalcampu doživel že vse. Ali pa pač ne …

Špela Kranjc

BODI PROSTOVOLJEC – SPREMINJAJ SVET

DAN PROSTOVOLJSTVA V OBČINI TOLMIN, 1. OKTOBER 2011 – **PRIJAVNICA ZA SODELOVANJE NA DOGODKU**

Ime oz. naziv organizacije:			
Skrajšan naziv organizacije:			
Naslov:		**Občina:**	
Telefon/faks:	**Mobilna št.:**	**Elektronski naslov:**	
Spletna stran:		**Leto ustanovitve:**	**Število članov:**
Odgovorna oseba (Ime in priimek, telefon, e-naslov):			
Kontaktna oseba (Ime in priimek, telefon, e-naslov):			
Področje dela (označi eno ali več): ☐ delo z otroki in mladostniki ☐ sociala/humanitarnost ☐ kultura in umetnost ☐ kulturna dediščina, etnologija ☐ strokovna združenja	☐ gospodarstvo in turizem ☐ izobraževanje, usposabljanje in raziskovanje ☐ razvoj podeželja ☐ varstvo okolja, ekologija, prehrana	☐ človekove pravice ☐ zdravstvo ☐ šport in rekreacija ☐ enakopravnost med spoloma ☐ verstvo in/ali duhovnost	☐ multimedija, informacijska družba ☐ filantropija ☐ delo s starejšimi ☐ drugo (navedi):
Kratek opis osnovne dejavnosti in prireditve, ki jih redno organizirate (do 150 znakov):			
Navedite tri zadnje javne predstavitve vaše organizacije:			
S kakšno ali katero prostovoljno dejavnostjo se boste predstavili 1. oktobra (označi)**:**	☐ nastop ☐ promocijski material ☐ delavnica	☐ predavanje ☐ projekcija filma ☐ kulinarika	☐ drugo (navedi):
Koliko predstavnikov vaše organizacijo bo aktivno sodelovalo na prireditvi (označi)**:**	☐ do 4 ☐ od 5 do 10	☐ od 11 do 15 ☐ od 16 do 20	
Za predstavitev potrebujemo (označi)**:**	☐ elektrika ☐ projektor ☐ ozvočenje	☐ stojnica ☐ oder ☐ mikrofon	☐ drugo (navedi):
Dve kontaktni osebi za prireditev (ime, priimek, e-naslov, telefon)**:**			

Privolitev za javno objavo podatkov:

- *Soglašam, da se zbrani podatki lahko javno objavijo za potrebe promocije na spletnih straneh organizatorja v okviru dneva prostovoljstva v občini Tolmin.*
- *Soglašam, da se zbrani podatki lahko posredujejo tretjim osebam zaradi vzpostavljanja sodelovanja z našo organizacijo (razen za uporabo v namene oglaševanja oz. direktnega marketinga oz. v druge komercialne namene ali za posredovanje drugim).*

Ime in priimek odgovorne osebe: _____

Kraj in datum: _____

Podpis in žig: _____

Prosimo, da izpolnjeno prijavnico **najkasneje do konca avgusta 2011** pošljete na naslov:
Turistična zveza Gornjega Posočja, p.p. 13, 5220 Tolmin ali na naslov e-pošte: tzgp.info@gmail.com.

Hvala za sodelovanje.

Sveti Urh razkril slovanske najdbe

Spomladi so pri tolminski pokopališki cerkvici sv. Urha začeli popotresno obnovo stavbe. Sočasno z obnovitvenimi gradbenimi deli je Tolminski muzej s pooblastilom Zavoda za varstvo kulturne dediščine iz Nove Gorice izvajal arheološki nadzor, saj je območje zaščiteno kot enota kulturne dediščine.

Tolmin je kot kraj v dokumentih omenjen že v 11. stoletju, cerkev sv. Urha pa je bila po navedbah zgodovinarja **Simona Rutarja** verjetno pozidana za časa patriarha Ulriha (Urha) v drugi polovici 11. stoletja. Vse do leta 1687 je služila kot tolminska župnijska cerkev. Po navedbah nekaterih raziskovalcev je bil njen prvotni zavetnik sv. Martin, nato pa so ime tega svetnika prenesli na grajsko kapelo na Kozlovem robu, ki jo viri omenjajo v 12. stoletju.

Že znano arheološko najdišče

Območje okoli cerkve sv. Urha v Tolminu je znano arheološko najdišče z najdbami slovanske ketlaške kulture iz časa med 9. in 11. stoletjem. Prve najdbe so domačini dobili že v 50. in 60. letih 20. stoletja, oktobra leta 1987 pa sta domačin **Ivan Jermol** in njegov sin **Peter** med urejanjem grobne parcele naletela na dva izjemna srebrna uhana bizantinskega tipa. Prav te najdbe so vzpodbudile arheologe ***Goriškega muzeja*** in ***Narodnega muzeja*** iz Ljubljane, da so leta 1988 tam izvedli tudi manjše izkopavanje.

Najdišče je v arheološki literaturi dobro znano, sintetično delo pa predstavlja članek **Beatriče Žbona Trkman** in **Timoteja Knifica** z naslovom *Staroslovansko grobišče pri sv. Urhu v Tolminu*, objavljen leta 1990 v reviji *Arheološki vestnik*.

BRONAST OBSENČNI OBROČEK. Foto: Marko Grego

Naleteli na staroslovanske najdbe

Tolminska arheologija pa je med zadnjim nadzorom postala bogatejša za novo odkrite staroslovanske najdbe. V izkopih so bili ob severnem, južnem in zahodnem cerkvenem pročelju najdeni posamezni predmeti, ki so izvirali iz že uničenih slovanskih grobov. Odkritih je bilo nekaj železnih nožev, uhanov iz bronaste žice ter bronastih obsenčnih obročkov. Slednje so ženske nosile pritrjene na naglavno pokrivalo oziroma na trak ob sencih. Izmed najdb izstopa izjemna bronasta okrogla fibula, ki jo v osrednjem delu krasi upodobitev božjega jagneta (lat. *agnus dei*), simbola **Jezusa Kristusa**. Takšne sponke so lahko služile za spenjanje obleke, uporabljali pa so jih tudi kot okras.

DANAŠNJA CERKEV SV. URHA IMA GOTSKO PODOBO**, a je v svoji osnovi še romanska. V ladji je na severni strani ohranjen del nekdanje poslikave iz začetka 13. stoletja. Prezbiterij s figuralno izdelanimi sklepniki in poslikavo je bil ladji dodan kasneje in je delo kranjske delavnice iz 15. stoletja. **Foto: Miha Mlinar

Odkrili tudi zgodnjesrednjeveški grob iz 10. stoletja

Prav zadnje dni arheološkega nadzora je bil ob severnem pročelju cerkve med novoveškimi pokopi odkrit delno ohranjen skeletni grob, ki je bil že na prvi pogled drugačen od mlajših. Skelet je ležal vzporedno s stranico cerkve, usmerjen z glavo proti zahodu in nogami proti vzhodu. Zaradi naknadnih pokopov je bil sicer močno poškodovan. Ob desni strani trupa je imel priložen železen nož. Drugačna usmeritev skeleta, slabša ohranjenost kosti ter dejstvo, da je bil ob skeletu odkrit železni nož, nakazujejo na prvi zgodnjesrednjeveški grob iz 10. stoletja odkrit na ožjem Tolminskem. Kljub temu ne moremo trditi, da je v tem času tu stala tudi cerkvica. Tako vprašanje sočasnosti prvotne cerkve sv. Urha z odkritimi staroslovanskimi najdbami ostaja še naprej odprto.

Arheologa **Teja Gerbec** in **Miha Mlinar**, Tolminski muzej

Utrinki

SANACIJA KOPALNE KADI IZ ČASA 1. SVETOVNE VOJNE

Sopotnica – Društvo »Peski 1915–1917« iz Tolmina je pred časom dokončalo obnovo kopalne kadi iz časa 1. svetovne vojne, ki so jo italijanski vojaki zgradili ob potoku Sopotnica nad vasjo Gabrje. Pri obnovi so sodelovali s študijskim krožkom Dediščina nad Sopotnico, ki je deloval v okviru zavoda NAC Tolmin. Kad je bila že v zelo slabem stanju, kajti leta pod milim nebom so naredila svoje. Vprašljiva je bila zlasti armatura, ki jo je rja že močno načela, pa tudi statična trdnost kadi, predvsem naslonjal.

Kako velikega pomena je bila osebna higiena vojakov, nam pokaže že dejstvo, da je bila kopalna kad postavljena pod skalnatim previsom samo kakšnih 200 m proč od avstrijskih položajev. Po vojaških predpisih so imeli vojaki pravico do kopanja in preoblačenja svojih blatnih, umazanih, smrdljivih in zajedavcev polnih uniform samo enkrat mesečno. Pa še to ni bilo vedno mogoče. S tako pomanjkljivo higieno je bilo povezano tudi veliko bolezni in zdravstvenih težav. Zaradi vsega tega je bilo kopanje s čisto vodo zelo pomembno in prav to je bil najbrž povod za gradnjo kopalne kadi, pa čeravno sovražniku tik pod nosom.

Sicer je to kamnito kad zgradil 1. gradbeni oddelek italijanskega 156. ▶

»Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!«

Zapis posvečam kolegom iz tolminske vojašnice, s katerimi sem si upal uresničiti svoje sanje o življenju v samostojni Sloveniji. Skupaj z njimi sem namreč v vojnih razmerah zapustil Jugoslovansko ljudsko armado in z namenom braniti svojo domovino prestopil v vrste Teritorialne obrambe. Ob spominu na to me še danes preplavijo besede našega velikega pesnika Simona Gregorčiča, ki bi jih moral v tistem času, pa nenazadnje tudi danes, upoštevati vsak Slovenec: *»Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!«*

Dnevi pred razglasitvijo samostojnosti ***Republike Slovenije*** v vsakodnevno življenje prinesejo napetost in negotovost. V Sloveniji potekajo zgodovinske spremembe, ki so, kot se je izkazalo kasneje, v veliki meri vplivale tudi na mojo prihodnost. Starešine Jugoslovanske ljudske armade (JLA) v blokirani tolminski vojašnici postajajo nervozni. Nekateri se vdajajo alkoholu, kar lahko vsak trenutek povzroči nepremišljene poteze, nesoglasja med poveljujočimi in nepredvidljive posledice na obeh straneh blokade. Večina oficirjev in podoficirjev je izrazito nenaklonjena plebiscitarni odločitvi Slovencev, da se odcepijo od Jugoslavije. Opaziti je precejšnje razslojevanje na nacionalnih osnovah, kar zagotovo najbolj občutimo Slovenci, ki

ZASTAVNIK* MARTIN GERLIČ, *REFERENT TEHNIKE 62. OBMEJNEGA (GRANIČNEGA) BATALJONA *si leta 1983, ko se je skupaj z vojakoma* **Đurđevićem** *iz Srbije (levo) in* **Salispahićem** *iz Bosne in Hercegovine (desno), ki sta takrat kot šoferja služila vojaški rok, fotografiral na Srednjem, najbrž niti v sanjah ni predstavljal, da bo v manj kot desetih letih JLA razpadla in da bodo takrat za njim, tako kot za mnogimi drugimi prebežniki, razpisali tiralico.* ***Foto: arhiv M. Gerliča***

služujemo v JLA. Kot referent tehnične službe v tem času služim v 62. obmejnem (graničnem) bataljonu. Ta izvaja naloge varovanja državne meje od Mangarta pa skoraj do Golega Brda v Goriških brdih. Pravzaprav se že vse leto izvaja varovanje meje v razmerah povečane bojne pripravljenosti, kar med starešinami in vojaki vnaša nemir in negotovost. Že lep čas je čutiti precejšen podcenjujoč odnos do Slovenije, njenih organov oblasti in še posebno do enot Teritorialne obrambe (TO) Republike Slovenije. Slednje zasmehujejo, češ da so kot nekakšni taborniški odredi, kar pa se jim je kasneje pošteno maščuje.

Kaj storiti, če se stvari zakomplicirajo?

Ožji štab mejnega bataljona izdela

Utrinki

KAMNITA KAD IZ LETA 1917 *– Lepo narejena in ergonomsko oblikovana kad pred in po obnovi.* ***Foto: arhiv Društva »Peski 1915–1917«***

polka leta 1917, kar je lepo razvidno iz napisa na desnem boku kadi. Lepo narejena in ergonomsko oblikovana je v tistih časih uporabnikom zagotovo predstavljala pravi užitek. Kot zanimivost pa še to. Pri obnovi smo ugotovili, da je iz skale ob kadi nekoč izvirala voda, ki je tekla neposredno vanjo, kar je zelo poenostavilo polnjenje in praznjenje kadi z vodo za vsako kopanje. Vendar pa o vodi, ki bi polnila kad še danes, žal ni več ne duha ne sluha. Leta, potresi in kdo ve kaj vse še, so njen izvir očitno premaknili drugam.

Florijan Pirih, Društvo »Peski 1915–1917«

POLETNA MUZEJSKA NOČ

Tolmin – Tolminski muzej se je tudi letos sredi junija pridružil vseslovenski muzejski akciji in 30 slovenskim krajem v organizaciji Poletne muzejske noči. Brezplačen ogled in vodenje po stalni muzejski razstavi med 18. in 23. uro so zaupali skupini ljubiteljev lokalne zgodovine, običajev in Tolminskega muzeja **Pavlu Četrtiču**, **Mirku Kurinčiču**, **Boštjanu Laharnarju**, **Marti Mazora** in **Zdravki Mazora**. Čeprav si je kolektiv muzeja v programu sprva zamislil, da bo nočno prireditev ob 21. uri simbolično odprla in predstavila direktorica mag. **Damjana Fortunat Černilogar**, so se obiskovalci, ki so začeli skoraj množično prihajati v muzej že takoj po 18. uri, prepustili nekoliko neobičajnemu vodenju ter spoznavanju zgodovine in dediščine Zgornjega Posočja od prvih naselbin do sodobnosti.

Poseben draž večera so bila dekleta in žene, udeleženke programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Izzivi podeželja (UŽU – IP), ki ga je izvajal Posoški razvojni center (več na strani 34-35). Z namenom, da bi ohranile zgodovinski spomin in da bi obiskovalci razumeli pot nastajanja, potreben čas in trud, ki je bil vložen v izdelek, in nenazadnje odnos do kulture oblačenja, so se v prostorih muzeja kot živi eksponati predstavile v vsakdanjih poletnih delovnih oblekah, ki so jih nosile žene v času Tolminskega punta na Tolminskem pred približno 300 leti. Vse predstavljene obleke so bile spletene, stkane, pobarvane z na-

vse načrte zasedbe mejnih prehodov 1. razreda, kamor sodijo Robič, Učeja in Predel. Težavo predstavlja neusposobljenost enot za bojno delovanje. V vojašnici Tolmin je za bojno delovanje v popolnosti usposobljen samo obmejni (granični) vod za intervence, ki šteje 30 vojakov. K tem lahko prištejemo še tiste, ki so na tečaju za desetarje v planinskem bataljonu, kar pomeni okoli 70 dodatnih vojakov. Ne gre pa pozabiti še na devet stražnic (karavel), ki so omejene na delovanje na svojem območju – te v povprečju razpolagajo s 25 vojaki, vendar pa so hkrati občutljive na zaledno oskrbo in komunikacijo s poveljstvom. Ostali so mladi predstavniki vojakov, ki so šele prišli na služenje vojaškega roka.

Tiste čase sem veliko razmišljal, kaj storiti, če se stvari zakomplicirajo in pride do posega JLA v Sloveniji. V poveljstvu graničarjev sem namreč edini Slovenec, samo na livški stražnici pri zaselku Šturmi je še en moj sonarodnjak – komandir karavle, zastavnik **Jožef Stric**.

25. junij 1991 – V vojašnici spremljam prireditev ob razglasitvi samostojne države Slovenije. Ponosen sem, a hkrati zaskrbljen. Ne morem mimo misli na to, kaj neki se bo zgodilo. Na obrazih ostalih starešin opazim zaničevanje, prezir in podcenjevanje. Prepričani so, da Slovencem kaj takšnega ne bo nikoli uspelo.

Ko na Tolmin pade noč, zaslišim glas harmonike, vriskanje in pesem. Noč je mirna. Morda celo preveč mirna ... Medtem se na centru zvez povečuje število raznih prispelih depeš, poročil in ukazov. Čeprav tega ne vem, čutim zatišje pred nevihto.

26. junij 1991 – Na igrišču pod vojašnico ob 16. uri pristane helikopter gazela. Iz poveljstva ljubljanske divizije komandantoma 1. planinskega bataljona in 62. obmejnega (graničnega) bataljona izročijo pisne ukaze za nadaljnje delovanje.

Moja žena ima ta dan ravno rojstni dan, vendar nikakor ne morem do nje in ji voščiti. Hudo mi je.

27. junij 1991 – Zjutraj se skrivoma izmuznem domov in ženi, ki je ta čas v službi, na mizi pustim rože. Takrat še ne vem, da pravzaprav delam napako, ker se vračam v vojašnico, saj na poti še ni postavljenih nobenih blokad.

Ob osmih je v komandi sestanek. Ukazano je, da gredo enote, pripravljene za blokado omenjenih mejnih prehodov, ob prejemu signala »BURA« v akcijo. Ob 10. uri je izdan ukaz za delovanje. Iz vojašnice krene okoli 70 vojakov in starešin s tremi vozili TAM 5000 in enim vozilom pinzgauer. Skupaj s še dvema oficirjema in dvema podoficirjema iz planinskega bataljona vojake vodi kapetan iz 62.

ŠESTERICA PREBEŽNIKOV SE JE TISTEGA USODNEGA DNE IZ VOJAŠNICE TOLMIN ODPELJALA Z OBNOVLJENIM, PRAKTIČNO NOVIM PINZGAUERJEM**, ki so ga še istega dne pobarvali v modro, dve leti kasneje pa so ga nato ponovno odeli v vojaške barve. **Martin Gerlič** se je 15 let po dogodku na Šentviški Gori fotografiral ob tem zanj nepozabnim vozilom. Tablica z registrsko številko vozila JLA (»P–5531«), s katerim si je zagotovil pot v svobodo, v spomin na dogodke izpred 20 let danes visi na zidu njegovega stanovanja. **Foto: arhiv M. Gerliča

obmejnega (graničnega) bataljona. Vojaki in starešine so iz enote tečajnikov za desetarje. S sabo imajo le najnujnejšo opremo: po en komplet streliva in ročne bombe, medtem ko so popolnoma brez sanitetne oskrbe, rezervnih obrokov hrane in zadostne količine vode. Pod tolminsko vojašnico še vedno ni blokad. Radio Slovenija in televizija medtem že poročata o prvih spopadih med JLA in enotami TO, o blokadah in incidentih po vsej državi. Z mejnih prehodov Robič, Učeja in Predel sporočijo, da so uspešno zasedli mejne prehode, vendar hkrati poročajo še o tem, da so se enote znašle v blokadi. Posebno kritična je situacija na mejnem prehodu Robič. Zaradi tamkajšnjega terena namreč ni možna neposredna komunikacija s sredstvi zvez. Komandant obmejnega (graničnega) bataljona zato od poveljstva divizije v Ljubljani zahteva helikopterski desant za deblokado Robiča. Odgovor pride zelo hitro in nešifrirano ter se glasi: *»Znajdite se z lastnimi silami!«*.

V noči na 28. junij v Tolminu divja nevihta in s sabo prinaša težke čase. Spal skorajda nisem.

28. junij 1991 – Tako kot vsako jutro se tudi ta dan ob osmi uri odpravim proti tehnični delavnici. Nasproti mi pridejo **Iztok Selič**, **Matjaž Česnik**, **Igor Melinc** in **Vlado Rutar**. Iztok mi reče: *»Mi gremo, greš?«* Nič se ne obotavljam. Skupaj se odpravimo v delavnico. Skrivaj razmišljamo, kako bi zadevo izpeljali najbolj sigurno. Iztok, ki je bil glavni pobudnik in organizator prebega, mi zaupa, da že dalj časa sodeluje z organi TO. To me niti ne preseneti, celo nekoliko samoumevno se mi zdi. Razmišljamo o tem, da bi uporabili dve terenski vozili pinzgauer, a se nato odločimo, da se bomo lažje branili, če bomo skupaj. Nekoliko kasneje se nam pridruži še en somišljenik – **Boštjan Mlakar**. Mene osebno najbolj bremeni prav čas, saj bi moral ob 13. uri prevzeti operativno dežurstvo v bataljonu.

Odločitev pade: prebeg je načrtovan nekaj po 12. uri. Igorju tekom dopoldneva uspe mimo stra-

Utrinki

ravnimi sredstvi in v celoti ročno zašite. Poleg nevsakdanje predstavitve dediščine oblačenja so žene obiskovalcem neutrudno prikazovale ročne spretnosti, ki so jih naše prababice pred 300 leti potrebovale za izdelavo oblačil.

Požrtvovalne žene, dekleta in skupina mož so poskrbeli za dodatno popestritev muzejske noči. Na ploščadi pred muzejem so v pokušino ponujali *tminsko friko*, pripravljeno po starih receptih, iz raznovrstnih žit pečene domače kruhe in druge lokalne kulinarične posebnosti, ki so jih nekoč pripravljale naše prapraba-bice. Številnim obiskovalcem iz Zgornjega Posočja in drugih slovenskih krajev se je pridružila tudi skupina čeških turistov in družina iz Bosne in Hercegovine. Tako eni kot drugi so z zanimanjem prisluhnili pripovedim in tolmačenju o izvoru, starosti in uporabi posameznih razstavljenih muzejskih predmetov in zanimivim zgodbam, povezanim z rabo razstavljenih predmetov. Za kolektiv muzeja in vodiče večera je bilo razveseljivo to, da se je med več kot 300 obiskovalci večernega obiska mudilo veliko mladih, ki so zvedavo prisluhnili pripovedovanju in si z velikim zanimanjem ogledovali projekcijo zgodbe Tolminskega punta.

POLETNA MUZEJSKA NOČ** – Poseben draž večera so bila dekleta in žene, udeleženke programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Izzivi podeželja, ki so se kot živi eksponati predstavile v vsakdanjih poletnih delovnih oblekah, ki so jih nosile žene na Tolminskem v času Tolminskega punta pred približno 300 leti. **Foto: Patricija Rejec

Da trud kolektiva Tolminskega muzeja ni bil zaman, dokazuje veliko število obiskovalcev in tudi urnik prireditve, ki je bil podaljšan na polnoč, ko je v muzej vstopila še zadnja skupina obiskovalcev Poletne muzejske noči.

PaČ

že in blokad iz vojašnice odpeljati moj avto. Vseskozi moramo paziti, da naših načrtov ne odkrijejo ostali starešine. Vmes pripravimo tudi vozilo – generalno obnovljen, praktično nov pinzgauer, v katerega naložimo tri zaboje streliva. Na voljo imamo še tri avtomatske puške in vsak svojo pištolo. Stražarju na izhodu za vozila naročimo, naj tega vozila ne ustavlja, češ da bo komandant planinskega bataljona takrat odšel na teren. Nekaj po 12. uri sedemo v vozilo. Za volanom je Igor, ob njem Iztok, medtem ko smo ostali štirje v zadnjem delu vozila, ki služi za prevoz vojakov. Avtomatske puške in pištole so napolnjene in pripravljene na strel. Občutek, da trenutek, ko boš ob skrbi za lastno življenje morda moral poseči po orožju, ni daleč, ti požene adrenalin v kri. Pripravljeni smo se braniti, ne glede na ceno. Motor zarohni, garažna vrata se dvignejo, vozilo pa z vso hitrostjo zdrvi mimo straže iz vojašnice. Pred nevarovano blokado zapeljemo kar čez travnik na poljsko pot, ki nas pelje v svobodo. Izpod cerade strahoma opazujem, ali se morda kaj dogaja na robu vojašnice. Vse je videti mirno. Šele ko vozilo pridrvi v gozd, nam odleže. Začnemo vriskati in se objemati, čeprav vemo, da še zdaleč nismo na varnem.

Na koncu vasi Dolje pridemo na glavno cesto Tolmin–Kobarid. Nekaj minut kasneje smo že v vasi Volarje, kjer je na ožini med hišami blokada. Izstopimo. Igorja, ki pozna vaške poti in steze, pošljemo, da odkrije prehod, medtem ko mi svoj prebeg nadaljujemo kar peš skozi vas. Ta je videti kot zapuščena. Še tistih nekaj ljudi, ki naj bi jih srečali, se iz previdnosti raje umakne v hiše. Fantom predlagam, da za vsak primer snamemo kape, da slučajno na nas ne bi priletela kakšna krogla. Pri zadnjih hišah nas vozilo z Igorjem dohiti. Ustavimo manjšega fantka, ki pa jo takoj popiha domov. Našo akcijo je Iztok sicer uspel najaviti TO, vendar se ni povsem časovno ujemala, poleg tega pa so namesto enega pričakovali dve vozili. Čez nekaj minut se do nas pripelje vozilo z dvema meni neznanima civilistoma *(danes vem, da sta to bila* **Pavel Četrtič** *in* **Ljubo Mrakič**, *takrat zaposlena na skupni službi Samoupravne interesne skupnosti v Tolminu)*. Iztok jima pojasni situacijo, nato pa se za njima odpeljemo do vasi Selišče, kjer se ustavimo pred mostom čez Volarjo. Na drugi strani je blokada iz podrtega drevja. Občutek, da te nekdo opazuje, je vse prej kot prijeten. Po glavi mi nenehno roji misel, da smo v nevarnosti. Civila izgineta za blokado, nakar izza nje stopita dva v maskirno uniformo oblečena pripadnika TO.

ČASTNIK SLOVENSKE VOJSKE* MARTIN GERLIČ *PRED VOJAŠNICO V TOLMINU *na svoj zadnji delovni dan pred zasluženo upokojitvijo.* ***Foto: arhiv M. Gerliča***

Pogovor, ki je sledil, je bil poln nezaupanja. Čas je pač takšen, da smo vsi izjemno previdni v svojih postopkih in dejanjih. Šele ko se naša zasliševalca resnično prepričata o naši častni nameri, da se jim želimo pridružiti v obrambi domovine, nas spustita čez blokado do njihove zasede. To sestavljajo sami mladi fantje – nekaj jih celo na videz poznam. Dajo mi možnost, da se po radijski vezi oglasim poveljniku TO Tolmin **Vitu Bergincu**. Pojasnim, kdo in s čim smo prišli. Njegov ukaz je, da moramo oddati orožje, kar tudi storimo. Svojim medtem ukaže, da nas morajo pospremiti na Vrsno. Tako se mimo vseh blokad in podrtega drevja naposled le uspemo prebiti na Vrsno. Tu je enota TO nameščena v počitniškem domu IMP-a. Pred domom za trenutek postojim in se zazrem v dolino. Ponuja se krasen pogled proti Tolminu. Nehote se ponovno vprašam, kaj bo z mojo družino. Bo ženi uspelo obvarovati osemletnega sinka? Po eni strani me prevzemajo občutki ponosa, po drugi strani pa občutki nemoči, ker prav svojih najdražjih ne morem ustrezno zaščititi. Vozilo nato odpeljemo do vaščana **Branka Skočirja**, ki naj bi ga pobarval. Medtem ko je ta odide iskat pištolo za barvanje, mi pripravimo avto. Ta je v 20 minutah prebarvan v modro barvo in čez eno uro že nared za vožnjo.

Začne se mračiti. Iz Kobarida pride patrulja milice, ki nas z vozilom pospremi na kobariško postajo. Tam srečam komandirja karavle Livek Jožefa Strica, ki je medtem že samovoljno in brez zapletov predal stražnico z vsemi vojaki in oborožitvijo enotam TO. Izvemo, da se je po pogajanjih predala tudi enota, ki je zasedla mejni prehod Robič. Zadovoljen sem, ko slišim, da zaenkrat v naših krajih še ni odjeknilo orožje. Zadeve se očitno rešujejo po zdravi pameti. Komandir postaje mejne milice **Srečko Rosič** nam omogoči, da se po telefonu oglasimo svojim družinam. Pokličem ženo. Pogovor je nabit s čustvi. Sporočim ji, da ji žal ne morem povedati, kje sem, da pa naj bo

Utrinki

DRUŽABNO SREČANJE TOLMINSKIH UPOKOJENCEV

Poljubinj – V soboto, 11. junija, je Društvo upokojencev (DU) Tolmin, ki združuje več kot 1.400 članov, pripravilo družabno srečanje v kampu Pri Siberju. Prisotne je uvodoma pozdravil novi predsednik društva **Stojan Prezelj**, ki je zbranim predstavil dosedanje delo in preletel načrte za naprej. Prisotne je pozval k sodelovanju pri oblikovanju programov z novimi zamislimi in predlogi. Po izjavah udeležencev je srečanje uspelo. Kako tudi ne bi, če pa smo se člani zabavali ob zvokih plesne glasbe in družabne igre – tombole.

Organizatorji srečanja smo zadovoljni, da smo lahko našim članom popestrili in polepšali sobotno popoldne.

Upravni odbor DU Tolmin

ODMEVI DEDIŠČINE

Podbrdo, Hudajužna – Društvo Baška dediščina je v začetku julija ljubiteljem dediščine na tradicionalni prireditvi, ki so ji letos dali novo ime Odmevi dediščine, ponudilo bogat in raznolik program. V petkovem večeru je v Jakovkni hiši v Podbrdu gostilo **Mladena Bogića**, direktorja Železniškega muzeja Slovenskih železnic, ki je obiskovalcem predstavil poglobljen pregled razvoja železnic na Slovenskem.

Naslednji dan popoldne se je pred dvorano krajevne skupnosti v

previdna, ker sem dezertiral iz JLA. Ko se stemni, nas odpeljejo v vas Idrsko in namestijo v ***Gostišču Jazbec***. Tu nas zaklenejo v sobe, milica pa nato objekt straži celo noč. Spimo bolj malo. Na glas razmišljamo, kaj in kako naprej.

29. junij 1991 – Zjutraj nas obišče predstavnik izpostave za obrambo Tolmin **Tomo Maglica**. Predstavi nam pogoje in način prestopa v enote TO – kdor seveda želi. Vsi se strinjamo, razen dveh starešin, ki sta bila zajeta na Robiču. S kombijem nas nato prepeljejo v prostore tolminskega podjetja ***Metalflex***, kjer podpišemo pristopne izjave. Sledi pot, zdaj že s tretjim vozilom, do Dolenje Trebuše. Pri Podcirkovcu v Dolenji Trebuši nas prevzamejo drugi pripadniki TO in po kratkem postanku se zopet presedemo v drugo vozilo, s katerim nas prepeljejo v Gorenjo Trebušo. Prek radijskih valov vmes do nas prihajajo novice o borbah v Sloveniji. Z vsako uro smo bolj odločeni braniti svojo zemljo. V Gorenji Trebuši nato čakamo nekaj časa, nakar nas tu prevzamejo pripadniki TO Idrija. Z njimi se čez Gačnik po skrivnih poteh prepeljemo na Vojsko.

Tu je formiran vadbeni center za vse prebegle vojake in starešine Slovence. Prisrčno nas sprejmejo in vključijo v enoto. Center vodi stotnik **Marjan Cvelbar**. Vsak od nas je zdaj prerazporejen in dobi svoje naloge. Vmes po televiziji poslušamo generala **Andrijo Rašeto**, ki trdi, da so enote JLA čvrste, da nihče ni dezertiral in da se TO samo brani. Žalostno je gledati laži in obtožbe na račun vseh Slovencev ...

LIVŠKA STRAŽNICA (KARAVLA) *je lep primer, da se dajo še tako zaostrene zadeve rešiti po zdravi pameti. Da v Posočju v tem času ni odjeknilo orožje in da se je vojno stanje končalo brez ene same smrtne žrtve, se gre zahvaliti modrim odločitvam, med drugim tudi zagotovo vse prej kot lahki odločitvi komandirja karavle* **Jožefa Strica**, *ki je stražnico z vsemi vojaki in oborožitvijo samovoljno in brez večjih zapletov predal enotam TO.* ***Foto: Pavel Četrtič***

Ne za lastno korist, ampak za dobrobit države

Vsi, ki smo dezertirali iz vojašnice Tolmin, smo se zavedali, da smo enotam povzročili veliko težav, predvsem pa moralne škode. Obenem pa smo se zavedali tudi tega, da se nam v primeru zajetja s strani JLA ne piše nič dobrega, saj se ve, da je obsodba za dezerterstvo lahko le smrt. Kasneje sem izvedel, da je veliko vojakov sledilo našemu pobegu. Vsi smo bili nosilci zaledne oskrbe, predvsem tehnične in intendantske. Nismo imeli namestnikov, ki bi lahko naše delo opravljali tako kot mi. Štabi TO so prav z našim prestopom dobili veliko koristnih in uporabnih podatkov za izvajanje svojih nadaljnjih akcij. Na Vojskem smo poskrbeli tudi za seznanjanje pripadnikov TO z novimi orožji in strelivom, s katerimi TO ni razpolagala do zasedbe skladišča Šentviška Gora.

S strani JLA smo bili razglašeni za izdajalce domovine. Toda, katere? Moja domovina je vendar Slovenija! Trdili so, da smo poteptali prisego, ki smo jo dali. Nekaj pa so ob tem pozabili. Prisegel sem še kot mladoleten, vendar sem prisegel, da bom branil vse narode in narodnosti in da ne bom napadel nikogar od njih. Potemtakem prisege nisem prelomil jaz, ampak tisti, ki so ukazali agresijo na Slovenijo. Pozabili pa so tudi, da so napadli civilno prebivalstvo, česar nas ni nihče učil. Grozili so moji družini z izselitvijo in likvidacijo, vendar k sreči jim tega ni uspelo uresničiti. Bi bil moj osemletni sin kriv za postopke svojega očeta? In potem se človek čudi vsem grozotam, ki so kasneje doletele Bosno in Hrvaško.

Za nami so bile razpisane tiralice, ki jih do danes še nihče ni preklical, kot da smo najhujši kriminalci. Odločitev, da zapustim JLA v trenutku, po 25 letih nošenja njene uniforme, ni bila enostavna stvar. Njej sem dal vso svojo mladost, zdravje in bil velikokrat prikrajšan za marsikatere stvari, ki so bile drugim ljudem samoumevne.

Vsi, ki smo zapustili JLA v tistih dneh, ko je tekla vojna v Sloveniji, in ki smo se pridružili z orožjem v roki prostovoljno, smo to storili za dobrobit svoje države in ne za lastno korist!

Martin Gerlič, upokojeni častnik Slovenske vojske

Opomba uredništva: *Vseh šest omenjenih prebežnikov je kasneje prejelo spominski znak Slovenske vojske Zvest Sloveniji 1991, namenjen vsem, ki so v času agresije nad Slovenijo prebegnili iz JLA in se priključili TO RS.*

Posvečeno:

- *vodniku I. klase Matjažu Česniku, skladiščniku intendantskih sredstev, 1. planinski bataljon 345. planinske brigade (plbrg)*
- *avtomehaniku Igorju Melincu, zaposlenemu v JLA*
- *vodniku Boštjanu Mlakarju, vodji kuhinje, 1. planinski bataljon 345. plbrg*
- *avtoelektričarju Vladu Rutarju, zaposlenemu v JLA*
- *staremu vodniku I. klase Iztoku Seliču, referentu tehnike, 1. planinski bataljon 345. plbrg*
- *in nenazadnje tudi meni, takratnemu zastavniku, referentu tehnike, 62. obmejni (granični) bataljon*

Utrinki

Hudajužni razgrnil »maraton« dogodkov. Na tržnici so tehniško dediščino predstavljali Društvo za podvodne dejavnosti Tolmin, Jamarska sekcija pri Planinskem društvu Tolmin, Društvo za prosto letenje Posočje, Društvo radioamaterjev Soča Tolmin, CB Radio-klub Porezen-Krn Tolmin in ljubitelj stabilnih bencinskih motorjev **Silvester Čemažar** iz Gorenjih Novakov. S predstavitvijo slikanja z naravnimi peski in prodniki je sodelovala tudi slikarka **Stanka Golob**, medtem ko so vrvež na tržnici preglasili pevci ljudskih pesmi Kulturno umetniškega društva Triglav, Kulturno društvo Folklorna skupina (FS) Karavanke iz Slovenskega Javornika, FS Justin

ODMEVI DEDIŠČINE *– Vrvež na tržnici so med drugim preglasili Pevci ljudskih pesmi Kulturno umetniškega društva Triglav.* ***Foto: Darinka Gabrščček***

Kogoj iz Dolenje Trebuše in Orkester harmonikarjev Jožeta Bevka iz Novakov. Povezovalka **Mojca Mavrar** je obiskovalce povabila na kmečke igre, najmlajše pa na otroško delavnico, ki jo je vodila animatorka **Saša Černilogar**. Pika na i pa so bile domače dobrote, s katerimi so postregle članice društva.

V večernem programu so odmeve dediščine prelili zabavnimi zvoki godal, ki jih je igrivo in všečno spletel dekliški godalni kvartet NOVA.

Olga Zgaga, Društvo Baška dediščina

Kumare

Kumare, ki so se k nam v poznem srednjem veku razširile iz tropskih predelov (sicer izvirajo iz južne Azije in Indije), so v zapisih omenjane že v 3. tisočletju pred Kristusom. Grki so jih pridelovali okoli 500 let pred Kristusom, kasneje tudi Rimljani. Sicer pa kumare tako kot buče uvrščamo v družino bučnic.

OPIS RASTLINE

Gre za enoletno rastlino z ovijajočim se mesnatim steblom, dolgim več metrov. Cvetovi so zlato rumeni in zvončaste oblike, plodovi pa zeleni in valjaste oblike. Odvisno od sorte razlikujemo plodove po velikosti, obliki, barvi, uporabnosti itd., od vrste pa so odvisne tudi senzorične lastnosti kumar. Tako ločimo:

- *bradavičaste sorte*, pri katerih so plodovi običajno debeli, srednje veliki in imajo po površini izrastke;
- *ženske sorte*, za katere je značilno, da se plodovi razvijejo iz neoprašenih cvetov, zato nimajo semen kot ostale sorte;
- *japonske sorte*, ki so poznane po tem, da imajo najdaljše in najbolj gladke plodove;
- *jabolčne sorte*, ki razvijejo majhne, okrogle, rumene plodove, ki so baje izjemno okusni in sočni;
- *sorte za vlaganje* z bradavičastimi plodovi, ki so za razliko od ostalih najmanj okusni, vendar pa so ti zaradi svoje majhnosti najbolj primerni za vlaganje itd.

GOJENJE IN RAZMNOŽEVANJE

Kumare za svojo rast in razvoj potrebujejo veliko toplote. Kalijo šele pri temperaturah okoli 10 °C in mladih sadik praviloma ne sadimo na prosto pred ledenimi možmi. Najbolje uspevajo na sončnih gredah, zavarovanih pred vetrom. Za naravno zaščito pred vetrom strokovnjaki priporočajo, da ob njih posadimo grah ali sladkorno koruzo. Dobro je, če vemo, da so kumare tudi zelo zahtevne glede hranil, saj zelo izčrpavajo tla. Zato je pomembno, da so ta bogata s humusom. Za naravno bogatenje tal je pri pripravi kakovostnega komposta zelo priporočljiva mešanica, pripravljena iz rastlin zelenega gnojenja[1], organskega gnoja (preperel konjski gnoj), plazeče pirnice in travne ruše. Med samo glavno rastno dobo pa je priporočljivo, da jih dvakrat ali trikrat pognojimo tudi z razredčeno koprivovo prevrelko[2].

Foto: Wikimedia/Stephen Ausmus

Ker so kumare bolj ali manj (odvisno tudi od sorte) občutljive na glivične bolezni, je priporočljivo, da jih v suhem vremenu škropimo s preslično brozgo[3], ki vsebuje veliko kremenčeve kisline, ki rastline varuje pred okužbami. Obenem pa tudi krepi rastline, če jih napadejo pršice.

Dobro uspevajo v sosedstvu z nizkim fižolom, zeleno, porom, rdečo peso, solato, čebulo, sladkim janežem in zeljem, medtem ko stroka odsvetuje »sosedske odnose« s paradižnikom in redkvijo.

Sadike kumar lahko spomladi kupimo, lahko pa jih vzgojimo tudi sami, in sicer tako, da semena posejemo v primerne lončke – lahko glinaste ali šotne lonce –, ki jih nato postavimo na toplo okensko polico in poskrbimo, da je zemlja vedno dovolj vlažna.

Ker so kumare po naravi ovijalke in se oprijemajo vsake opore in silijo navzgor, je dobro, da jim postavimo ustrezno oporo. Zelo uporabna in praktična je kar opora iz gradbene mreže. Tako kumare veliko lažje obiramo, plodovi pa ostanejo čisti in varni pred talnimi škodljivci.

OSEBNA NEGA

Že dolgo so kumare cenjene tudi v kozmetiki, kjer se uporabljajo predvsem za lepšanje kože in las.

- ***Lotion za čiščenje kože na obrazu***: pol kozarca kumaričinega soka in rožne vode zmešamo s 30 g glicerina. Rožno vodo pripravimo tako, da 2–3 pesti cvetov vrtnic v kozarcu prelijemo z vrelo vodo in po 6 urah precedimo.
- ***Navadno masko za obraz***, ki gladi in napenja kožo, pripravimo tako, da zrelo kumaro narežemo na rezine in prelijemo z 1/4 l mleka ter pustimo stati eno uro. S tekočino si najprej navlažimo obraz, speremo ter nato obraz obložimo s kumaričinimi rezinami. Leže počivamo približno 15 minut.
- ***Lepi in zdravi lasje*** – Z uživanjem kumaric v telo vnesemo tudi silicij, ki krepi lase.

POMOČ PRI LAJŠANJU TEGOB

Uživanje kumar je priporočljivo za sladkorne bolnike, saj vsebujejo insulinu podobne snovi. Te pomagajo žlezi trebušne slinavke pri uravnavanju krvnega sladkorja v krvi. Vsebujejo erepsin – encim, ki razgrajuje beljakovine, pri čemer se tako poveča njihov izkoristek.

So primerne za čiščenje črevesja, saj delujejo ***odvajalno in razstrupljajoče za črevesje***.

Poleg omenjenega naj bi kumare pomagale tudi pri lajšanju:

- ***ledvičnih težav***: odpravljajo ledvične kamne,
- ***žolčnih težav***: odpravljajo žolčne kamne,
- ***težav z mehurjem***,
- ***težav z očmi***,
- ***težav pri sončnih opeklinah***,
- ***simptomov revme in artritisa***: odvečna sečna kislina se hitreje izloča iz telesa.

Poleg tega naj bi kumare pomagale krepiti še:

- ***imunski sistem***,
- ***vezivno tkivo*** in
- ***sluznico***.

Ugodno vplivajo tudi • ***na kožo:*** svež kumaričin sok vlaži in čisti kožo, odpravlja pege, lišaje, ogrce in izpuščaje ter blaži manjše opekline. Znano je, da kumaričin sok pomaga pri zdravljenju • ***kožnih vnetjih*** (dermatitis), • ***koprivnice***, • ***ekcemov*** in • ***težav s preležaninami***.

Samo pitje kumaričinega soka pa naj bi blagodejno vplivalo tudi pri • ***oteklinah na rokah ali nogah***.

SESTAVINE

Plodovi kumare vsebujejo veliko vode (do 95 odstotkov) in zelo malo kalorij (okoli 14 kcal na 100 gramov). So tudi bogat vir vitaminov (A, B, C, E ...) in mineralov (silicij, selen, kalij, kalcij, magnezij ...).

HRAMBA

Sveže kumare lahko hranimo v hladilniku, kjer dobro zaprte v plastični vrečki ali v zelenjavnem predalu zdržijo tudi do tri tedne. Odlično se obnesejo, tudi če jih vložimo v slanico ali kis. Za to so najbolj primerne sorte za vlaganje. Res pa je, da se med zamrzovanjem ne obnesejo najbolje, zato jih običajno ne zamrzujemo.

PRIPRAVA HRANE

Kumare uživamo sveže, lahko pa tudi kuhane ali ocvrte.

KUMARE V OMAKI

Potrebujemo (za 4 osebe):
3 kumare,
2 žlici kisa,
2 žlici sončničnega olja,
1 čebulo,
1 čajno žličko sladkorja,
1 čajno žličko kumine,
poper,
sol in
malo vode.

Kumare olupimo, nastrgamo, solimo in prelijemo s kisom ter jih po 10 min precedimo na cedilu. Na olju prepražimo sesekljano čebulo, dodamo odcejene kumare, sladkor, kumino, sol in poper ter zalijemo z malo vode. Dušimo 10 min. Nato dodamo moko, ki smo jo razžvrkljali z vodo in kislo smetano ter kuhamo še kakšno minuto. Omako postrežemo s pire krompirjem.

ZELJNA SOLATA S KUMARO IN JOGURTOVIM PRELIVOM

Potrebujemo (za 4 osebe):
2 čebuli,
1/2 kg belega zelja,
5 žlic sončničnega olja,
3 žlice kisa,
1 dl vode,
jušno kocko,
sol,
poper,
2 stroka česna,
200 g kumar in
3 dl polnomastnega jogurta.

Eno čebulo olupimo in nasekljamo. Zelje operemo in narežemo na tanke rezance. Zmešamo olje, kis, vodo z jušno kocko, sesekljano čebulo, sol in poper ter vse skupaj zavremo. Nato prelijemo čez zelje in dobro premešamo. Solato za nekaj ur postavimo v hladilnik.

Drugo čebulo narežemo na kolobarje, česen pa sesekljamo. Oprano kumaro olupimo in ji odstranimo semenje in jo narežemo na tanka kolesca.

Jogurt zmešamo s čebulo, česnom in kumaro, solimo, popramo ter zmešamo z zeljem.

OSVEŽILNE NADEVANE KUMARE

Potrebujemo (za 3 osebe):
3 srednje velike kumare,
250 g sirnega namaza s smetano,
140 g narezanih oliv in
drobnjak.

Kumare razpolovimo po dolžini in odstranimo semena. Iz sirnega namaza, oliv in drobnjaka naredimo nadev. Z njim napolnimo eno polovico kumare, pokrijemo jo s pripadajočo polovico in ju rahlo stisnemo skupaj. Kumare zavijemo v plastično folijo in pustimo čez noč v hladilniku. Razrežemo jih na četrtinke in ponudimo. Uporabite lahko katerikoli okus iz družine namazov.

Foto: sxc/ngould

STE VEDELI ...

... da so lahko kumare za posameznike tudi težko prebavljive, saj jim »obležijo v želodcu« in povzročijo krče?

... da so kumare zaradi nizke kaloričnosti zelo dobrodošle pri dietah za zniževanje telesne mase?

... da jih nekateri imenujejo kar zelena voda z dodatki?

... da ravno njihova lupina vsebuje največ vitaminov in mineralov in da je zato priporočljivo uživati kar cele mlade kumare z olupkom vred?

... da učinkujejo bazično in so zato zelo primerne za dosego kislinsko-bazičnega ravnovesja v telesu?

Nataša Klobučar Štrancar, univ. dipl. ing. živ. teh., Posoški razvojni center

Opombe:

*[1] **Rastline zelenega gnojenja** so tiste, ki jih jeseni, ko začnemo vrt pripravljati na zimski počitek, posejemo na prazne gredice za tako imenovano zeleno gnojenje. Te rastline, med katerimi so najpogosteje uporabljene ajda, detelja in facelija, ščitijo tla pred erozijo, njihove korenine med rastjo rahljajo tla, hkrati pa z njimi, ko jih na pomlad spodkopljemo, tla še pognojimo.*

*[2] **Koprivova prevrelka** – Potrebujemo lesen ali plastičen sod (kovinski zaradi kemijskih reakcij, ki potekajo med kovino in prevrelko med procesom vrenja, ni primeren) in mrežast pokrov (lesen ali žičnat), ki omogoča zračenje in obenem preprečuje, da bi v sod padale živali in druge smeti. V sod razrežemo sveže, še pred cvetenjem nabrane koprive, lahko pa uporabimo tudi posušene koprive. Prelijemo jih z deževnico ali postano vodo, ki je nekaj časa stala na soncu. Pazimo, da sod ni napolnjen do vrha, kajti prevrelka se med vrenjem peni. Med vrenjem moramo prevrelko vsaj enkrat na dan premešati, da jo obogatimo s kisikom, saj s tem izboljšamo razkroj organske snovi. Če je sod postavljen na soncu, poteka vrenje hitreje. Ko prevrelka potemni in se ne peni več, je primerna za uporabo. Lahko jo precedimo, obvezno pa jo moramo razredčiti, običajno v razmerju 1:10, lahko pa tudi bolj – odvisno od občutljivosti rastlin. Med vrenjem se poleg pen sproščajo tudi neprijetne vonjave, ki jih lahko omilimo z dodatkom pesti kamninske moke ali nekaj baldrijanovega izvlečka.*

*[3] **Preslična brozga** – Potrebujemo 1 kg sveže ali 150 g suhe njivske preslice, ki jo 24 ur namakamo v 10 l vode. Naslednji dan brozgo kuhamo približno pol ure na šibkem ognju, ohladimo in precedimo. Pred škropljenjem jo moramo petkrat razredčiti.*

Literatura:

- **VIDMAJER, J.** *(1984). Kozmetika iz rastlin. Ljubljana: Mladinska knjiga.*
- **KREUTER, M. L.** *(1989). Biovrt. Ljubljana: Državna založba Slovenije.*
- **OBERBEIL, K.** *in* **LENTZ, C.** *(2002). Zdravilna moč sadja in zelenjave. Ljubljana: Prešernova družba.*
- **DOMEVŠČEK, P., REJEC, P., JERMOL, M.** *(2009). Pridelano in prodano doma. Posoški razvojni center. Kobarid: Posoški razvojni center. Str. 17 in 29.*
- **MOJI RECEPTI.** *Kumare v omaki. [Online]. Grosuplje: Promad d.o.o. [Datum citiranja: 7. 6. 2011]. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.mojirecepti.com/recept/kumare-v-omaki.html*
- **ZABEC.NET.** *Osvežilne nadevane kumare. [Online]. Ljubljana: Ljubljanske mlekarne, mlekarska industrija, d.d. [Datum citiranja: 7. 6. 2011]. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.l-m.si/recepti/osvezilne_nadevane_kumare*

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Posoški razvojni center

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Operacijo delno financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013; 3. razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve 3.2: Izboljšanje usposobljenosti posameznika za delo in življenje v družbi, temelječi na znanju.

Med zgodovino in sodobnostjo

Ste kdaj s svojimi mislimi poskusili narediti korak nazaj na časovnem traku? Mogoče ne prav velik, recimo za kakšnih 300 let – pa kar koli že to pomeni? Le kaj se je takrat dogajalo na tem prostoru? Iz zgodovine vemo, da se je pripravljal veliki Tolminski punt, ki je izbruhnil leta 1713. Koliko pa v resnici vemo o načinu življenja tukajšnjega prebivalstva, o tistih eksistenčno pomembnih in vendar tako vsakdanjih stvareh? Priznati je treba, da zelo malo.

U deleženci programa *Usposabljanje za življenjsko uspešnost - Izzivi podeželja*, ki ga je v okviru projekta *Dvig ravni pismenosti* izvajal ***Posoški razvojni center***, smo si sprva glede obeležitve obletnice Tolminskega punta leta 2013 zastavili zelo visokoleteči cilj, vendar tudi kaj hitro spoznali, da bo treba program temeljito »oklestiti«. Tudi etnologinja Tolminskega muzeja **Karla Kofol** in interpretatorka žive zgodovine **Marjeta Keršič Svetel** sta nas podučili, koliko časa, vaje, dela, predvsem pa predanosti in ljubezni terja uprizarjanje preteklosti.

Kako avtentično sploh lahko dandanes obudimo takratno obleko?

Sešiti žensko vsakdanje kmečko oblačilo iz prve polovice 18. stoletja se sliši dokaj preprosto, kajne? Vendar ... Več kot smo brali, raziskovali, risali, iskali ustrezne materiale itd., manj smo bili prepričani, da sploh lahko naredimo reprezentativno obleko tistega časa. Kako točno sta bili videti spodnja srajca in krilo? Je bil nedrc prišit ali ločen? Kaj pa pokrivalo? V literaturi zapisano tako ali drugače, odvisno od območja, na katerega so se zapisi nanašali. Kljub temu smo počasi, toda vztrajno podirali pregrade, ki so nas ločevale od spoznanja, kako so se ženske na Tolminskem oblačile pred približno 300 leti.

Preden smo našli zadovoljive odgovore in prave pristope za uresničitev zastavljenega cilja, se je odvilo kar nekaj srečanj s predavanji, z delavnicami, razpravami in s strokovno ekskurzijo v ***Mestni muzej Radovljica***.

Odločili smo se, da v obravnavo vzamemo vsak kos oblačila posebej – celo predpasnik in nogavice, pa plet, pas ter obutev. Proučevali smo tudi materiale, ki so bili na voljo v tistih časih, barve ter načine šivanja, tkanja, pletenja itd. Na srečanjih smo nenehno premlevali eno in isto vprašanje: kako avtentično lahko sploh dandanes obudimo takratno obleko? Mnoge veščine so namreč že utonile v pozabo, iskanje tkanega blaga iz lana, volne in bombaža pa je bilo podobno iskanju šivanke v senu. In tako smo sklepali kompromise. Ob pomoči modne oblikovalke **Karmen Koren** iz Drežnice so se kreiranja in nadaljnjih ročnih spretnosti (šivanja, pletenja, predenja, tkanja in barvanja) lotile le udeleženke. Do zaključka programa je tako nastalo 11 ženskih vsakdanjih kmečkih oblačil, v delu pa so že in še bodo tako ženska kot moška vsakdanja kmečka oblačila, v mislih pa imamo tudi že oblačila takratnih višjih slojev, ki naj bi bila izdelana do leta 2013, ko naj bi obeležili 300 let Tolminskega punta.

Ženska poletna vsakdanja delovna obleka

Ženska obleka je bila zelo preprosta. Krilo, ki je segalo visoko nad želodec, je imelo prišit životec – nedrc, ki so ga ženske zavezovale z vrvico. Krasil ga je širok trd pas. Ta je bil tkan ali narejen iz blaga. Krilo je bilo bolj ali manj nabrano (odvisno od razpoložljive količine blaga) in je segalo do gležnjev. Tkanina je bila v

osnovi lanena in volnena. Na spodnjem robu krila je bil prišit trak, s katerim so zaščitili blago. Čez krilo so ženske nosile predpasnik. Ob večerih so si čez ramena ogrnile plet. Pod zgornjimi oblačili je bila široka bela srajca z dolgimi širokimi rokavi, ki je segala do meč. Poročene ženske so v tem obdobju na glavi nosile pokrivalo – belo ruto, ki so jo zlagale na različne načine. Narejena je bila iz tankega platna. Lase so spletale v kito.

Obleka (levo na fotografiji spodaj): Pod krilom s prišitim nedrcem iz bombaža in volne je bela spodnja srajca, ki je narejena iz več kot 100 let stare tkane lanene rjuhe. Predpasnik je sešit iz novega tkanega lanenega blaga, plet in pas sta spletena iz domače ovčje volne. Obleka je v celoti ročno sešita in spletena. Roke, vešče ročnih spretnosti, so jo izdelovale okoli 40 ur.

Obleka (desno na fotografiji zgoraj): Za obleko je bilo porabljenega tri metre lanenega platna in 100 metrov sukanca. Predpasnik je pobarvan z orehovim listjem. Trak okoli vratu, trak za zavezovanje predpasnika in pas so ročno stkani iz volne. Ta je bila spredena na kolovratu in pobarvana s koprivami ali orehovimi listi. *Peča* (ruta) je zložena iz pravokotnega lanenega platna na način, kot ga je v svoji *Slavi vojvodine Kranjske* opisal **Janez Vajkad Valvasor**.

Kupi – zavrzi, kupi – podari, kupi – predelaj – ponovno uporabi ...

Na Poletni muzejski noči smo udeleženci programa UŽU – IP oblačila predstavili tudi javnosti. Ljudi je med drugim zanimalo, kako to, da smo se kaj takega sploh lotili? Odgovorov na to vprašanje je več. Povod je zagotovo želja, da se ob 300 letnici obeležitve Tolminskega punta na primeren način spomnimo tistih časov, ko je v tukajšnjih ljudeh vrela puntarska kri. Poleg tega pa smo želeli, da bi:

- na ta način skušali ohraniti lokalni zgodovinski spomin,
- omogočili obiskovalcem ***Tolminskega muzeja***, da vzpostavijo odnos do kulture oblačenja v preteklosti (eno obleko namreč nameravamo podariti muzeju),
- omogočili obiskovalcem razumeti pot nastajanja obleke, da bi znali ceniti tistega, ki jo je izdelal – njegov čas, trud, energijo ...
- z interpretacijo nastajanja obleke v preteklosti spomnili na pot nastajanja obleke danes in na naš odnos do kulture oblačenja (kupi – zavrzi, kupi – podari, kupi – predelaj – ponovno uporabi itd.).

Navsezadnje tudi z obleko puščamo svoj pečat v času.

Besedilo in foto: **Patricija Rejec**,
Posoški razvojni center

Vir:
BAŠ, Angelos. *(1989). Opisi oblačilnega videza na Slovenskem v 17. in 18. stoletju. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti Ljubljana. Serija: Gradivo za narodopisje Slovencev, 4.*

Ob 130-letnici skušali približati gasilstvo občanom

Leto 2011 je za tolminske gasilce prav gotovo posebno, saj praznujemo 130-letnico delovanja našega društva. V počastitev tega jubileja smo pripravili pisan program prireditev, s katerimi smo društvo skušali približati občanom.

Naj za začetek obudim spomin na sv. Florjana, ki ga danes ljudje po vsej Evropi častijo kot zavetnika prostovoljnih gasilcev in branilca pred ognjem. Po legendi je bil Florjan rimski vojaški častnik, po nekaterih navedbah zadolžen za požarno obrambo, ki je bila v času rimskega cesarstva že organizirana. Služil naj bi na območju današnje Avstrije v bližini kraja Linz. Kot upokojeni rimski častnik se je postavil v bran zaprtim rojakom, ki so jih zaprli zaradi krščanske vere, ki so jo v tistem času Rimljani nasilno preganjali. Za kazen, ker se tudi sam ni hotel odpovedati krščanski veri, so ga z mlinskim kamnom okoli vratu vrgli v reko Enns. Legenda pravi, da se je po njegovi smrti pripetilo več čudežev, povezanih z njim. Na mestu, kjer naj bi ga leta 304 n. št. na skrivaj pokopala njegova žena Veronika, je bil okoli leta 800 zgrajen samostan, ki stoji še danes. Florjana naj bi v reko vrgli 4. maja, zato je ta dan tudi posvečen kot dan sv. Florjana. Ta je največkrat upodobljen kot rimski častnik brez avreole, v bojni opremi – v začetku kot starec, kasneje pa kot mladenič – z zastavo v eni roki in obveznim vedrom vode, s katerim gasi gorečo hišo ali mesto, v drugi. Danes srečamo veliko najrazličnejših upodobitev sv. Florjana, ki pa so prav po vedru vode in rimski bojni opravi lahko prepoznavne. Velikokrat ob njem naslikajo tudi mlinski kamen, ki simbolizira način njegove smrti. Prvo čaščenje sv. Florjana kot zavetnika pred ognjem je opisal **Martin Luter**. Kot uradni zaščitnik gasilcev pa se pojavi v 19. stoletju, ko se na ozemlju takratne Avstro-Ogrske začnejo ustanavljati prva gasilska društva.

Zgodovina ni prizanašala niti gasilcem

Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) ***Tolmin*** je od svojega nastanka pa do danes skozi življenjske usode svojih članov prehodilo dolgo pot izjemno ostre in trpke primorske zgodovine. Po obetavnih začetkih se na začetku prejšnjega stoletja za tisti čas ne slabo opremljeno društvo znajde v primežu Soške fronte, ki ne prizanese niti Tolminu in ga v dobršni meri pusti porušenega – med drugim pogori tudi takratni gasilski dom. Olajšanje po koncu »velike vojne« ne traja dolgo, saj se nad naše kraje kmalu razbesni fašistična kuga, ki je najbolj uničevalna prav na področju delovanja društev. Tolminski gasilci so pod italijansko oblastjo poslani na služenje v južne kraje Italije, v kraju pa gasilsko službo opravljajo Italijani. Med drugo svetovno vojno, po kapitulaciji Italije, v društvu sodelujejo

VRNITEV POZABLJENEGA KIPA SV. FLORJANA

Danes so le redki gasilski domovi, ki jih v različnih umetniških izvedbah ne krasi zavetnik gasilcev sv. Florjan. Z veseljem lahko povem, da naš gasilski dom ne sodi več mednje, saj ga od 15. maja dalje po dolgih šestih desetletjih zopet varuje ta krščanski mučenik. Pred drugo svetovno vojno je v starem gasilskem domu v posebej zanj napravljeni obočni vitrni v garaži stal lesen kip gasilskega patrona, ki je krasil takrat skromno orodišče. Po vojni je ta skrivnostno izginil in dolgo časa veljal za večno izgubljenega. Po nekaterih pričevanjih naj bi ga takratni člani društva skrili pred uničenjem. Mnogo let naj bi bil spravljen na različnih podstrešjih, dokler ga niso prenesli v ***Tolminski muzej****. Tu je dolga leta v precej klavrnem stanju ležal med ostalo ropotijo v kleti muzeja, vse dokler naš veteran* **Viktor Bevk** *ni plačal restavratorskega dela zanj. Lesen kip, ki je bil restavriran leta 2005 in ima danes zagotovo tudi zgodovinsko in umetniško vrednost, tako stoji razstavljen v Tolminskem muzeju. Kip se je nato na nek način k nam ponovno vrnil leta 2006, ko je društvo razvilo svoj novi prapor, ki ga krasi njegova podoba. Ob praznovanju visoke obletnice društva pa smo se člani društva odločili, da damo izdelati repliko tega lesenega kipa. Ta je narejena iz umetnih materialov, kar omogoča, da danes lahko krasi pročelje našega gasilskega doma. Finančno repliko kipa pokrijemo deloma s prostovoljnimi prispevki članov društva, deloma pa ob pomoči Župnišča Tolmin in tukajšnjega župnika* **Damijana Bajca**.

BLAGOSLOVLJENO REPLIKO LESENEGA KIPA SV. FLORJANA SMO PO MAŠNEM OBREDU V SPREVODU SIMBOLIČNO POSPREMILI IZ TOLMINSKE CERKVE V GASILSKI DOM*, kjer bo krasil pročelje. V garažnih prostorih je tolminski župnik* **Damijan Bajec** *opravil še blagoslov objekta in vozil.* ***Foto: Sandi Rutar***

Nekaj dni pred mašo je bil kip izdelan in nad odlično repliko originala smo bili vsi pozitivno presenečeni. Na slovesnost smo povabili še predstavnike ostalih sedmih gasilskih društev, združene v ***Gasilsko zvezo Tolmin****. Tako smo se gasilci širše Tolminske z devetimi prapori skupaj z verniki zbrali 15. maja v cerkvi Marije Vnebovzete v Tolminu. Po mašnem obredu smo v sprevodu na novo blagoslovljeni kip simbolično prenesli iz cerkve v gasilski dom. V garažnih prostorih gasilskega doma je župnik Bajec nato opravil še blagoslov objekta in vozil. Po končanem uradnem delu smo se vsi skupaj še posladkali ob dobrotah, ki so jih prav za to priložnost spekle naše članice. Da ima ta dan in podoba našega zavetnika sv. Florjana prav posebno težo med nami, govori dejstvo, da smo se svečanega obreda udeležili praktično vsi člani PGD Tolmin – tako verujoči kot ateisti. A vsi gasilci!*

ATRAKTIVNO TEKMOVANJE GASILSKIH DVOJK *je bilo prvo v nizu jubilejnih prireditev.* ***Foto: Sandi Rutar***

starejši občani in nekaj mladine. Po končani vojni, ko se vzpostavi novo nastala država in oblast, se počasi na noge postavlja tudi prostovoljno gasilstvo v Sloveniji – prvi veliki zbor gasilcev, na katerem sodelujejo tudi gasilci PGD Tolmin, organizirajo leta 1947 v Ljubljani. V petdesetih se prvi tolminski gasilci izšolajo za podčastnike na takratni gasilski šoli v Medvodah. Leta 1965 se društvo preseli v nov gasilski dom, kjer domuje še danes. Dom je za tiste čase izjemno napredno zgrajen, v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja pa je društvo bogatejše tudi za sodobno tehnično opremo.

Gasilci kot glavni steber civilne obrambe v domovini

Z osamosvojitvijo ***Republike Slovenije*** in spremembo političnega ter gospodarskega sistema se spremeni sistem obrambe, pri katerem vse večjo veljavo dobiva civilna obramba – predvsem del, ki obravnava zaščito in reševanje pred naravnimi ter drugimi nesrečami. S hitrim gospodarskim in tehničnim razvojem Slovenije narašča tudi število nesreč, kar zahteva vse boljšo opremljenost in izurjenost enot zaščite in reševanja. Prav v tem sistemu gasilci po letu 1992 postanemo glavni steber civilne obrambe v domovini. Leta 1997 ***Vlada RS*** imenuje 44 enot širšega pomena (med njimi tudi PGD Tolmin), katere pooblasti za opravljanje dodatnih nalog: za reševanje v primeru nesreč v cestnem prometu, nesreč z nevarnimi snovmi in reševanje na vodi. Vse to od nas zahteva višjo stopnjo usposobljenosti, opremljenosti in organiziranosti, saj gre prav pri tovrstnih posredovanjih velikokrat za izjemno težke odločitve in zahtevne naloge.

Leta 1998 se začne obnova gasilskega doma, ki se po dobrem desetletju počasi končuje. V tem času se v celoti posodobi vozni park in precejšen del zaščitne in reševalne opreme. Prvo desetletje novega stoletja pa najbolj zaznamuje izjemen porast števila intervencij, katerih številka se letno v povprečju giblje nad 100. To pa že kliče po nujnih spremembah v organiziranju PGD Tolmin na višji nivo operativne pripravljenosti. Čeprav se tu nekje konča zgodovina našega PGD in sedanjost začne spreminjati prihodnost v preteklost, se zgodba tovarištva, smeha, vročih naporov, mrzlih noči, iskrenih zahval rešenih, včasih pa tudi žalostnih trenutkov in spoznanja nemoči nadaljuje iz generacije v generacijo tudi v prihodnost. Tako tolminski gasilci ostajamo tesno povezani s kraji in ljudmi, katerim služimo.

Niz prireditev ob 130. jubileju

Da bi v zgodnji pomladi nekoliko zaspanemu Tolminu pokazali, kaj vse počnemo, se odločimo, da pripravimo vrsto dogodkov, s katerimi obeležimo jubilej. Kot prvo v nizu organiziramo novost v slovenskem gasilstvu – atraktivno tekmovanje gasilskih dvojk (več o tem smo v ***EPIcentru*** že pisali). Naslednji večji dogodek je maša v čast gasilskemu zavetniku sv. Florjanu s procesijo in blagoslovom našega gasilskega doma.

Le teden dni kasneje operativna enota društva pripravi Dan odprtih vrat. Udeležba sicer ni velika, so pa zato tisti, ki so prišli, imeli kaj videti. Gasilke in gasilci prikažejo pravilno ravnanje ob požaru na vozilu, ukrepanje ob vžigu olja med kuho, reševanje v primeru delovne nesreče in prometne nesreče, gasilska mladina pa izvede trodelni suhi napad. Občani se lahko ob tej priložnosti preizkusijo v gašenju z ročnim gasilnim aparatom na prah. Posebno pozornost namenimo našim največjim občudovalcem – najmlajšim, ki lahko sami pogasijo leseno maketo hiše in svojo orientacijo preizkusijo v zadimljenem šotoru, za nameček pa se posladkajo še ob odličnih palačinkah.

Osrednji dogodek celotnega praznovanja izvedemo zadnjo majsko soboto, ko skozi mesto Tolmin v čast krajem in visokim gostom zakoraka gasilska parada s 150 gasilci, 25 prapori in 32 gasilskimi vozili. Na čelu te nam s koračnico ritem drži godba na pihala Tolmin. Častna gostja parade je ministrica za obrambo RS dr. **Ljubica Jelušič**. Parado si v lepem in toplem popoldnevu ogleda veliko število ljudi, kar da celotni prireditvi še prav poseben elan. Slavje se zaključi v šotoru pred gasilskim domom, kjer nas najprej pozdravi in nagovori tolminski župan **Uroš Brežan**, v svojem nagovoru pa nam čestitata tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije **Anton Koren** in osrednja govornica ministrica za obrambo, ki posebej izpostavi poslanstvo in odgovornost, ki ga v družbi nosimo gasilci. Izpostavi tudi zgled gasilcev v času vsesplošnih kriz. Na prireditvi nam zapojejo pevci pevskega zbora iz Dolenje Trebuše. Ob visokem jubileju so članom PGD Tolmin podeljena tudi odlikovanja in priznanja, visoko odlikovanje pa prejme tudi društvo samo. Po uradnem delu se veselje s plesom nadaljuje pozno v noč. Vzporedno z vsem dogajanjem izide še obširna kronika društva, v kateri je obdelano obdobje zadnjih 20-ih let društva.

Da je praznovanja in slavja resnično konec, nas je, še ne povsem zbrane od različnih vtisov in komentarjev, opomnil in obenem na realna tla postavil klic v sili, ob katerem smo odhiteli na pomoč v prometni nesreči hudo poškodovanima tujima motoristoma. Temu klicu je sledil poziv na pomoč mali deklici – reševali smo njena dva prstka, ki ju je v raziskovanju še neraziskanega vtaknila v drobne luknje kovinske zaščitne mrežice ... V juniju smo na pomoč odhiteli še po 15-ih klicih na pomoč, vseh pa se je v letošnjem letu nabralo že prek 62 ...

Gasilski častnik **Miha Vencelj**, poveljnik PGD Tolmin

RIŽOTA Z JAGNJETINO IN MLADO ZELENJAVO V SIROVI SKLEDICI

Čas priprave:
30 minut

Potrebujemo
40 g olja
100 g čebule
20 g česna
480 g jagnječjega mesa (prsi, pleče, vrat …)
240 g riža
0,25 l jagnječje osnove
0,25 l vode
sol, beli poper, peteršilj
belo vino
20 g masla
20 g parmezana

Priprava
Na maščobi prepražimo drobno sesekljano čebulo, dodamo česen in na kocke narezano meso. Prilijemo jagnječjo osnovo in dušimo 15 minut. Ko je meso na tri četrt zmehčano, ga zalijemo z belim vinom, prevremo, ga izparimo, mu dodamo riž, zalijemo z vodo, premešamo, dodamo na polovici masla prepraženo zelenjavo in zdušimo do konca. Tik pred serviranjem v rižoto vmešamo preostalo polovico masla in polovico parmezana, preostalega pa ponudimo poleg. Ponudimo v sirovi skodelici, ki smo jo spekli iz naribanega sira in še vročo oblikovali na jušni skodelici.

Recept: **Robert Merzel**, kuharski mojster

Recept je povzet iz knjižice receptov *Jedi iz mesa drobnice*, ki jo je v sodelovanju s ***Posoškim razvojnim centrom*** (PRC) izdalo ***Društvo rejcev drobnice***. Knjižico v pdf obliki lahko brezplačno snamete s spletne strani PRC-ja: ***www.prc.si/publikacije/ostale-publikacije/jedi-iz-mesa-drobnice***

G: Gora, Grahovo in Grapa

Gôra *-e ž* (večkrat kraj. im., gor. im.), za G. pri Krškem (V 15°27' S 45°58'): *na Gôri,* prid. *gôrski,* preb. im. *Gorjàn, -ánka;* pogosto v večbesednih im., npr. v kraj. im. *Čáteška Gôra* in gor. im. *Šmárna gôra.*

Občno ime *gora*, ki v slovan. jezikih pomeni 'vzpetina' in 'gorski gozd', je pogosta imenska osnova v vseh slovan. jezikih, npr. rus., belorus. *Gorá,* polj. *Góra,* češ. *Hora.* Glej tudi *Goríca.*

Grahôvo *-ega* s (kraj. im. V 14°26' S 45°46'), *v Grahôvem,* prid. *grahôvski,* preb. im. *Grahôvec, -vka,* star. zapisi: l. 1355 *Grochaw,* 1438 *Grocha,* 1448 *Grathaw, 1487 Grocha,* 1499 *Grochaw.* Verjetno enakega izvora sta kraj. im. *Gráhovo ob Bači* (V 13°52' S 46°9') in *Gráhovo Bŕdo* (V 13°54' S 45°44').

Ime ima vzporednice v večkratnem srb., črnogor. in bosen. kraj. im. *Grahovo,* delno tudi v češ. kraj. im. *Hrachovec.* Verjetno je izpeljano iz poimenovanja rastline *grȁh*, kakor je npr. kraj. im. *Búkovo* izpeljano iz *búkev*. Če je domneva pravilna, je ime prvotno označevalo rastišče (divjega) graha. Gotovo je iz te osnove večkratno kraj. im. *Gráhovše* < **Gráhovišče*, česar občnoimenski pomen je 'rastišče graha'. Vendar za imena *Grahovo* to ni edina možnost. Iz poimenovanj malih rastlin, kot je grah, se le redko tvorijo krajevna imena, zato se zdi mogoče izhajati tudi iz oseb. im. *Grah,* ki se ohranja kot priim., iz katerega sta še današnja priim., prvotna patronimika, *Grašič* in *Grahek.* Če je pravilna ta domneva, je ime prvotno označevalo Grahovo naselbino, tj. naselbino nekega Graha in njegovih ljudi. Oseb. im. *Grah* je domnevno prevzeto iz stvnem. oseb. im. *Gracco,* iz katerega je današnji nem. priim. *Grach.*

Za češ. kraj. im. *Hrahovec* Hosák in Šrámek, MJMS 1, 297, navajata, da je lahko izpeljano iz rastlinskega imena *hráh* 'grah' ali iz priim. *Hrách.* Iz sorškonemškega preb. im. *Grochauer* > *Grochar,* ki spada h kraj. im. *Gráhovo,* je po kontrakciji nastal sloven. priim. *Grohar* (Torkar, Mag., 97).

Grápa *-e ž* (večkrat kraj. im.), *v Grápi,* prid. *gráparski,* preb. im. *Grápar, -ica,* v večbes. pokr. im. *Báška grápa* (V 13°54' S 46°10'), vod. im. *Brátuševa grápa* (V 13°59' S 46°0'–V 13°59'–S 46°1'), *Oréhovska grápa* (V 13°56' S 46°7'), l. 1763–87 *Grapa* itd.

Občnoimenski pomen sloven. *grápa* je 'jarek, ki ga je strmo v breg naredila voda, hudourniška struga; manjša ozka dolina s strmimi pobočji'. Beseda je verjetno izposojena iz stvnem. *grabo,* srvnem. *grabe* 'jarek'.[1] Druga možnost je domneva o sorodnosti sloven. *grápa* s polj. *grapa* 'strmina, kamnit kraj', nar. češ. *grapa* 'brezno', slovaš. *grapa* 'nerodoviten svet'. V tem primeru je beseda prvotno pomenila 'hrapav, razbrazdan svet' in je sorodna s sloven. *grápav,* nar. *grámpav* 'neraven, razbrazdan, hrapav'.[2]

[1] *Bezlaj, SVI I, 197.*
[2] *Bezlaj, ESSJ I, 171; Torkar, SR LI, 430.*

Vir: SNOJ, Marko. (2009): Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen. Ljubljana: Modrijan založba, d.o.o., in Založba ZRC.

Utrinki

ZLATO PRIZNANJE ZA PIHALNI ORKESTER TOLMIN

Ormož – Sredi junija se je tolminski pihalni orkester udeležil 16. tekmovanja slovenskih godb v zabavnem programu za pokal Vinka Štrucla v Ormožu.

Tolminci so nastopili v kategoriji nad 40 članov in se predstavili z dvema stavkoma skladbe Cats tales skladatelja **Petra Grahama** ter skladbama I remember **Clifforda Bennya Golsona** in West Side Story **Leonarda Bernsteina**. Strokovna žirija v sestavi skladatelja in glasbenega aranžerja **Emila Glavnika** ter dirigenta **Nikolaja Žličarja** jim je za izvedbo zahtevnega programa namenila skupno končnih 92 točk, kar je zadostovalo za zlato plaketo in 2. mesto v svoji kategoriji.

Tolminski pihalni orkester se je tako že drugič uspešno predstavil na ormoškem tekmovanju. Svoj krstni nastop je leta 2005 končal z absolutno zmago v svoji kategoriji in domov odnesel zlato priznanje s pohvalo.

Za konec pa naj omenimo še slovenskega skladatelja, aranžerja in dirigenta Vinka Štrucla, čigar pokal je med slovenskimi godbami tako zelo zaželen. Ta se je rodil leta 1933 na Pavlovskem Vrhu v bližini Ormoža. Na slovenskih tleh je poznan po svojih koračnicah – v 73 letih svojega življenja se je podpisal pod več kot 80 koračnic, njegov opus del za pihalne orkestre pa obsega več kot 500 izvirnih del in priredb. Zapisal je tudi okoli 500 viž za narodnozabavne ansamble, katere je vodil ali v njih igral.

TOLMINSKI PIHALNI ORKESTER** se je tako že drugič uspešno predstavil na ormoškem tekmovanju. Končni seštevek točk strokovne žirije je Tolmince uvrstil na drugo mesto v svoji kategoriji in zadostoval za prejem zlate plakete.* ***Foto: JSKD OI Ormož

Petra Pavšič, KD Pihalni orkester Tolmin

KMEČKE IGRE 2011

Čezsoča – V organizaciji **Turistično društva** (TD) **Čezsoča** so 16. junija potekale že 26. Kmečke igre, ki so obiskovalcem ponovno postregle s pestrim programom. Kot so nam povedali organizatorji, je uvertura v letošnje igre pripadla mladim bovškim harmonikašem: **Maticu**, **Mitji** in **Reneju**, ki so skupaj z voditeljem letošnje prireditve **Jožetom Kranjcem** ogreli obiskovalce. Sledili so prikazi kmečkih opravil z originalnimi pripomočki in prikazi etnoloških značilnosti Bovške, med katerimi so si prisotni lahko ogledali *klepanje kose, medenje putra s pinjo*, *delenje strgače*, *praženje kofe tu brštuline*, *kuhenje žganja*, *komplet prikaz sirjenja an delenja skute*, *kwartenje*, *predenje an štrikenje*, *polstenje une*, *pletenje korp an košu*, *brušenje žage »amerikanke«*, *delenje mošta – tučenje an prešenje japk*, *ročno struženje lesa* … Poskrbljeno je bilo tudi za jedačo in pijačo. Lačnim so bile na voljo glavne bovške specialitete, kot so *krafe*, *bganca*, *čompe an skuta*, *srnjaku golaž an plenta*, *palačinke*, *bovški gobarski lonec z mesom* in še druge.

Pod večer je prišlo na vrsto glavno dejanje – kmečke igre, ki so se jih udeležila moštva iz Libelič, Livka, Kamnika, Podkorena, Povirja in Čezsoče. Tekmovalci so se letos pomerili v treh igrah: *čezsoške vodovod*, *bio mošt* in *frtaljo uštimi*. Med ekipami so slavili Kraševci – moštvo Povirja pred domačini iz Čezsoče, na tretje mesto pa se je zavihtela ekipa Podkorna. Posamezniki so se lahko pomerili v izboru za *»Kerlca Kmečkih iger Čezsoča 2011,«* ki je tokrat ostal v Čezsoči, saj si ga je priboril domačin **Jure Klavora**.

To pa še ni bilo vse, obiskovalci so na poligonu z navdušenjem pospremili tudi »puščavskega lisjaka« **Mirana Stanovnika** z novim Toyotinim terencem, prelet letal bovškega aerokluba ter *plezenje* na mlaj. To leto

FRTALJO UŠTIMI *je bila ena izmed treh iger (poleg nje še čezsoški vodovod in bio mošt), v kateri se je na letošnjih Kmečkih igrah v Čezsoči pomerilo šest moštev. Vsekakor pa veliko zanimanja vsako leto pritegne tudi izbor za kerlca leta, ki je tokrat ostal v Čezsoči, saj si je naziv kerlca priboril domačin* **Jure Klavora.** ***Foto: Mitja Miklavčič - Mikla***

je bilo med gledalci kar nekaj plezalcev, saj se je za to igro prijavilo kar 24 kandidatov – na koncu pa si je glavno nagrado priboril **Marjan Komac**. Pripravili so tudi bogat srečelov, Mlinotest pa je izdelal torto velikanko in podprl »teto Tončko« v izvedbi **Jake Polajžarja**, polfinalista Slovenija ima talent.

Letošnje leto so organizatorji celoten izkupiček prireditve namenili vaščanu **Matevžu Kavsu**. Kot so zapisali, je šestletni Matevž že od rojstva nepokreten in ne absorbira hrane. *»Odločili smo se, da mu pomagamo z nabavo pripomočkov, ki bi mu olajšali življenje in omogočili zdravljenje. Želimo si, da bi tudi Matevž užival brezskrbno otroštvo, kot ostali otroci,«* so še dodali.

M. S.

Utrinki

V PETIH LETIH Z LEPOTO GLASBE, KI DVIGUJE DUHA, ZAPOLNILI 555 UR

Tolmin – V prvi polovici junija smo vsi trije otroški pevski zbori (OPZ) OŠ Franceta Bevka Tolmin priredili jubilejni koncert ob peti obletnici delovanja. Poslušalcem smo pripravili glasbeno pravljico *Mojca Pokrajculja*, v kateri smo predstavili slovenske ljudske pesmi, ki smo jih obogatili s spremljavo različnih instrumentov: violine, flavte, roga in harmonike. Za letošnji jubilejni koncert smo se spogledali tudi z glasbeno zvrstjo, ki presega otroško glasbeno literaturo in sodi med svetovne glasbene bisere. K sodelovanju smo povabili tudi ***Mešani pevski zbor*** (MePZ) ***Musica viva***, katerega zborovodkinja je **Erika Bizjak**. Skupaj smo izvedli dva stavka iz *Requiema* romantičnega skladatelja **Gabriela Faureja** ter skladbo *Pie Jesu* še živečega angleškega skladatelja **Lloyda Webbra**.

S ponosom smo se ozrli na prehojeno pot in se veselili vseh lepih doživetij in doseženih uspehov. V tem času smo imeli skupno 555 ur vaj,

EDEN IZMED TREH OTROŠKIH PEVSKIH ZBOROV OŠ FRANCETA BEVKA TOLMIN *– Med vajami, nastopi, tekmovanji in potovanji so se v petih letih delovanja med pevci treh otroških pevskih zborov (OPZ) OŠ Franceta Bevka Tolmin spletali prijateljski odnosi. »Najbolj smo ponosni, ker smo sredi notranjega in zunanjega hrupa, ki se mu danes skorajda ne moremo izogniti, svojo notranjost 555 ur polnili z lepoto glasbe, ki dviguje duha,« pravi zborovodkinja* **Barbara Kovačič.** ***Foto: arhiv šole***

33 nastopov, pet udeležb na območni reviji otroških in mladinskih pevskih zborov, tri zborovska tekmovanja; regijsko tekmovanje v Novi Gorici, državno tekmovanje v Celju in mednarodno tekmovanje v Bratislavi, tri pevske delavnice v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti ter pevsko delavnico s priznanim dirigentom in profesorjem **Stojanom Kuretom**. Poleg tega smo si ogledali še dve predstavi v Cankarjevem domu, petkrat zaigrali otroško spevoigro Kresniček ter s ***Komornim orkestrom camerata Labacenzis*** in dirigentom **Markom Munihom** izvedli otroško kantato Skok čez rob sveta ob 25-letnici praznovanja abonmajske dejavnosti v Tolminu.

Vsi ti podatki pa nam povejo nekaj veliko bolj bistvenega. Ko smo vadili, nastopali, tekmovali, potovali, so se med nami spletali prijateljski odnosi. Čas smo namenili spoznavanju in sprejemanju drug drugega. Skupaj smo se veselili, se smejali, kdaj pa kdaj pa se tudi nismo najbolje razumeli. Najbolj smo ponosni, ker smo sredi notranjega in zunanjega hrupa, ki se mu danes skorajda ne moremo izogniti, svojo notranjost 555 ur polnili z lepoto glasbe, ki dviguje duha.

Najpomembnejša dogodka letošnjega leta sta bila za pevce otroškega pevskega zbora vsekakor izvedba spevoigre Kresniček in udeležba na mednarodnem tekmovanju *Slovakia Cantat*. Ob tem pa je treba omeniti še to, da vseh teh uspehov sami ne bi zmogli izpeljati, za kar se lahko zahvalimo preštevilnim, ki so nam stali ob strani.

Barbara Kovačič, zborovodkinja

Jedi iz sirotke in skute – knjižica receptov

»Sirarska oziroma albuminska skuta in sirotka sta pomembna prehranska izdelka ter del tradicije prehranjevanja ljudi v Zgornjem Posočju. Pri pregledu jedi in sestavin, ki so jih v Zgornjem Posočju uporabljale naše babice, ne moremo mimo albuminske skute, redkeje pa v kulinariki zasledimo sirotko. Ta dva mlečna izdelka sta pravzaprav stranska produkta tehnološkega procesa izdelave sira. Medtem ko lahko rečemo, da je bil na kmetiji sir glavni vir zaslužka, pa sta bili sirotka in skuta le bolj pogost del domačega jedilnika.« *Več o teh dveh lokalano tipičnih jedeh, njuni uporabi in shranjevanju si lahko preberete v* **knjižici receptov Jedi iz sirotke in skute**, *ki jo je pred časom v okviru projekta* Sirarska skuta in sirotka – ohranjanje tradicije *ob finančni podpori* ***Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja*** *izdal* ***Posoški razvojni center***.

V knjižici je predstavljena uporabnost sirotke in skute v kulinariki ter njune številne pozitivne lastnosti – tako visoka hranilna vrednost kot tudi pozitivni vplivi na zdravje. *Avtorji so recepte, ki jih dopolnjujejo barvne fotografije pripravljenih jedi, razporedili v posamezne sklope: skuta in sirotka v napitkih, skuta in sirotka v namazih, skuta in sirotka v krušnem pecivu, skuta in sirotka v juhah, skuta in sirotka z zelenjavo, skuta in sirotka v testeninah, njokih in polenti, skuta in sirotka s krompirjem, skuta in sirotka z ribami, skuta in sirotka z mesom, skuta in sirotka v sladicah. Knjižica je širši javnosti brezplačno na voljo tudi na spletni strani PRC-ja: www.prc.si/publikacije/ostale-publikacije/jedi-iz-sirotke-in-skute--knjizica-receptov.*

NASLOV: Jedi iz sirotke in skute – knjižica receptov. RECEPTI: **Robert Merzel**, **Dario Cortese** in **Antonija Ivančič**. BESEDILO: Dario Cortese, **Peter Domevšček**, **Davorin Koren**, Robert Merzel. FOTOGRAFIJE: Peter Domevšček, Dario Cortese in iStockfoto. IZDAL IN ZALOŽIL: Posoški razvojni center. KRAJ IN LETO IZDAJE: Tolmin, 2011. FORMAT: 15 x 24 cm. VEZAVA: mehka. ŠTEVILO STRANI: 58. NAKLADA: 1.000.

Zbirka treh novih knjižic

Projekt Geološke poti – predstavitev naravne dediščine *se osredotoča na predstavitev naravoslovne dediščine, geoloških zanimivosti, zooloških in botaničnih posebnosti, gozdne združbe, vključuje pa tudi tehnično in kulturno dediščino. S povezavo in medsebojno odvisnostjo vsega naštetega so želeli avtorji to predstaviti obiskovalcem. V ta namen sta se* ***Občina Tolmin*** *in* ***Občina Idrija*** *prijavili na razpis* ***LAS za razvoj*** *in pridobili sredstva LEADER, s pomočjo katerih so nato izdali tri zanimive in poučne knjižice, ki nas na zanimiv in privlačen način popeljejo po območjih med Trebušo in Tolminom, po Krajinskem parku Zgornja Idrijca in v najvišje ležečo vas na Primorskem – Vojsko.*

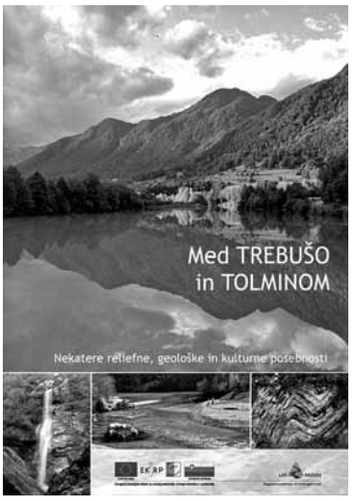

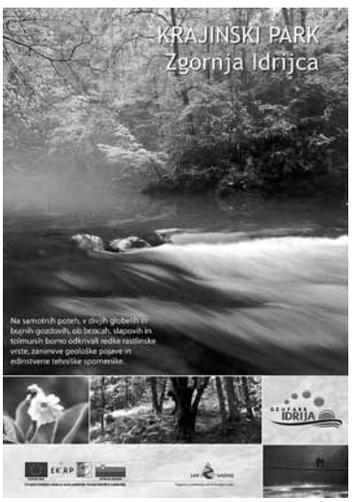

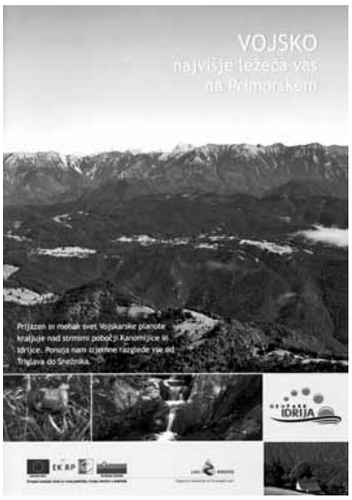

V prvi knjižici • **Med Trebušo in Tolminom** *so predstavljene nekatere reliefne, geološke in kulturne posebnosti na omenjenem območju. Posamezni vsebinski sklopi so opremljeni z razlago profesorja geografije* **Radovana Lipuščka**, *zemljevidom ter slikovnim materialom. Knjižica* • **Krajinski park Zgornja Idrijca** *predstavlja istoimensko območje, kjer so predstavljene* »samotne poti, divje globeli in bujni gozdovi, brzice, slapovi in tolmuni z redkimi rastlinskimi vrstami, zanimivimi geološkimi pojavi in edinstvenimi tehniškimi spomeniki.« *V zadnji knjižici z naslovom* • **Vojsko – najvišje ležeča vas na Primorskem** *pa je predstavljen* »prijazen in mehak svet Vojskarske planote, ki kraljuje nad strmimi pobočji Kanomljice in Idrijce ter nam ponuja izjemne razglede vse od Triglava do Snežnika.«

Knjižno polico napolnila **Mateja Skok**

Utrinki

V PODPORO IN POMOČ OSEBAM S TEŽAVAMI V DUŠEVNEM ZDRAVJU

Nova Gorica in **Tolmin** – Novogoriška enota nacionalnega združenja za kakovost življenja ***Ozara Slovenija*** deluje v Novi Gorici (na Partizanski ulici št. 57), vendar pa vsakih 14 dni ob sredah gostuje tudi v Tolminu. Osebam s težavami v duševnem zdravju nudimo pomoč in podporo v okviru programa pisarne za informiranje in svetovanje. Zavzemamo se za sodelovanje vsakega izmed vključenih posameznikov v dejavno reševanje lastne stiske in izboljšanja kakovosti življenja. Podporo in pomoč izvajamo tudi v življenjskem okolju posameznika (na domu, v javnih prostorih). Organiziramo pa tudi sprehode in izlete v naravo, obiske gledališča in kreativne delavnice za tiste, ki jim je všeč ustvarjalnost. Ljudem, ki nimajo urejenih bivalnih razmer, ne zmorejo samostojno živeti ali nimajo nikogar, ki bi zanje skrbel, pomagamo pri vključitvi v program stanovanjske skupine.

Pisarna za informiranje in svetovanje in Stanovanjska skupina svoje storitve izvajata vsak dan od ponedeljka do petka med 08. in 16. uro. Uradne ure so zaradi terenskega dela le ob ponedeljkih med 9. in 13. ur in sredah med 13. in 16. uro. Gostovanje v Tolminu pa, kot že rečeno, izvajamo vsaka dva tedna med 9. in 12. uro v prostorih Rdečega Križa Tolmin.

Za dodatne informacije smo dosegljivi na telefon: 05/33-03-720 ali GSM: 070-550-662 (**Maša**) ter 051-621-241 (**Tanja**). Lahko pa nam pišete na naš naslov e-pošte: *ng@ozara.org*. Več o nas izveste tudi, če pokukate na našo spletno stran: *www.ozara.org*.

Strokovna delavka v Pisarni za informiranje in svetovanje **Tanja Drole**, Ozara – enota Nova Gorica

Bo država ukinila status Soče kot naravne vrednote in razveljavila varstveni režim te reke?

Na spletni strani http://www.mg.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/energetika/predlogi_predpisov/energetika *je objavljen* predlog Energetskega zakona *(EZ-1), namenjen javni obravnavi. Ta v svojem zadnjem, 565. členu predvideva ukinitev statusa reke Soče kot naravne vrednote in razveljavitev varstvenega režima, ki ga zagotavljata* Zakon o določitvi zavarovanega območja za reko Sočo s pritoki *(Uradni list SRS, št. 7/76) in* Zakon o ohranjanju narave *(Uradni list RS, št. 56/99, 31/00, 119/02, 22/03, 41/04, 96/04 – UPB).*

Javni zavod ***Lokalna turistična organizacija*** *(LTO)* ***Sotočje*** *kot destinacijska organizacija za območje občin Kobarid in Tolmin ter kot predstavnik 225 turističnih ponudnikov – članov organizacije izraža protest in nasprotovanje navedenemu členu predloga Energetskega zakona.*

Reka Soča je hrbtenica naše turistične ponudbe, ki je obstoječim zaščitam navkljub že danes močno ogrožena in razvrednotena s prekomernim izčrpavanjem proda. Od njene ohranjenosti so odvisni prav vsi turistični ponudniki v dolini. Je namreč ključni identitetni in programski element naše turistične ponudbe in usodno pomembno vpliva na osnovni in dodatni zaslužek vseh, ki se v dolini ukvarjajo s turizmom. Ta pa je za naše razvojno prikrajšano in demografsko ogroženo območje ena redkih otipljivih razvojnih priložnosti, ki v primerjavi z morebitnimi energetskimi objekti zagotavlja zaposlitev in dodatne dohodke neprimerno večjemu številu prebivalcev.

V strategijo razvoja našega turizma smo zapisali, da ga bomo razvijali na trajnosten način, z veliko odgovornostjo tako do naravne in kulturne dediščine, ki nam je bila zaupana, kot do tistih, ki bodo za nami živeli v dolini Soče. Novi energetski objekti na reki Soči so v popolnem nasprotju s trajnostnim konceptom razvoja, ki ga podpira evropska skupnost in deklarativno razglaša tudi naša država. Nenazadnje bi bilo prav tudi to, da se z zdravo samozavestjo zavedamo Soče tudi kot nacionalnega simbola in vrednote. Kdor koli govori o Soči v tem smislu, ima v mislih prav obravnavano zavarovano območje od izvira do Tolmina in ne preostalega dela, ki smo ga z energetskimi objekti že povsem razvrednotili. Povsem nesprejemljivo se nam zdi, da želi država, ki bi morala ščititi našo dediščino in podpirati razvoj gospodarskih dejavnosti, pomembnih tudi za prebivalce nepriviligiranih območij, z ukinitvijo varstvenih režimov za reko Sočo odpreti možnost za uničenje še zadnjega kolikor toliko ohranjenega dela najlepše slovenske in po mnenju naših obiskovalcev tudi najlepše evropske reke.

Pripravljavcem energetskega zakona zato predlagamo, da sporni 565. člen v celoti umaknejo iz predloga.

Janko Humar, direktor LTO Sotočje

»NE!« škodljivim energetskim nebulozam in »ZA!« ustanovitev krajinskega parka Soča

Člani ***Civilne iniciative »Bovško bolje«*** *si prizadevamo za trajnostni razvoj občine ob spoštovanju naravnih in kulturnih vrednot, kar je tudi osrednji cilj* Omrežja občin – povezanost v Alpah, *v katero se je* ***Občina Bovec*** *vključila že pred poldrugim desetletjem. Zaradi tega ostro nasprotujemo vključevanju Soče s pritoki v* Nacionalno energetsko pot *in zavračamo predlog* ***Ministrstva RS za gospodarstvo*** *(MG), ki predlaga odpravo določil zakona o Soči, ki onemogoča energetsko izrabo te reke in njenih pritokov. Opozarjamo, da je poskus gospodarskega resorja in z njim povezanih lobijev v popolnem nasprotju z vedno bolj prisotno okoljsko paradigmo. Zgornje Posočje s Sočo je namreč eno redkih še ohranjenih okolij pri nas in v Evropi.*

Podobni načrti so sicer v zadnjih slabih sto letih zadevali na vedno močnejše nasprotovanje ljudi, ki je višek doseglo s pravim revoltom proti kobariški hidroelektrarni in posledično sprejetim zakonom o Soči pred 30-imi leti. ***Soške elektrarne*** *pa še vedno hranijo načrte za velike energetske objekte na zgornjem toku Soče, ki so blizu planom italijanskih družb po prvi vojni. Te so obravnavale Zgornje Posočje kot energetski bazen za napajanje industrije v Furlaniji. Iz družbeno odgovornih razlogov je država Jugoslavija v 60-ih letih, namesto usodne energetske akumulacije Trnovo, raje podprla razvoj* ***Alpskega turističnega centra Bovec*** *(žal s figo v žepu v Ljubljani), ki ga po desetletjih životarjenja pravkar z velikimi sredstvi pred neizbežnim stečajem poskuša reševati siromašna Občina Bovec.*

Razprava o energetskem zakonu bo vrhunec dosegla v začetku jeseni, ko bo zakon prišel v medresorsko usklajevanje in nato na mizo ***Vlade RS****. Zato občinskima lokalnima turističnima organizacijama predlagamo, da nadaljujeta z zbiranjem podpisov proti škodljivim energetskim nebulozam in da vzporedno preverjata naklonjenost posameznikov, skupin in organizacij za ustanovitev krajinskega parka Soča. S tem bi v turizmu končno povezali tri občine ob Soči, kar je evidentno edina skupna razvojna priložnost, saj je območje enkratno naravno bogastvo v evropskem merilu. V okviru parka, ki bi ga skupaj ustanovile vse tri občine, bi lahko Sočo bolje varovali, upravljali in tržili. Skupaj bi uspešneje reševali grožnje in konflikte (pretirano črpanje gramoza, preobremenjenost voda z izvajanjem vodnih športov – nekontrolirana konkurenca domačih in tujih ponudnikov, nasprotja ribičev in športnikov …). Z uveljavitvijo parka pa bi lahko razrešili tudi nekatera neživljenjska določila zakona o Soči in za vedno odpravili grožnje z velikimi akumulacijami.*

Fedja Klavora, v imenu članov civilne iniciative »Bovško bolje«

Spoštovani,

seznanjamo vas, da je ***Lokalna turistična agencija*** (LTO) ***Sotočje*** na ***Ministrstvo RS za gospodarstvo*** (MG), ***Ministrstvo RS za okolje in prostor*** (MOP) in ***Društvo za ohranjanje naravne dediščine Slovenije*** (*DONDES*) 25. julija posredovala 1.566 podpisov (proti predlogu EZ-1), ki smo jih zbirali v naših TIC-ih, kampih, agencijah, društvih itd. s Tolminskega in Kobariškega. Bovška civilna iniciativa ***Bovško bolje*** je zbrala dodatnih 183 podpisov. Poleg tega so nas o svojih dejavnostih obvestili tudi številni drugi iz različnih koncev Slovenije in Evrope, ki se z omenjenim zakonom ne strinjajo. Ti so svoje mnenje posredovali neposredno na MG in MOP. Na naš naslov pa še vedno prihajajo novi podpisi, ki jih bomo zbirali še vse do 1. oktobra 2011, saj je rok za zbiranje podpisov sedaj podaljšan.

Tatjana Humar, LTO Sotočje

Posoški razvojni center

Na osnovi Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 26/05-UPB1), Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 110/02-ZDT-B, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08, 49/09, 38/10-ZUKN in 107/10), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2011 in 2012 (Uradni list RS, št. 99/09), Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Uradni list RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08 in 99/09-ZIPRS1011), Programa spodbujanja razvoja v Posočju 2007–2013 (SOČA 2013) (Sklep Vlade RS št. 30301-1-2007-5, z dne 15. 3. 2007), Izvedbenega programa razvojne pomoči občinam Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2011 (Sklep Vlade RS št. 30301-5/2010/3, z dne 16. 12. 2010) in Sheme državne pomoči »Regionalna shema državnih pomoči« (številka priglasitve: BE01-1783262-2007 in BE01-1783262-2007/l), objavlja Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, 1000 Ljubljana

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN SAMOZAPOSLOVANJA KADROV Z NAJMANJ SREDNJEŠOLSKO IZOBRAZBO NA OBMOČJU OBČIN BOVEC, KOBARID IN TOLMIN V LETU 2011

I. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje upravičenih stroškov dela (drugi bruto plače) podjetjem in samostojnim podjetnikom za novozaposlene osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo oz. sofinanciranje prispevkov za socialno varnost za zasebnike in se dodelijo za obdobje dveh let (24 mesecev). Zaposlitev mora biti povezana z izvedbo projekta začetne naložbe (naložba v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri: vzpostavitvi novega obrata, širitvi obstoječega obrata, diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki, bistveni spremembi proizvodnega procesa v obstoječem obratu). To pomeni, da se nanaša na dejavnost, za katero je bila izvedena naložba in je ustvarjena v treh letih po končani naložbi. Upoštevajo se tudi delovna mesta, ustvarjena v treh letih po končani naložbi zaradi povečanja stopnje izkoriščenosti zmogljivosti s pomočjo nove naložbe.

Upravičeni stroški so:
- bruto plača (drugi bruto) za zaposlene v podjetju in pri samostojnih podjetnikih,
- obvezni prispevki za socialno varnost za zasebnike.

Najvišja dovoljena stopnja sofinanciranja lahko znaša do 30 odstotkov upravičenih stroškov ustvarjenih delovnih mest povezanih z investicijo za velika podjetja, izraženo v bruto ekvivalentu dotacije. Za srednja podjetja se tako določena zgornja meja lahko poveča za 10 odstotnih točk in za mala podjetja 20 odstotnih točk, razen za podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta. Upošteva se tista bruto plača, ki jo v vlogi opredeli vlagatelj.

Maksimalna vrednost sofinanciranja za samozaposlene znaša polovico mesečno odvedenih prispevkov za socialno varnost, pri čemer se upoštevajo tisti, ki jih v vlogi opredeli vlagatelj.

II. Pogoji dodeljevanja

Na razpis se lahko prijavijo:

a. delodajalci, ki bodo v letu 2011 v času od oddaje vloge na razpis do 16. 8. 2011 v Posočju na novo zaposlili za nedoločen čas kadre z najmanj srednješolsko izobrazbo in bodo delovno mesto ohranili vsaj 5 let (velika podjetja) oziroma vsaj 3 leta (srednja in mala podjetja), oboje šteto od datuma, ko je bilo delovno mesto prvič zasedeno;
sofinanciranje upravičenih stroškov plač kadrom, ki so bili kadarkoli doslej pri vlagatelju ali njegovem povezanem podjetju že zaposleni za nedoločen čas, ni upravičeno;

b. posamezniki, ki se bodo v letu 2011 v času od oddaje vloge na razpis do 16. 8. 2011 v Posočju samozaposlili, imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in bo njihovo delovno mesto ohranjeno vsaj 3 leta.

Na razpis se lahko prijavijo gospodarske družbe (velika, srednja, mala in mikro podjetja) in samostojni podjetniki, ki so registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09-UPB3 in 83/09 Odl.US: U-I-165/08-10, Up-1772/08-14, Up-379/09-8) in:
- niso v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije,
- ne pridobivajo državne pomoči za podjetja v težavah (Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah, Uradni list RS, št. 44/07-UPB2),
- niso insolventni glede na 2. točko 3. odstavka 14. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09, 59/09, 52/10 in 106/10),
- imajo registriran sedež ali podružnico na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin,
- fizične osebe morajo imeti registrirano dejavnost na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin,
- nimajo neporavnanih zapadlih obveznosti do Republike Slovenije,
- katerih dejavnosti niso izločene iz shem državnih pomoči v Evropski uniji.

Na razpis se lahko prijavijo tudi tuja podjetja, vendar pa je prejemnik sredstev lahko le podjetje registrirano v Republiki Sloveniji.

Do nepovratnih sredstev niso upravičeni vlagatelji:
- ki so za svojo dejavnost pridobila igralniško koncesijo;
- ki delujejo na področju ribištva ali premogovništva;
- ki delujejo na področju pridelave kmetijskih pridelkov naštetih v Prilogi I Pogodbe o ustanovitvi Evropskih skupnosti in proizvodov, ki posnemajo ali nadomeščajo mleko in mlečne proizvode, ter proizvode, ki ustrezajo CN kodam 4502, 4503 in 4504 za plutaste izdelke;

Utrinki

DA POEZIJA NE BI OSTALA ZAPRTA V »ZLATIH KLETKAH«

Kobarid – Da bi poezija *»skupaj s pesniki ne ostajala zaprta v 'zlatih kletkah',«* kot je to izzvenelo iz ust pesnika in enega izmed umetniških vodij festivala **Francesca Tomada**, so jo v okviru potujočega mednarodnega festivala prinesli ljudem na trge, ob jezera, v parke, lokale in druge javne kraje. Iz dve leti stare pobude se je nato rodil festival poezije *»Acque di acqua,«* ki je ime dobil po multimedijskem projektu, ki sta ga zasnovala **Mauro Bono** in **Giovanni Fierro**. Že prvo leto obstoja, leta 2009, je festival z »glasovi Soče« segel tudi v Posočje.

Letos smo se zbrali ponovno. Tokrat v soboto, 16. julija, na trgu v Kobaridu, kjer je bila 18. bralna postaja. Tokratni festival je posvečen enemu najpomembnejših osebnosti kulturnega življenja v severovzhodni Italiji, furlanskemu pesniku **Lucianu Morandiniju,** in nosi ime po njegovi pesniški zbirki »Caminando, caminando« (Iti, hoditi). Skupaj z lokalnimi društvi ga organizirata društvi Culturaglobale Cormons in Equilibri Gorizia.

DA POEZIJA SKUPAJ S PESNIKI NE BI OSTALA ZAPRTA V »ZLATIH KLETKAH,« so jo v okviru potujočega mednarodnega festivala prinesli ljudem na trge, ob jezera, v parke, lokale in druge javne kraje. V Kobaridu so jo v okviru kobariškega kulturnega poletja prebirali ljudem na trgu.

Pri nas je v okviru Kulturnega poletja v Kobaridu zanj poskrbelo Kulturno društvo PoBeRe. Vse skupaj se je začelo s pesmijo bovškega kantavtorja **Petra Della Bianca** v glasbeni spremljavi njegovih prijateljev. In kot da se je tisti hip tudi nebo odločilo, da bo prisluhnilo … Tokrat so se z branjem svoje poezije obiskovalcem predstavili: **Meta Stergar**, nadarjena mlada pesnica iz Sužida, ki ji je OŠ Simona Gregorčiča Kobarid, ko je bila stara deset let, že izdala pesniško zbirko, **Darko Rutar** iz Tolmina, sicer tudi ljubiteljski filmski ustvarjalec in dejaven član društva PoBeRe, **Marina Cernetig** z Inštituta za slovensko kulturo iz Špetra ter trije gostje iz Gorizie: **Mila Bratina**, ki dela tudi kot vzgojiteljica v slovenskem vrtcu, **David Bandelj**, literarni zgodovinar, publicist, predavatelj, zborovodja in pianist, ter **Giovanni Fierro**, urednik, založnik in član združenja Equilibri. Program sta povezovali **Claudia Salamant** in **Marjeta Manfreda Vakar**. Ob koncu pa le še povabilo: dobrodošli spet prihodnje leto!

M. M. V.

Foto: Ivica Leban

- ki delujejo na področju predelave in trženja kmetijskih proizvodov kadar je:
  - znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine kmetijskih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
  - pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce;
- ki delujejo na področju jeklarstva ali železarstva;
- ki delujejo na področju proizvodnje sintetičnih vlaken;
- ki izpolnjujejo merila za podjetja v težavah v skladu s Smernicami Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (Uradni list EU, C 244 z dne 1.10.2004, str. 2) in Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list RS, št. 44/07-UPB2); mala in srednja podjetja, ki delujejo manj kot tri leta od registracije, se ne štejejo kot podjetja v težavah v smislu Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, razen če izpolnjujejo merila za stečajni postopek po predpisih, ki urejajo finančno poslovanje podjetij;
- za aktivnosti povezane z izvozom, ko je pomoč neposredno vezana na izvožene količine, na vzpostavitev in delovanje distribucijskega omrežja ali na druge tekoče izdatke, povezane z izvozno aktivnostjo;
- kadar je pomoč pogojena s prednostjo rabe domačega blaga pred rabo uvoženega blaga.

Če za pomoč zaprosi podjetje, ki večino dohodkov ustvari v sektorju zračnega ali zemeljskega tovornega transporta, je treba poleg določb Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči upoštevati še posebna pravila, ki urejajo dodeljevanje državnih pomoči za ta področja.

***Preglednica:* Merila za vrednotenje vlog**

	Merilo	Število točk
a.	Čas ustanovitve podjetja	največ 10
b.	Število novih zaposlitev	največ 22
c.	Vlagatelj zaposluje štipendista PRC-ja	največ 4
d.	Lokacija vlagatelja	največ 4
e.	Zaposlovanje kadrov tehničnih usmeritev oziroma kadrov s področja gostinstva in turizma	največ 20
f.	Skladnost zaposlovanja z razvojno vizijo vlagatelja, v kateri je področje človeških virov posebej obdelano	največ 30
g.	Predhodno dodeljena sredstva	največ 10
	SKUPAJ	**100**

III. Merila za izbiro

Merila za vrednotenje vlog so navedena v preglednici.

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči najmanj 51 točk. Vloge bodo razvrščene glede na število doseženih točk. Razpisana sredstva bodo vlagateljem dodeljena po vrstnem redu do porabe sredstev. V primeru, da dosežeta dve vlogi enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu e. Če imata vlogi še vedno enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu f.

IV. Okvirna višina sredstev in obdobje financiranja

Višina nepovratnih sredstev, ki bo na razpolago, znaša v letu 2011 okvirno 24.000 EUR. Nepovratna sredstva za te namene so zagotovljena na proračunski postavki Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko 1166: Razvojna pomoč Posočju.

Obdobje za katerega so namenjena nepovratna sredstva, so proračunska leta 2011, 2012 in 2013.

V letu 2011 bo Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko sofinancirala upravičene stroške, nastale od zaposlitve kadrov za nedoločen čas do izstavitve zahtevka za sofinanciranje (skrajni rok je 15. 11. 2011). V primeru velikega števila prijavljenih zaposlitev se obdobje sofinanciranja v letu 2011 lahko ustrezno skrajša.

V kolikor proračunska sredstva za izvajanje pogodbenih obveznosti v letu 2012 in/ali 2013 ne bodo zagotovljena, pogodbene obveznosti Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko prenehajo, pogodbene obveznosti prejemnika glede trajanja zaposlitev pa se proporcionalno zmanjšajo.

Sredstva se dodeljujejo za vsako leto posebej, in sicer enkrat letno za nazaj, največ za obdobje zaposlitve v tekočem letu.

V. Način prijave in razpisni roki

Rok za oddajo vloge (obrazci in priloge) na naslov Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, 1000 Ljubljana, je:

- priporočeno po pošti do vključno 16. 8. 2011 ali
- v glavno pisarno Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, 1000 Ljubljana (šesto nadstropje, pri recepciji) najkasneje do 16. 8. 2011 do 12. ure.

Vloga na razpis mora biti oddana v skladu s prejetimi navodili in sicer v zaprti ovojnici z ustrezno navedbo na sprednji strani, dobesedno in brez okrajšav: »NE ODPIRAJ – VLOGA – JAVNI RAZPIS ZAPOSLOVANJE V POSOČJU 2011« in s polnim nazivom in naslovom vlagatelja.

Razpisni dokumentaciji je priložen obrazec pravilne opreme ovojnice za prijavo na javni razpis, ki ga lahko izpolnjenega v skladu z navodili nalepite na sprednjo stran ovojnice (glej oprema ovojnice v razpisni dokumentaciji – točka št. 13: Oprema ovojnice).

Vse vloge, ki bodo nepravilno označene oziroma bodo oddane na navedeni naslov kasneje od predpisanega datuma oziroma ure, bodo zavržene in neodprte vrnjene vlagatelju.

Utrinki

NA »SHADU« ROBIDNI BREG PREMAGAL AREHE

Kanalski in Tolminski Lom – 9. junija godujeta sv. Primož in Felicijan, zavetnika farne cerkve v Kanalskem Lomu. Za prebivalce Kanalskega in Tolminskega Loma to predstavlja tradicionalno praznovanje Shoda, po domače *Shada*, ki ga že nekaj let v sodelovanju s krajevno skupnostjo in župnijskim svetom pripravlja Športno društvo Lom »99«. Letošnji Shad pa je v kraj prinesel novost. Organizatorji smo se odločili, da praznik razdelimo na dva dneva.

V zgodnjih popoldanskih urah prve junijske sobote so asfaltno igrišče v Kanalskem Lomu zasedli košarkarji, ki so se pomerili na turnirju trojk. Ta je bil prvič organiziran lani, letos pa se je štel za pokal Košarkarskega kluba Tolmin in zaradi tega prispeval k številčnejši udeležbi moštev. Sodelovalo jih je kar 14, turnir pa je postregel tudi s kakovostno igro. Ob koncu so se prvega mesta veselili

Foto: arhiv ŠD Lom »99«

igralci Robidnega Brega, ki so v finalu premagali Arehe, svoje starejše in izkušenejše kolege iz tolminskega košarkarskega kluba. Po končanem turnirju je v večernih urah glavno vlogo na igrišču prevzela glasbena skupina 7 Šrit, ki je kljub kislemu vremenu privabila precejšno množico obiskovalcev iz domačih in okoliških krajev.

Čez dober teden, v nedeljo, 12. junija, je sledil drugi del, namenjen domačinom. Vse skupaj se je začelo ob 14. uri s sveto mašo in ofrom, namenjenim obnovi tukajšnje cerkve sv. Primoža in Felicijana. Po končanem obredu pa se je na igrišču odvil zabavni program, zapela je domača ženska vokalna skupina Osminka, prisotne pa je zabaval tudi 8-letni Martin, ki je zapel nekaj pesmi Dua Bakalina. Glavna točka popoldneva so bile zabavne družabne igre, najprej za najmlajše, nato še za starejše. Kljub temu ali pa prav zato, ker je bil tovrsten program izveden prvič, domačinov ni bilo treba posebej prepričevati, naj pri igrah sodelujejo. Hitro so se zbrali v skupine s štirimi sodelujočimi ter v naslednji uri in pol zabavali tako gledalce na tribuni kot tudi sebe.

Organizatorji smo bili tako z odzivom ljudi kot z izpeljavo dogodkov zadovoljni, zato si bomo prizadevali, da bi podobne in še boljše dogodke pripravili tudi v prihodnje.

Matjaž Žbogar, ŠD Lom »99«

Vloge morajo biti napisane v slovenskem jeziku, stroški projekta in ostali finančni izračuni pa morajo biti v evrih (EUR).

VI. Vsebina vloge

Vloga je popolna, če vlagatelj do predpisanega roka za oddajo vlog v javnem razpisu, predloži pravilno zapečateno ovojnico in izpolnjene, podpisane ter žigosane dokumente, zvezane v skupen dokument, po naslednjem vrstnem redu:

- izpolnjena, podpisana in žigosana Izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1);
- izpolnjena, podpisana in žigosana Izjava o povezanosti nove zaposlitve oz. samozaposlitve z naložbo v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva (razpisni obrazec št. 2);
- izpolnjen, podpisan in žigosan Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 3);
- originalno potrdilo pristojnega Davčnega urada Republike Slovenije o poravnanih zapadlih davčnih obveznostih do Republike Slovenije, ki ne sme biti starejše od 30 dni od dneva oddaje vloge na razpis;
- izpolnjen, podpisan in žigosan obrazec Osnovni podatki o vlagatelju (razpisni obrazec št. 4) in zahtevane obvezne priloge:
- originalne bilance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2009 in 2010 potrjene s strani AJPES-a);
- izpolnjen obrazec Predstavitev projekta novih zaposlitev (razpisni obrazec št. 5);
- izpolnjen, podpisan in žigosan Vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 6).

Podjetjem ustanovljenim v letu 2011 ni potrebno priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida. Podjetja ustanovljena v letu 2010 priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2010.

Kot popolna se šteje tudi tista vloga, ki je bila v roku ustrezno dopolnjena na podlagi poziva k dopolnitvi.

VII. Datum in način obravnave vlog

Odpiranje vlog bo 19. 8. 2011.

Vloge se bodo odpirale enkrat. Odpiranje vlog ne bo javno. Vse pravočasno prispele pravilno označene vloge bo odprla in pregledala, popolne pa tudi ocenila strokovna komisija. Strokovno komisijo sestavljajo trije predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, predstavnik Zavoda RS za zaposlovanje – Območna služba Nova Gorica in predstavnik Posoškega razvojnega centra.

Strokovna komisija bo v roku osmih (8) dni od odpiranja vlog pisno pozvala tiste vlagatelje, katerih vloge niso bile popolne, da jih dopolnijo. Rok za dopolnitev vlog je osem (8) dni po prejetju poziva. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelji ne bodo dopolnili v določenem roku, bo strokovna komisija zavrgla.

Prepozno prispele ali nepravilno označene vloge se zavržejo, neutemeljene pa zavrnejo. Zavržejo se tudi nepopolne vloge, ki jih vlagatelj v roku ne bo dopolnil, oziroma bodo dopolnjene neustrezno.

Vloge, ki ne bodo ustrezale razpisnim pogojem, bodo kot neutemeljene zavrnjene.

Na podlagi predloga strokovne komisije bodo vlagatelji s strani Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko v roku 45 dni od odpiranja vlog obveščeni s sklepom o odobritvi sredstev oziroma zavrnitvi.

Zoper sklep Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je možna pritožba v roku osmih (8) dni od prejema sklepa. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi vlagatelji. Pritožnik mora natančno opredeliti razloge, zaradi katerih je pritožba vložena. Predmet pritožbe ne morejo biti merila za ocenjevanje vlog. Pritožbo je potrebno nasloviti na: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, Ljubljana, s pripisom »PRITOŽBA NA SKLEP – JAVNI RAZPIS ZAPOSLOVANJE V POSOČJU 2011« in s polnim nazivom in naslovom pritožnika.

VIII. Pogodba

V primeru pozitivnega sklepa o dodelitvi sredstev, bo upravičenec s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko podpisal pogodbo (vzorec pogodbe je sestavni del razpisne dokumentacije). V pogodbi bo določen način financiranja, ostali pogoji in obrazec zahtevka za sofinanciranje. Pogodba bo pričela veljati, ko jo bosta podpisali obe pogodbeni stranki.

Izbrani vlagatelji bodo prejeli pisni poziv, da pristopijo k podpisu pogodbe s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Če se v roku osmih (8) dni ne bodo odzvali na poziv, se šteje, da so umaknili vlogo za pridobitev sredstev.

Upravičenec mora zagotoviti razliko med dodeljenimi sredstvi in dejansko vrednostjo projekta.

IX. Razpisna dokumentacija

Razpisno dokumentacijo v slovenskem jeziku lahko prijavitelji prevzamejo brez plačila na Posoškem razvojnem centru, Ulica Padlih borcev 1 b, Tolmin vsak delovni dan med 9.00 in 12.00 uro. Razpisna dokumentacija se lahko posreduje tudi po elektronski pošti, če podjetje na e-pošto: *info@prc.si* posreduje prošnjo za dvig razpisne dokumentacije. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na internetnih naslovih www.svlr.gov.si in www.prc.si.

Dodatne informacije so v času odprtja razpisa na voljo vsak dan med 9. in 12. uro, kontaktni osebi:

- **Tina Bregar** na Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (tel.: 01/32-01-364, e-pošta: *tina.bregar@gov.si*) in
- mag. **Almira Pirih** na Posoškem razvojnem centru (tel.: 05/38-41-500, e-pošta: *almira.pirih@prc.si*).

Duša Trobec Bučan, ministrica

Posoški razvojni center

Na podlagi 6. člena Odloka Občine Tolmin o oddajanju poslovnih stavb, poslovnih prostorov ter javnih površin v najem **Posoški razvojni center** objavlja

JAVNI RAZPIS ZA ZBIRANJE PISNIH PONUDB ZA ODDAJO POSLOVNIH PROSTOROV V NAJEM

1. Predmet javnega razpisa je oddaja poslovnih prostorov v objektu, stoječem na zemljišču parcela št. 606, vpisanem v vl. št. 52 k. o. Tolmin, v najem. Na tem zemljišču stojita poslovni stavbi Ulica padlih borcev št.1/B in 1/C, v stavbah pa poslovni prostori, ki so delno zasedeni. Po sklepu občinskih svetov občin Bovec, Kobarid in Tolmin z njimi upravlja Posoški razvojni center.
Skupna površina poslovnih prostorov v obeh stavbah znaša 1.132,60 m^2; **predmet javnega razpisa so tri prazne pisarne: pisarna št. 13 (13,4 m^2), pisarna št. 33 (13,51 m^2) in pisarna št. 37 (11,24 m^2), kar skupaj predstavlja 38,15 m^2.**

2. Namen – Poslovni prostori so namenjeni storitveni in neprofitni dejavnosti in se oddajajo v najem za nedoločen čas z enomesečnim odpovednim rokom.

3. Pogoji za sodelovanje na javnem razpisu – Sodelujejo lahko vse pravne osebe in samostojni podjetniki s sedežem dejavnosti v Republiki Sloveniji.

4. Ponudba naj poleg vsebine, opisane v točki 8 tega razpisa, vsebuje:

- ime in naslov ponudnika oziroma podjetja
- registracijo pravne osebe – fotokopijo izpisa iz sodnega registra, za samostojne podjetnike pa fotokopijo priglasitvenega lista,
- fotokopijo dokazila o državljanstvu (samo za samostojne podjetnike),
- kratek opis dosedanjega poslovanja,
- morebitne dodatne ugodnosti,
- opredeljeno potrebo po poslovnih prostorih (število pisarn, m^2),
- na tlorisu stavbe označen želen ter še sprejemljiv poslovni prostor. Tloris stavbe dobite na Posoškem razvojnem centru, Ulica padljih borcev 1b, 5220 Tolmin, v pisarni št. 2 (pri poslovni sekretarki Katji Kravanja).

5. Merila – Najemnik bo izbran po merilih, ki omogočajo realno vrednotenje ponudbe, objavljenih v 9. členu *Odloka o oddajanju poslovnih stavb, poslovnih prostorov ter javnih površin v najem*. Merila so naslednja:
a) najkakovostnejši program v okviru predvidene dejavnosti,
b) opravljanje dejavnosti kot edine dejavnosti,
c) odstotek vlaganj v obnovo poslovnega prostora,
d) rok, v katerem namerava ponudnik odpreti poslovni prostor.

6. Rok za oddajo, način predložitve in opremljenost ponudb – Pisne ponudbe z zahtevanimi dokazili je treba predložiti (neposredno ali poslati s priporočeno pošto) vsak mesec do zadnjega delovnega dne v mesecu – prvič do 31. 5. 2011 na naslov Posoški razvojni center, Ulica Padlih borcev 1b, 5220 Tolmin.
Ponudba mora biti oddana v zaprti ovojnici z oznako: »Ne odpiraj – ponudba za najem poslovnega prostora.«
Če ponudnik pošlje ponudbo po pošti, se za pravočasno predloženo šteje tisto ponudbo, ki je bila naročniku (najemodajalcu) dostavljena v roku, ki je določen v tem razpisu.

7. Odpiranje ponudb za oddajo v najem bo komisija Posoškega razvojnega centra opravila po poteku razpisnega roka in zatem enkrat mesečno, vsak prvi ponedeljek v mesecu do konca leta 2011.

8. Obveščanje o izboru – Ponudniki bodo o izboru obveščeni v 8 dneh po končanem odpiranju ponudb. Vsak ponudnik, ki se je udeležil razpisa, ima pravico vložiti ugovor, ki ga naslovi na direktorico Posoškega razvojnega centra, v osmih dneh od prejema obvestila o izboru, če meni, da je z odločitvijo o izboru kršena njegova pravica. Direktorica bo o ugovoru odločila v roku 30 dni od dneva vložitve ugovora. Odločitev direktorice je dokončna.

9. Najemna pogodba – Izbrani ponudnik mora najemno pogodbo podpisati v 15 dneh po prejemu obvestila o izbiri oziroma dokončnosti sklepa o izbiri. Če izbrani ponudnik ne sklene pogodbe v roku, določenem za sklenitev najemne pogodbe, se šteje, da je odstopil od najema.

10. Dodatne informacije – Ponudniki lahko dobijo dodatne informacije, vključno z načinom uporabe meril iz 7. točke tega razpisa, na poslovni enoti Posoškega razvojnega centra (kontaktna oseba: Katja Kravanja), Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin ali po telefonu: 05/38-41-500.

11. Dodatno – Ta razpis Posoškega razvojnega centra ne zavezuje k izbiri najugodnejšega najemnika in sklenitvi najemne pogodbe.

mag. **Almira Pirih**, direktorica

Na podlagi *Razpisa za podelitev občinskih priznanj in nagrad za leto 2011* ***Občina Kobarid*** objavlja

JAVNI NATEČAJ »IZDELAVA SPOMINKA, KI PREDSTAVLJA OBČINO KOBARID«

1. Organizator nagradnega natečaja za izdelavo spominka, ki predstavlja občino Kobarid, je Občina Kobarid, Trg svobode 2, Kobarid.

2. Razpis nagradnega natečaja je objavljen na spletnih straneh Občine Kobarid *www.kobarid.si*

3. Predmet nagradnega natečaja je izdelava spominkov, ki predstavljajo občino Kobarid. Spominki naj predstavljajo naravne in kulturne lepote Kobariške ali spominjajo na tradicijo krajev v občini Kobarid.

Občina Kobarid želi z natečajem izdelave spominkov, ki predstavljajo občino Kobarid, prispevati k boljši in slikovitejši promociji občine.

4. Pogoji sodelovanja – Na natečaju lahko sodelujejo polnoletne fizične osebe s stalnim prebivališčem na območju Republike Slovenije. V natečaju ne morejo sodelovati zaposleni v občinski upravi Občine Kobarid ter člani strokovne žirije. S sodelovanjem na natečaju udeleženci:

- sprejmejo in soglašajo s pogoji natečaja Občine Kobarid,
- dovolijo, da v primeru prejema nagrade organizator objavi ime in priimek nagrajenca na spletnih straneh občine ter v drugih medijih.

Ob oddaji spominka je treba izpolnjevati naslednje pogoje:

- vsak izdelan spominek mora biti označen s šifro,
- v vsaki oddani škatli je lahko največ en izdelan spominek,
- posameznik lahko odda največ tri različne spominke,
- spominek mora biti primeren za nadaljnjo izdelavo in prodajo,
- spominek mora biti prvič predstavljen in ne sme biti v prodaji,
- spominek mora biti avtorsko delo sodelujočega.

Vsak sodelujoči mora spominku v dodatni zaprti kuverti, označeni z enako šifro kot spominek, priložiti še naslednje podatke:

- šifro spominka,
- ime spominka z opisno predstavitvijo spominka,
- ime in priimek avtorja,
- naslov avtorja (ulica, pošta in poštna številka),
- kontakt avtorja (telefon ali elektronski naslov),
- podpisano izjavo, da je spominek prvič predstavljen, da se spominek še ne prodaja in da je spominek avtorsko delo.

Vse materialne ali druge stroške, povezane s pripravo in oddajo spominka, nosijo sodelujoči sami.

5. Kriteriji ocenjevanja

- 1. kriterij: takojšna prepoznavnost in povezanost z vsebinskimi izhodišči (največ 20 točk),
- 2. kriterij: likovna čistost, enostavnost in originalnost (največ 15 točk),
- 3. kriterij: tržna zanimivost (največ 15 točk).

6. Rok za oddajo spominka – Izdelani spominki morajo biti oddani v škatli – po pošti ali osebno na naslov: Občina Kobarid, Trg svobode 2, 5222 Kobarid, s pripisom »Nagradni natečaj – ne odpiraj.«

Rok za oddajo spominka je **15. avgust 2011**. Če je spominek poslan s priporočeno poštno pošiljko, se za dan oddaje spominka šteje dan oddaje na pošto. Nepravilno označenih ali prepozno prispelih spominkov organizator natečaja ne bo upošteval.

7. Odpiranje ponudb oziroma oddanih spominkov bo 17. avgusta 2011 ob 13. uri in ne bo javno.

Vodja natečaja bo odprla škatle po vrstnem redu, kot so prihajale. Vsi spominki bodo do odločitve strokovne žirije shranjeni pri vodji natečaja.

8. Izbor spominkov – Med vsemi prispelimi spominki bo tričlanska strokovna žirija, imenovana s strani županje občine Kobarid, pregledala in ocenila spominke. Strokovna žirija bo skladno s kriteriji ocenjevanja ocenjevala samo tiste izdelane spominke, ki bodo oddani skladno s tem natečajem in bodo zadostili pogojem natečaja.

Najvišja možna skupna ocena je 50 točk. Izbran bo tisti spominek, ki bo v seštevku dosegel najvišje število točk. Če bosta dva ali več spominkov dobila enako število točk v seštevku, bo bolje uvrščen tisti spominek, ki bo imel večje število točk pri prvem kriteriju. Če bodo imeli spominki enako število točk tudi pri prvem kriteriju, se bo višje uvrstil spominek z večjim številom točk pri drugem kriteriju. Če bodo imeli spominki enako število točk tudi pri drugem kriteriju, se bo višje uvrstil spominek z večjim številom točk pri tretjem kriteriju.

Po izvedenem ocenjevanju spominkov bo strokovna žirija izdelala poročilo o ocenjevanju. Komisija za priznanja in nagrade Občine Kobarid bo naredila vrstni red spominkov in pripravila predlog občinskemu svetu za podelitev prvih treh nagrad.

Organizator si pridržuje pravico, da ne izbere nobenega spominka in ne sklene pogodbe o prenosu materialnih avtorskih pravic, če nobeden od prejetih spominkov pri ocenjevanju ne bo prejel najmanj 30 točk.

Po zaključenem postopku natečaja bo organizator sodelujočim na njihovo izrecno željo predložene spominke vrnil, sam pa za dokumentacijo ohranil njihove kopije oziroma fotografije. Nagrajenih spominkov organizator ne vrača.

9. Nagrade – Avtorji spominkov, ki bodo zasedli prva tri mesta, bodo prejeli naslednje denarne nagrade:

- prva nagrada – v vrednosti 1.000 evrov
- druga nagrada – v vrednosti 500 evrov
- tretja nagrada – v vrednosti 500 evrov

Nagrada predstavlja plačilo avtorskega honorarja za izvedeno avtorsko delo in prenos vseh materialnih avtorskih pravic. Nagrajeni avtorji bodo v roku 15 dni pozvani k podpisu pogodbe za izključni prenos vseh materialnih avtorskih pravic na spominku iz 22. člena *Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS*, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo in 68/08) z avtorja na organizatorja natečaja za uporabo v Sloveniji in v tujini za ves čas trajanja avtorske pravice.

Organizator bo neto znesek prejete nagrade izbranemu avtorju izplačal v roku 30 dni od podpisa pogodbe.

10. Dodatne informacije v zvezi z natečajem so na voljo pri vodji natečaja **Nataši Hvala Ivančič**, prek telefona: 05/38-99-226 vsak delavnik med poslovnim časom ali prek e-pošte: natasa.hvala-ivancic@kobarid.si

Darja Hauptman, županja občine Kobarid

Utrinki

VODA ZA VEDNO

Zgornje Posočje – V sklopu vseslovenske akcije, s katero želimo v sodelovanju s Kajakaško zvezo Slovenije ljudi osvestiti o varovanju naravnega bogastva in čistosti slovenskih rek, smo v športni agenciji X POINT iz Kobarida letos sredi junija drugič organizirali rekreativno-ekološki spust po reki Soči. S tem, ko smo se spustili po mirnejšem odseku reke – med vasjo Ladra in Tolminom –, smo privabili tako izkušene kajakaše kot tudi tiste, ki nimajo prav veliko tovrstnih izkušenj ali pa sploh še nikoli niso veslali. Ob 11. uri se nas je zbralo več kot 80 navdušencev veslanja. Nekateri so svojo opremo že imeli, drugim pa smo jo posodili. Z rafti, kanuji in kajaki smo se podali na Soči ter na skoraj triurnem spustu doživeli veliko zanimivega. Ker je prejšnje dni deževalo, je bil vodostaj ravno pravšnji. Po spustu smo se vrnili v Kobarid, kjer nas je že čakal okusen golaž, ki so ga za nas pripravili člani Lovske družine Kobarid. Druženje pa smo nadaljevali tudi v večernih urah, in sicer v sklopu Kobariškega sejma, kjer smo se zabavali ob skladbah glasbene skupine Kalamari. V prihodnjih letih želimo k sodelovanju pritegniti še več udeležencev, od klubov, šol, podjetij in drugih organizacij, kot tudi posameznikov. Še posebej pa smo se razveselili lanskoletnih udeležencev spusta, ki so se nam pridružili tudi letos.

REKREATIVNO-EKOLOŠKI SPUST PO REKI SOČI *je vseslovenska akcija, s katero želijo pri kobariški športni agenciji X POINT v sodelovanju s Kajakaško zvezo Slovenije ljubitelje rečnih dejavnosti osvestiti o varovanju naravnega bogastva in čistosti slovenskih rek.* ***Foto: arhiv športne agencije***

Ana Podobnik,
X POINT outdoor center

POSTANITE NAROČNIK/-ICA e-EPIcentra

Vse, ki želite postati naročniki ***e-EPIcentra,*** vabimo, da nam na **mateja.skok@prc.si** sporočite svoj e-naslov, na katerega vam bomo pošiljali povezavo na naše spletno glasilo. **Uredništvo**

MOŽNOST OBJAVE BARVNIH OGLASOV

Vse o oglaševanju v našem glasilu z naklado 7.400 izvodov najdete na spletni strani www.prc.si/epicenter, lahko pa se obrnete tudi na Matejo Skok (05/38-41-502, mateja.skok@prc.si). **Uredništvo**

Utrinki

DRŽAVNE PRVAKINJE V KATEGORIJI KATE – STAREJŠE DEKLICE *– Moštvo mladink KK Soča v sestavi* **Kitty Finc**, **Urše Koren** *in* **Ane Vukelič** *je v konkurenci šestih moštev osvojilo prvo mesto in si s tem prislužilo naziv državnih prvakinj.* ***Foto: arhiv KK Soča***

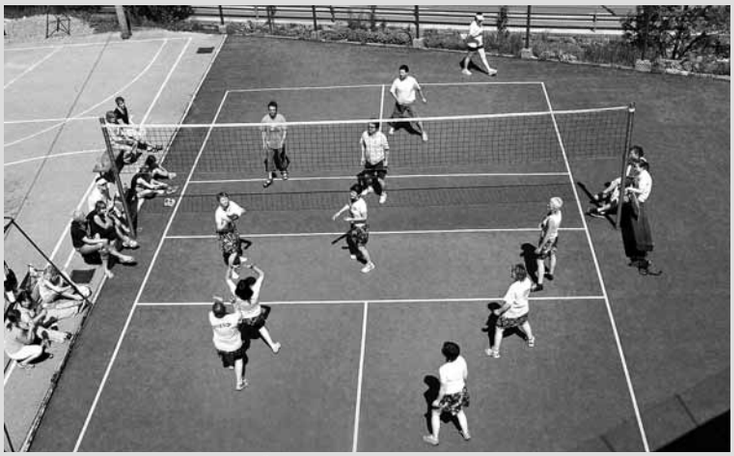

PODBRDO JE ZAJEL PREPLET ŠPORTNEGA DOGAJANJA. *Kako tudi ne, ko pa je bil letošnji krajevni praznik v Podbrdu namenjen druženju in športu.* ***Foto: Tamara Kos***

KOBARIŠKE KARATEISTKE DRŽAVNE PRVAKINJE

Zgornje Posočje – Karate klub (KK) Posočje se je v začetku junija pod okriljem Karate zveze Slovenije udeležil državnega prvenstva v ekipnih katah in ekipnih borbah za vse starostne kategorije, ki je potekalo v športni dvorani v Polzeli. Tekmovanja se je udeležilo 136 moštev iz več kot 30 KK, ki so se med seboj pomerila v 26 kategorijah.

Svoj prvi nastop v ekipnih katah so tokrat opravile malčice KK Posočje (**Katarina Kranjc**, **Ema Šuligoj** in **Tia Žagar**) ter s tem pogumno stopile na svojo tekmovalno pot. V kategoriji Kate – starejše deklice pa je ekipa naših mladink v sestavi **Kitty Finc**, **Urše Koren** in **Ane Vukelič** v konkurenci šestih moštev osvojila prvo mesto in si s tem prislužila naziv državnih prvakinj. Prav z njihovo pomočjo se je KK Soča v skupnem seštevku medalj v konkurenci med 35 udeleženimi slovenskimi KK zavihtel na 12. mesto.

Da posoški KK uspešno nadaljuje svoje delo, dokazuje tudi opravljeni izpit za črni pas, katerega sta opravili Ana Vukelič in Urša Koren pri mojstru **Takashiju Tokuhisa** v Ljubljani. Najmlajši karateisti pa so ob zaključku šolskega leta imeli izpit, na katerem so pokazali znanje, ki so ga pridobili na področju karateja – izpit so vsi uspešno opravili.

Miran Finc, KK Soča

ŠPORTNO ŽIVAHEN KRAJEVNI PRAZNIK

Podbrdo – Letošnji krajevni praznik v Podbrdu je bil namenjen druženju in športu. V sodelovanju s Krajevno skupnostjo (KS) Podbrdo so ga oblikovale sekcije Športnega društva »Bača« Podbrdo. Na športnem igrišču je bilo živahno kar dva dneva. Praznovanje so že v petek, 24. junija, popoldne odprli najmlajši nogometni navdušenci. Moštva iz Baške grape pa so do poznih večernih ur merila moči na turnirju v malem nogometu.

Soboto je prepletla mavrica športnih turnirjev. Ekipe so se pomerile v odbojki, v metanju trojk in v »beograjčanu«. Več kot 50 obiskovalcev se je preizkusilo v metanju balinčkov. Plezalna sekcija Podbrdo pri Turističnem društvu Podbrdo je ponudila športno plezanje, ki je v plezalno steno privabilo predvsem šolsko mladino. S priložnostnim programom in tekmo v »odbojki za dušo« so se potrudile mame domačih odbojkaric. Najmlajši pa so v pozdrav prazniku izdelali barvno pisan transparent.

Ob koncu so prve tri iz vsake discipline poklicali na zmagovalne stopničke in jim podelili pokale in medalje. Ob tej priložnosti pa je predsednik KS **Tomaž Štenkler** krajane pohvalil za njihovo sodelovanje pri urejanju kraja.

Olga Zgaga, Društvo Baška dediščina

TRAKTOR ZBOR USPEL NAD PRIČAKOVANJI ORGANIZATORJEV

Dolenja Trebuša – Sredi junija se je v Dolenji Trebuši na soboto odvijal 1. traktor zbor. Prireditev, ki je v temu prostoru nekaj novega, je v prvi vrsti družabnega značaja, malce pa tudi izobraževalnega, saj so si lahko obiskovalci ogledali najrazličnejšo kmetijsko mehanizacijo in opremo. Predstavili so se številni trgovci traktorjev in ostale kmetijske opreme (cepilci, vitli, zgrabljalniki, traktorske kosilnice, mulčerji …), ki so izvajali demonstracijo v najtežjih pogojih kmetovanja. Poleg sodobnega načina kmetovanja so kosci prikazali ročen način košnje, ki je domačinom v teh krajih še kako poznan.

PRIREDITEV SE JE ZAČELA S PET KILOMETROV DOLGO PANORAMSKO VOŽNJO, katere se je udeležilo 41 traktoristov z najrazličnejšimi traktorji. ***Foto: Zoran Abram***

Na zbor so se udeleženci pripeljali s svojim traktorjem in se zbrali na travniku ob reki Idrijci. Prireditev se je začela s pet kilometrov dolgo panoramsko vožnjo, katere se je udeležilo 41 traktoristov z najrazličnejšimi traktorji. Najstarejši traktor se je pripeljal s Pečin, najnovejši oziroma novi pa so bili last Agromehanike. Poleg panoramske vožnje so lahko traktoristi spretnost s svojim traktorjem dokazovali tudi na družabnih igrah. Zbor se je zaključil z nastopom glasbene skupine.

Takšna prireditev se je pri nas odvijala prvič, zato organizatorji niso vedeli, kaj naj pričakujejo. Že kmalu po tem, ko so se začeli zbirati prvi traktoristi in obiskovalci, so organizatorji spoznali, da bo prireditev uspela nad pričakovanji. Vso prostovoljno delo vezano na z organizacijo prireditve je bilo v hipu poplačano z nasmehi traktoristov, veselimi obiskovalci in zadovoljnimi razstavljavci kmetijske mehanizacije, ki so obljubili, da prireditev obiščejo tudi naslednje leto.

Aleš Manfreda,
predstavnik organizatorjev

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
do konca avgusta	**KOBARID**, Ustanova Fundacija »Poti miru v Posočju«	**Začasna razstava Peš skozi 1. svetovno vojno:** skozi objektiv neznanega vojaka	Kobariški muzej: 05/38-90-000 in Ustanova Fundacija »Poti miru v Posočju«: 05/38-90-167
25.–31. 7.	**ZGORNJE POSOČJE**	**Ocenjevanje urejenosti vasi in krajev v Zgornjem Posočju**	Milena Jurkas: milenajurkas@gmail.com
29. 7. (19.30)	**KOBARID**, Kulturni dom	**Vsak je nekdo, nihče nič**	Vesna Fon: 051-250-087
29.–31. 7.	**LOGARSKA DOLINA**	**Pohod po sl. planinski poti iz Logarske doline do Jezerskega**	PD Tolmin (Simon Gorjup): 031-344-967, pdtolmin@gmail.com
30. 7.	**KOBARID**, zbor na Kobariškem trgu	**Festival Fronta:** pohod na Krn (5.00), Piknik na Fronti – gledališka predstava v sodelovanju med zamejci, dramsko gimnazijo Nova Gorica in gledališko skupino Mkud Kobarid (20.00), Klemen Kelih (21.00), Gal Gjurin (22.00)	Ian Stergar: 051-224-892
30. 7. (20.30)	**ROBIČ**, pri bifeju Z' DER	**Večjezična srečanja ob Nadiži –** odprto branje ljubezenskih in erotičnih pesmi in orientalski ples Naje Furlan	KD PoBeRe: 031-355-929
30. in 31. 7.	**LIVEK**, nogometno travnato igrišče	**30. tradicionalni nogometni turnir Livek 2011**	Tine Medved: 041-501-428 in Peter Kutin 041-751-088
31. 7.	**KOBARID**	**Festival Fronta:** paintball turnir (9.00), Aikido predstavitev (18.00), Piknik na Fronti (20.00), Red Five Point Star (21.00)	Ian Stergar: 051-224-892
31. 7.–6. 8.	**KOBARID**, telovadnica Kobarid	**Aikido seminar Kobarid 2011**	
1. 8. (9.00)	**KOBARID**	**Festival Fronta:** umetniške delavnice (9.00), dramska delavnica (Marjan Bevk) (19.00), Mkud Kobarid z gosti (21.00)	Ian Stergar: 051-224-892
2. 8.	**KOBARID**	**Festival Fronta:** umetniške delavnice (9.00), literarna delavnica (19.00), Tornado (21.00)	Ian Stergar: 051-224-892
3. 8. (9.00)	**KOBARID**	**Festival Fronta:** umetniške delavnice (9.00), impro delavnica (19.00), Moonlight sky (21.00)	Ian Stergar: 051-224-892
4. 8. (9.00)	**KOBARID**	**Festival Fronta:** izdelovanje lutk (9.00), lutkovna delavnica (19.00), Aritmija (21.00)	Ian Stergar: 051-224-892
5. 8. (9.00)	**KOBARID**	**Festival Fronta:** lutkovna delavnica (9.00), razstava izdelkov (18.00), lutkovna predstava (19.00), Pushluschtae (21.00), Los Ventilos (23.00)	Ian Stergar: 051-224-892
6.8.	**BAVŠICA**	**Planinski vzpon na Špičco**	PD Tolmin (Jelko Flajs): 041-743-260 pdtolmin@gmail.com
6. 8.	**TOLMIN,** Sotočje in okolica Tolmina	**Migajne akuol Tmina 2011**	Ivan Kragelj – John: 041-692-266
6. 8.	**KOBARID**	**Festival Fronta:** odbojkarski turnir (9.00), Piknik na fronti (20.00), stand up (21.00), Tinkara Kovač (22.00), The tide (23.30)	Ian Stergar: 051-224-892
6. 8. (20.30)	**ŠTUPCA**	**Večjezična srečanja ob Nadiži –** projekcija filmov avtorjev iz Posočja in Videmske pokrajine	Inštitut za slovensko kulturo: 0039-04-32-72-74-90
6. in 7. 8.	**SMAST**	**Tradicionalni vaški praznik**	KS Ladra, Smast, Libušnje in TŠD Simon Gregorčič

IZID NASLEDNJE ŠTEVILKE EPIcentra

Bralke in bralce obveščamo, da bo poletna številka ***EPIcentra*** predvidoma izšla **23. septembra 2011**. Vsi, ki boste v našem glasilu želeli objaviti kak prispevek, nam ga **do 5. septembra 2011** pošljite na e-naslov **epicenter@prc.si**. Neaktualnih vsebin in vsebin, ki jih bomo prejeli po tem datumu, žal ne bomo mogli upoštevati. Besedila **naj ne bodo daljša od 2.000 znakov** (s presledki), saj le na tak način lahko zagotovimo objavo večjega števila vaših člankov, **poslane fotografije pa naj bodo v visoki resoluciji** (vsaj 1 Mb) . Več informacij glede objav najdete tudi na naši spletni strani **www.prc.si/epicenter/dodatno/objava-prispevka**.

Uredništvo

NA VOLJO ŠTIRJE PREDLOGI ZA NOVO IME NAŠEGA MEDIJA

Na glasovnici so na voljo štirje predlogi, od katerih obkrožite vam najljubšega. Tisti dve imeni, ki bosta prejeli največ glasov, se bosta pomerili v velikem finalu. Katero ime bo krasilo naslovno stran našega tiskanega medija, je odvisno od vas, zatorej vas vabimo, da s skupnimi močmi poiščemo najbolj primerno ime. Ob koncu akcije bomo izmed vseh prispelih kupončkov izžrebali deset tistih, ki bodo prejeli lepe in praktične nagrade.

POLFINALNI IZBOR - TISKANEMU PERIODIČNEMU MEDIJU NAJ BO IME:

1) SOČAsnik 2) SOČApis 3) SOČA sporoča 4) SOČA poroča

Glasovalec (ime in priimek): _____

Naslov: _____

Telefon: _____ E-pošta: _____

Kuponček pošljite na naslov: Uredništvo EPIcentra, Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
13. 8.	**BOVEC**	**Čomparska noč 2011:** program na stojnicah (9.00), otroške ustvarjalne delavnice (10.00), nastop čarodeja Mr. Saturno (11.00), nastop karate kluba (16.00), prikazi na stojnicah (16.30), nastop folklorne skupine Bc (17.00), Peter Della Bianca s spremstvom (18.00) … nadaljevanje v Logu pod Mangartom	TD Bovec: 040-348-160, tdbovec@gmail.com
13. 8.	**LOG POD MANGRTOM**, Gasilski dom	**Čomparska noč 2011:** odprtje razstav »Američani na Mangartu 1945 in 2011« in »Gozdovi na Bovškem« (18.00), zabava z ansamblom Navihanke (20.00)	TD Log pod Mangartom (Peter): 041-748-585, td.logpodmangartom@gmail.com
13. 8. (19.30)	**KOBARID**, Dom Andreja Manfrede	**Predstavitev pesniške zbirke Sem tak, kot sem Zlatka Smrekarja**	KD PoBeRe: 031-355-929
15. 8.	**Tolminski Lom**, Turistična kmetija Široko	**10. vzpon na Široko** – kolesarski in tekaški vzpon z Mosta na Soči na Široko	**ŠD Lom "99"** (Peter Levpušček): 031-206-653
20. 8.	**VRŠIČ**, Mihelov dom pod Vršičem	**Planinski vzpon na Špik (Martuljški)**	PD Tolmin (Nada Gaberščček): 031-876-010, pdtolmin@gmail.com
20. 8. (11.00)	**MRZLI VRH**	**Spominska slovesnost s sv. mašo**	Društvo Peski »1915–1917« (Stojan Kenda): 051-204-882
20. 8. (16.00)	**MOST NA SOČI**	**Slovensko prvenstvo v skokih z višin (18 m)**	Darij Vouk: 041-743-646, jezero@siol.net
21. 8.	**DREŽNICA**	**20. tradicionalni pohod na KRN za Huljev memorial** (ob vrnitvi v dolino srečanje v Drežnici)	OO SLS Kobarid (Ciril Sovdat): 041-780-150
21. 8. (10.00)	**LOG POD MANGARTOM**	**11. kolesarski vzpon na Mangart**	Robert Vončina: 041-388-511, robert.voncina@rmb-tech.si
27. 8.	**TOLMEZZO,** pri koči Sorgenti del Piave	**Planinski vzpon na M. Peralba (Karnijske Alpe)**	PD Tolmin (Simon Ivančič): 041-400-439, pdtolmin@gmail.com
27. 8. (20.00)	**TOLMIN**, pri fontani	**Koncert ob 10. obletnici Vokalne skupine Snežet**	vssnezet@gmail.com
27. 8. (12.00)	**SRPENICA**, košarkarsko igrišče	**29. mednarodni košarkarski turnir**	Aljoša Trebše: 031-667-704
3. 9. (v primeru slabega vremena 10. 9.)	**SLAP OB IDRIJCI,** na levem bregu reke Idrijce (med Slapom ob Idrijci in Idrijo pri Bači)	**Konjeniška prireditev 2011**	Konjeniško društvo »OB IDRIJCI«: matija.pirih@siol.net in jur35@volja.net
4. 9.	**DOLINA ZAJEZERA**	**Planinski vzpon na Veliki Nabojs**	PD Tolmin (Simon Ivančič): 041-400-439, pdtolmin@gmail.com
8. 9.	**BAVŠICA**	**Bavšnška božja pot po markirani poti iz Bavšice v Trento**	PD Tolmin (Jelko Flajs): 041-743-260, pdtolmin@gmail.com
10. 9.	**PREDDVOR**	**Planinski vzpon na Srednji vrh**	PD Tolmin (Simon Gorjup): 031-344-967, pdtolmin@gmail.com
10. 9. (19.00)	**ČIGINJ**	**Pesem na vasi – Čiginj**	Komorni zbor Musica viva Tolmin (Ciril Makovec): 041-375-024
17. 9. (9.00)	**KOBARID**, informacijski center Ustanove Fundacija »Poti miru v Posočju«	**Pohod na Mrzli vrh**	fundacija.potimiru@siol.net
18. 9. (9.00)	**PODBRDO**, železniška postaja	**Pohod po rapalski meji**	joze.dakskobler@gmail.com
18. 9. (9.00 in 10.00)	**CERKNO**, TIC **HUDAJUŽNA**, avtobusna postaja	**Pohod po Bevkovi poti**	info@turizem-cerkno.si, alenka.zgaga@gmail.com
18. 9. (10.00)	**VOLČE**, parkirišče nasproti podjetja Gostol TST	**Pohod na Mengore**	fundacija.potimiru@siol.net
18. 9.	**Aljažev dom v Vratih**	**Planinski pohod Trenta–Luknja–slap Peričnik**	PD Tolmin (Mara Vidic): 040-232-898, pdtolmin@gmail.com
20. 9. (8.00)	**TOLMIN**, avtobusna postaja	**Pohod na Tolminski Migovec**	ŠRD Tminski migavci: 041-692-266, johnzabce@gmail.com
23. 4. (15.00)	**BOVEC**, vstopna točka muzeja na prostem Ravelnik	**Pohod na Ravelnik in Čelo**	fundacija.potimiru@siol.net
24. 9.	**BREGINJ**	**Planinski pohod na Breški Jalovec**	PD Tolmin (Nada Gaberščček): 031-876-010, pdtolmin@gmail.com
24. 9. (9.00)	**MOST NA SOČI**, pred hotelom Lucija	**Pohod na Bučenico–Mengore– Cvetje**	info@hotel-lucija.com
25. 9. (9.00)	**DREŽNIŠKE RAVNE**, nad vasjo Drežniške Ravne, pri koritu	**Pohod na Zaprikraj**	fundacija.potimiru@siol.net
27. 9. (16.30)	**KOBARID**, parkirišče nad Kampom Koren	**Pohod po Huljevi poti**	PD Kobarid: 051-688-684

V KOLEDARJU PRIREDITEV SO OBJAVLJENE IZKLJUČNO TISTE PRIREDITVE, KATERE NAM POSREDUJEJO ORGANIZATORJI DO SPODAJ PREDVIDENEGA ROKA. Informacije za Koledar prireditev za naslednjo številko ***EPIcentra*** lahko **do 12. septembra 2011** posredujete **Mateji Skok** na telefon **05/38-41-502** ali e-naslov **mateja.skok@prc.si**. Predvidoma bomo objavili prireditve oziroma dogodke, ki se bodo odvijali **po 23. septembru 2011**. Objava v Koledarju prireditev je **brezplačna.** Namenjena je informiranju prebivalcev Zgornjega Posočja, ne pa oglaševanju prireditev ali organizatorjev oziroma podjetij. Objavljamo naslednje podatke: datum in uro, naslov prireditve, kontaktnega organizatorja in telefonsko številko, e-naslov ali spletno stran. Če želite v EPIcentru objaviti članek o svoji prireditvi, oglas ali oglasno sporočilo, so vam informacije na voljo na spletni strani **www.prc.si**.